

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 51-52 (2130-2131) 1990 GRUODIS-DECEMBER 18

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

Žerėjimas džiaugsmu ir viltimi

ANTANAS RUBŠYS

Manhattan College

... angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas, pas mergelę, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas, iš Dovydo namų; o mergelės vardas buvo Marija. Atėjęs pas ją, angelas tarė: "Sveika, malonėmis apdovanotoji! Viešpats su tavimi!" Išgirdusi šiuos žodžius, ji sumišo ir galvojo sau, ką reiškia toks pasveikinimas. O angelas jai tarė: "Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą! Štai tu pradėsi ir pagimdysi sūnų, kurį pavadinsi Jėzumi".

Marija paklausė angelą: "Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?" Angelas jai atsakė: "Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs... todėl ir tavo kūdikis bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi... Dievui nėra negalimų dalykų. (Lk, 1, 26-37)

Kalėdų šventė žmogų nustebina ir paklūdo. Dievo įsijungimas į žmonijos istoriją, kasmet švenčiamas visuose žemynuose, apreiškia pavieniam žmogui ir tautoms džiaugsmą bei viltį, nes "Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų..." (Jn 3, 16).

1990-ųjų metų Kalėdas salygoja labai pakitusios visuomeninio gyvenimo sąlygos bemaž visuose žemynuose: Europoje, Azijoje, Afrikoje... Artimieji Rytai ir pati Šv. Žemė, kurioje žvaigždės rodė kelią išminčiams ir angelai ragino piemenis skubėti į Betliejų pas Žmogumi tapusį Dievą, yra visų Žemės gyventojų dėmesio centre. Lietuva, praleidusi penketą dešimtmečių nelaisvės dykumoje, švenčia šių metų Kalėdas su viltimi, nes tiki, kad "Kas buvo sena — praėjo, štai atsirado nauja" (2 Kor 5, 17).

Dievo Žodis, kuriuo visa yra sukurta, tapo žmogumi, kad, būdamas tobulas žmogus, visus išgelbėtų ir visa savyje apimtų. Jis yra žmonijos istorijos tikslas, istorijos ir civilizacijos troškimų židynis, žmonių giminės centras, visų širdžių džiaugsmas ir jų ilgesio išpildymas (II Vatikano Susirinkimo dogminė konstitucija "Džiaugsmu ir viltimi", 45).

XX š. — lūžių ir perversmų laikotarpis. Visuomeniniu ir kultūriniu požiūriu gyvenimo sąlygos taip labai pakito, kad mūsų amžių galima vadinti naujų žmonių istorijos amžiumi. Tiesa, "Jėzus Kristus yra tas pats vakar ir šiandien, tas pats ir per amžius" (Žyd 13, 8), bet jis kalba amžių kultūrai atitinkamu būdu.

Žmogus visais amžiais stengėsi gerinti savo buitinį darbą ir sumanumą. O nūdien, ypač panaudodamas mokslą ir techniką, žmogus apvaldė kone visą gamtą ir vis daugiau ją apvaldo. Žmogų masina gamta — teritorija Žemėje ir erdvė Paukščių tako galaktikoje. Žmogų pasveria ir pamatuoja laikas — buvimas dabartyje tarp to, kas jau buvo, ir to, kas dar bus.

XX š. būvyje reiškėsi rasinės, tautinės ir ideologinės imperijos, siekiančios užkariauti "Lebensraum" ar "spazio", sukurti "rojų" kitų tautų sąskaita. Laikas pasvėrė ir pamatavo imperijas. Nūdien Žemėje reiškiasi pagarba žmogaus asmeniui ir tautų laisvė-

timas. "Gloria Dei vivens homo!" — Dievo šlovė — gyvas žmogus! Po koncentracijos lagerių ir gulago kalėjimų, XX š. užsklandoje Žemės tautos ir gyventojai isipareigoja tapti artimu kiekvienam žmogui ir, susitikus jį, veikliai ateiti jam į pagalbą, ar jis būtų visų apleistas, ar neteisingai paniekintas svetimšalis, ar tremtinys, ar alkanas žmogus, prabylas į visuomenės sąžinę Dievo žodžiu: "Kiek kartų tai padarėte vienam iš šių mažiausiųjų mano brolių, man padarėte" (Mt 25, 40).

Kūrėjas myli pasaulį per Žmoniją. Žmonija yra Kūrėjo kojos, rankos ir širdis pasaulyje. Būdinga, kad Kūrėjas myli pasaulį, nors jame tiek daug gėsmos, baimių, įžulumo saviškiui ar kitataučiai. Nors žmogaus "širdis ir yra labiausiai sukurta ir beviltingai pasiilgusi", anot pranašo Jeremijo, Dievas atėjo tarp žmonių Betliejuje ir ateina tarp žmonių nūdien gydyti žmogaus širdies. Dievui nėra negalimų dalykų!

1990-ųjų metų Kalėdų šventimą salygoja ne tik XX š. psichotinio dešimtmečio pradžia, bet ir II kristinio tūkstantmečio užsklanda. Dievo įsijungimas į istoriją apreiškė Dievo ateities viziją žmogui ir tautoms. "Kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys" (2 Kor 5, 17).

Naujas žmogus — naujoji žmonija negimsta be skausmo ir kančios. Tačiau Dievo žodis užtikrina: Dievui nėra negalimų dalykų! Visatos pradžioje kuriantį Dvasia plevėno virš pradinio chaoso ir tamsos. Ta pati Dvasia nužengė ant Marijos ir pridengė ją savo šešėliu Nazarete; ta pati Dvasia, tarsi smarkiu vėjo ūžesiu ir tarsi ugnies liežuviu Sekminėse uždegė pradinę tikinčiųjų Bendriją, drąsą skelbti ir liudyti, kad Kūrėjas nugalėjo mirtį, prikeldamas Jėzų iš numirusių; ta pati Dvasia papūtė Bendriją prieš 25-erius metus, kai Jonas XXIII susaukė II Vatikano susirinkimą ir atidarė Bendrijos langus bei kreipėsi į šiuolaikinį pasaulį su "Džiaugsmu ir viltimi..."; ta pati Dvasia dengia savo kuriančią ir atnaujinančią šešėliu mūsų kankinę Tautą — tėvynėje, Sovietų respublikose ir išeivijoje. Dievo vizija žmogui ir tautoms yra glaudžia išreikšta Apreiškimo Jonui knygoje:

Aš regėjau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros nebeliko. Ir išvydau šventąjį miestą... Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto: "Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais. Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdėsio, nei aimanos, nei sielvarto, nes, kas buvo pirmiau, tas praėjo..." Štai aš visa darau nauja! (Apr 21, 1-5)

Dievui nėra negalimų dalykų! Kalėdų šventimas žėri džiaugsmu ir viltimi, nes moko matyti toli, girdėti širdimi, liesti ir gydyti žaizdas asmeniniame gyvenime ir visuomenėje. O kartu suprasti, kad iki išvėtyto javo reikia daug prakaito ir tikėjimo, reikia nepasiduoti vilionėms ar smurtui, bet gerėtis išliekančiais ir atgyjančiais žiedais, nes Dievui nėra negalimų dalykų!

Ilustracija dail. LAIMUČIO LOČERIO

Pradžioje buvo Žodis... Visa per jį atsirado, ir be jo neatsirado nieko, kas tik yra atsiradę. Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa. Šviesa spindi tamsoje, bet tamsa jos neužgožė. ...Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į pasaulį. Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis per jį atsiradęs, bet pasaulis jo nepažino. Pas savuosius atėjo, o savieji jo nepriėmė. Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais — tiems, kurie tiki jo vardu, kurie ne iš kraujo ir ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, bet iš Dievo užgimę. Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų; mes regėjome jo šlovę — šlovę Tėvo viengimio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos (Jono 1, 1-15).

Kai debesis telkiasi Tėvynės padangėje...

Lietuvių išeivijos vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, žodis Kristaus gimimo ir Naujų metų proga

MIELI BROLIAI IR SESES,

Kalėdų šventė mums vėl duoda progą apmąstyti Kristaus atėjimo prasmę ir palaimą. Jo įsikūnijimo paslaptis ir įsijungimas į žmonijos istoriją kaskart išgyvenamas skirtingai, bet visada su viltimi, su paguoda ir pasitikėjimu. Jo meilės ir dorovės principai yra žmonijos tikroji dvasinė jėga, kuri ypač dabar reikalinga mūsų tautai, kovojančiai už egzistenciją laisvų valstybių šeimoje.

Džiugios ir viltingos mums buvo praėjusių metų Kalėdos. Mes jautėme, kad pildosi Izaijo pranašystė: "Tauta, kuri vaikščiojo patamsyje, išvys skaisčią šviesą; gyvenantiems tamsybių šešėliuose užtekės šviesybė" (Iz. 9, 11). Iš Vilniaus katedros, televizijos pagalba, laisvėjantiai tautai ir pasauliui sklido arkivyskupo Julijono Steponavičiaus žodžiai: "Mums išaušo šventa diena. Ateikite, tautos, pagarbinti Viešpaties, nes šiandien didi šviesa apšvietė mūsų žemę..."

1990 metų eiga vėl atnešė naujų palaimų ir pastiprino mūsų krikščionišką viltį. Demokratiškai išrinkta Lietuvos Aukščiausioji taryba kovo 11 vienbalsiai atstatė sovietinės okupacijos užgniaužtą nepriklausomybę ir kartu su bažnyne vadovybe ryžtingai ėmėsi mūsų tautos kultūrinio, dvasinio ir religinio gyvenimo atnaujinimo. Į mokyklas buvo grąžintas religijos dėstymas, nebevaržomas ištijimas ir seminarijas, Vytauto Didžiojo universitete atsteigtas teologijos-filosofijos fakultetas, ligininėse įrengtos koplyčios, rengiami religijos filosofijos ir muzikos meno simpoziumai, atsiūre ideologinės ir labdara organizacijos, atsidarė suniokotos šventovės ir vienuolynai. Birželio 24 — Gedulo ir vilties diena — Lietuvos vyskupai ir vyriausybė atnaujino 1934 metais padarytą pasiaukojimą Švenč. Jėzaus Širdžiai ir iškilmingu oficialiu aktu iš naujo pasirinko Kristų į laisvą gyvenimą žengiančios tautos vadovu. Po keturių dešimt su viršum metų iš viešojo gyvenimo išstumtas pasaulio Išganytojas vėl tapo tautos "keiliu, šviesa ir gyvenimu", nes buvo įsitikinta, kad krikščionybė yra pats didžiausias tautos gyvastingumo ir kūrybingumo šaltinis.

Vilties teikia ir naujai priimtas Sovietų Sąjungos Sąžinės laisvės įstatymas. Kokia bebūtų tų įstatymų vertė, tai yra konstitucinis užtikrinimas, kad Stalino laikų brutalaus religijos persekiojimo ir pagrindinių žmogaus teisių paneigimo laikai pasibaigė.

Kristaus grįžimą į sovietinio ateizmo prislėgtus Rytų Europos kraštus išgyvename ne tik mes, bet ir viso pasaulio.

lio krikščioniška bendruomenė. Lyg pirmųjų Kalėdų Trys Karaliai iš visų kraštų skubame su dovanomis pasveikinti ateinantį Kristų, vedami aušros, kuri žada laisvą rytą. Vietoj aukso, kvepalų ir miros, nešame drabužius, vaistus, knygas, tikiuosi reikmenis ir technikos civilizaciją. Kiekvienas savo būdu stengiamės plėsti teisingumą ir meilės karalystę iš "blogio imperijos" išsivaduojančiose šalyse. Šalia lietuviškų šalpos ir pagalbos fondų, Europos ir Amerikos žemynuose įsisteigė specialūs "Ad Hoc" komitetai, kurie įsipareigojo teikti finansinę, techninę ir organizacinę pagalbą tiek Lietuvos, tiek ir kitų kraštų atsiuriančiom Bažnyčiom.

"Ilgus metus meldėmės ir rezoliucijomis reikalavome laisvės Rytų kraštams", kalbėjo arkivysk. John May, JAV vyskupų konferencijos suvažiavime 1990 m. lapkričio 14 Vašingtone. "Dabar, — tęsė jis, — mes esame įpareigoti dėkingumo ir solidarumo dvasioje su teikti savo ištekliais milžiniškam darbui — pagelbėti Bažnyčiai pasinaudoti atgauta laisve". Dideliam nustebimui konferencija vienbalsiai priėmė lėšų telkimo planus.

Politinio netikrumo debesis dabar vėl gaubia Lietuvos padangę. Vienybės bei sutarimo stoka lėtina valstybės atsikūrimo procesą. Kyla nusivylimas, abejonės, nepasitikėjimas. Stabtelėkim ir pažvelkim šiek tiek atgal į tautos istoriją. Sunkiausiais vergijų laikais kalėjimuose, lageriuose, Sibiro taigose tikėtai dvasinė jėga padėjo kankiniams išlaikyti pusiausvyrą... Siekiame ne vien materialinės gerovės, bet pirmoj vietoj dvasinių vertybių. Jeigu kenčiame — melskime Dangų suraminimo. Jeigu svyruojame — pasikliaukime Viešpaties pagalba. Jeigu jaučiamės nusivylę — semkimės jėgų iš Kristaus kentėjimų. Gyvendami krikščionybės principais, būsim teisesni ir patvaresni. O Dievo ranka ir Dievo palaima išves mus į geresnį rytą.

Kristui gimus Betliejuje, angelai giedojo: "Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė žemėje geros valios žmonėms". Krikščionišku gyvenimu ir aktyvia artimo meile teikiame Dievui garbę ir neškime ramybę gyvenimo prasmės ieškantiems žmonėms. Tada galėsime su dėkingumu švęsti Kristaus gimtadienį ir su šviesiu optimizmu sutikti Naujuosius 1991 metus.

Džiugių šv. Kalėdų ir Dievo palaimos Naujuose metuose linkiu visiems — gyvenantiems išeivijoje ir laisvėjančioje tėvynėje Lietuvoje.

YVSK. PAULIUS A. BALTAKIS, OFM

Kalėdos, 1990 metai

MALONŲ TAUTIEČIAI LIETUVOJE IR UŽ JOS RIBŲ!

Kristaus atneštoji Šviesa tegaivina mūsų mintis, o Jo Meilė teskaidrina mūsų širdis ir tejungia jas visas į vieningą frontą, kovojanti ir laiminti tautai laisvę, kurioje skleistųsi prasmingas, šviesus, kūrybingas krikščioniškas tautos gyvenimas!

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, C. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$30, pusmetinė – \$16, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomai redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kristaus gimimo šventė.

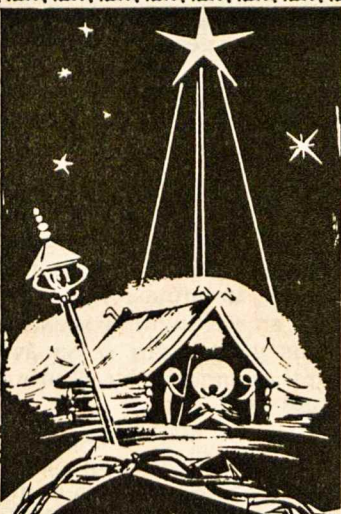
skelbianti ramybę geros valios žmonėms, teprimena mums, kad pavergtoje Lietuvoje tebevyksta kova už tautos laisvę. Tesustiprina ši šventė ir laisvųjų tautiečių ryžtą dalyvauti toje kovoje ir laisvės ir taikos pergale. Telydi visus šventės džiaugsmas ir viltis.

KANADOS LIETUVIŲ
KATALIKŲ CENTRAS

Kristaus gimimo švenčių proga

siunčiame nuoširdžius sveikinimus broliam kunigam, seselėm, visiems tautiečiam išeivijoje ir pavergtoje Lietuvoje. Meldžiame jiems ištvermės ir laisvės, o išeivijai – atnaujinto ryžto pavergtos Lietuvos laisvinime. Betliejaus žvaigždė tenušviečia visų mūsų ateities kelius ir testiprina mūsų tikėjimą bei viltį!

Kanados lietuvių katalikų
kunigų vienybės valdyba

Kalėdu

švenčių ir
NAUJŲ
METŲ
proga
SVEIKINAME

Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo Komiteto ir Tautos fondo vadovybės, Tautos fondo darbuotojų bei visus aukotojus, KLB krašto ir apylinkių valdybas, organizacijas bei visus lietuvius išeivijoje.

Siunčiame nuoširdžius švenčių linkėjimus mūsų broliams ir sesėms pavergtoje Tėvynėje. Tyliają Kūčių naktį nepalikime jų vieny, tieskime jiems meilės bei pagalbos ranką, kad vėl mūsų tėvynėje šv. Kalėdų rytą skambėtų laisvės varpai, kad 1991 metai atneštų mums visiems vieningo darbo ryžtą nepriklausomai Lietuvai atstatyti.

Linkime visiems geros sveikatos ir Dievo palaimos bei sėkmės dirbantiems.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje,
310 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Kūčios taigoje

Ištrauka iš spaudai rengiamos atsiminimų knygos

Tikinčiam kaliniui, ar būtam kalėjime, ar lageryje, skaudžiausias valandos yra sulaukus švenčių. Prisiminęs savo šeimą, mylimą žmoną, vaikučius, likusius be tėvo, vyro, brolio ar sesytės, tarytum maitai jų nuliūdusius veidus, maitai žmonos ašaras, nes gyvenimas – be vilties yra sugriautas. Vieni kenčia kalėjime ar Sibire, kiti namie. Nors būtam ir labai stiprios valios, per didžias šventes neišsilaikysiu neubraukęs nuo skruosto ašarų. Dešimtį metų praleidęs kalėjimuose ir Sibire, tai pats patyriau.

Sibiro taigoje, žiauraus režimo lageryje, laukiame Kalėdų šventės, rytoj – Kūčių vakaras. Pasikviečiu prie narų keletą draugų ir kalbinu: "Tai ką, mieli prieteliai, sulaukėm šventų Kalėdų, rytoj Kūčių vakaras. Nors ir esame Sibiro taigoje, bet gal sutarę susėsim prie bendro stalo – bus Kūčių vakariene". Vienas ir sako: "Bet ką mes pasidėsime ant stalo, kad nieko neturime". "Turime, turime. Žmona man atsiuntė ir maisto, ir svarbiausia, dvi plotkeles. Pakaks, kiek bus, bet atšvėsime Kūčias taigoje". Visi sutiko, paskui dar susirinko, rodos, dvylika lietuvių galutinai susitarti. Kiekvienas, peržiūrėjęs savo krepšelius, numatė, ką pasidėsime ant Kūčių stalo. Sutarėme vakarienei visai nevalgyti ir laukti, kol visi kiti pavalgė iš valgyklos išsiskirstys. Dar reikėjo virėjo (ukrainiečio) paprašyti, kad mums leistų vėlai, kai jau nieko valgykloje nebus, pavalgyti Kūčių vakariene. Aš, kaip organizatorius, turėjau tą patalpą parūpinti. Virėjas mielai sutiko, bet neišlaikė paslapties ir pasakė savo tautiečiams, kad lietuviai šį vakarą ruošiasi valgykloje valgyti Kūčias. Jiems buvo įdomu iš šalies pažiūrėti, kas čia bus, todėl lūkurio ir gulti nėjo, nors jau buvo seniai pavalgę.

Apie dešimtą valandą, kiekvienas nešinas tuo, kas ką turi, kiti ir nieko, dar pasidėję dvi plotkeles, suėjome į valgyklą. Padengėme "tikrą" Kūčių stalą – užtiesėme antklodėmis, išdėlioje metalinius dubėlius su valgiais, kokius turėjome, padėjau dvi plotkeles. Paprašiau visus susikaupti, prisiminti savo šeimas, kurios šį vakarą su liūdesiu ir galbūt su ašaromis mus prisimena, sukalbėjome visi balsu tris poterius. Dar pakalbėjau maldele, kurią sukūriau, būdamas Vilniaus Lukiškių kalėjime. Tada, prisimenu, kun. Trimonis mane pagyrė, kad kameroje pradėjau tokį gražų paprotį kreiptis į Dievą prašant išsibelbėjimo. Kiekvieną vakarą maldele kalbėdavome visa kamera. O po jos giedodavome

"Marija, Marija". Dabar aš kalbėjau:
"Visagalis Viešpatie Dieve, telkis pažvelgti į mūsų tautą, kuri yra priešų kalinama, kinama ir žudoma. Atleisk mums mūsų nuodėmes, kuriomis esame Tave užrūstinę, ir leisk, kad mes visi galėtume gyvi sugrįžti į savo Tėvynę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen."

Meldžiamės visi stovėdami. Paskui, paėmę plotkeles, lauzėme po gabalėlį, ir visi pasibučiavę pradėjome valgyti Kūčią.

Ukrainiečiai, visa tai matydami, labai pasigėrėjo ir sakė virėjui: "Kodėl mes negalėjome taip padaryti?"

Ir štai kas įvyko. Vienas "nazeratelis", matydamas vėlai vakare valgykloje degančią šviesą, tyliai įslinko pro duris ir iš tamsaus kampo stebėjo, kas čia valgykloje taip vėlai darosi. Mato – grupė kalinių, kurių vienas kalbėjęs pradėjo kažką dalyti kitiems, ir visi tarp savęs pasibučiuoja. Labai persigando, pamane, kad mes ruošiamės kokiam pabėgimui, darom priesaiką. Nubėgęs pranešė lagerio viršininkui ir papasakojo viską, ką matęs. Lagerio viršininkas iš pasakojimo nusprendė, kad tai nieko kita, kaip ruošiamas

pabėgimas. Stvėręs telefoną, pranešė garnizono vadui, kad šiąnakt ruošiamas pabėgimas. Garnizono viršininkas pakėlė aliarmą ir įsakė apsupti lagerio rajoną. Kareiviai stvėrė ginklus, apsupo lageryį ir valgyklą, o mes, nieko nenujauzdami, valgome ir šnekamės.

Tik staiga valgyklos durys subildėjo, lagerio viršininkas su garnizono viršininku puolė prie mūsų Kūčių stalo ir žvėriškai suriko: "Kto organizator? Kto staršij? Aš, nuduodamas, kad ne taip supratau, sakau: "Uže mi vse stariki". Visi nusigandę tyli, o aš pasisakau, kad esu organizatorius. Tada virėjas ukrainietis aiškina, kad čia nieko nėra. Jų tokios tradicijos prieš Kalėdas. Sako, kad ir Amerikoje, ir visur taip yra.

Dabar lyg susigėdė, bet įsūtęs dar rėkė: "Greičiau marš iš čia". Sakau: "Gerai, gerai, jau einame". Abudu su garnizono viršininku spjaudydami išėjo. Atšaukė aliarmą, kareivius ir šunis nuramino. O mes, pasiėmę savo "staltieses", nuėjome gulti.

Vienas tų Kūčių dalyvis, pavardė Gaigalas, dar dabar gyvena Kaune. Kai susitinkam, tai pirmiausia ir prisimenam Kūčių vakariene taigoje ir kaip Kalėdų plotkelė išgąsdino visą lageryį ir garnizoną kareivių.

("Tremtinys", 1989 m. gruodis)
Stasys Andriusis

Poeto malda Sibire

Tarp daugybės lietuvių tremtinių Sibire buvo ir jaunas poetas Genius. Apie jį rašo A. Paulavičius savo atsiminimuose "Leiskit į Tėvynę" ("Šviesa", Kaunas, 1989)

Ypač sunkiai gyveno poetas Genius. Ir Vilniuje mes buvome prapė jį matyti apskurusi, pusalkanį. Nesudurdavo galo su galu, niekad neturėdavo pinigų. Amžinai užsisvajojęs. Kurdamo eilėraščius, pilnus skausmo ir deklamuodavo su užsidegimu. O dabar Sibire jis visai nuskurdo... Susitikę toje mūsų pievelėje (taip vėliau ir vadinome: mūsų pievelė) išsikalbėjome, prisidainavome. Tada keli vyrai atitėmė didžiulį kryžių, apkaisytą berželių šakomis. Mat buvo jau birželis. Ir pastatė. Nugriau, tai nugriau. Bet tegu bent šiandien pastovi mūsų pievelėje. Tada Genius išsitraukė iš kišenės popieriaus lapą, atsistojo aukščiau, kad visi matytų ir girdėtų, garsiai pasakė: Tremtinio malda.

Visi nutilo, nukreipė žvilgsnius į Genių. Žinojau, kad jis nepasizymėjo religingumu. Bet ta užgriuvusi nelaimė: tėvynės netekimas, jos ilgesys – šaukėsi maldos. Genius skaitė:

— Viešpatie, mes gimėme gražiausiame ir jausiausiame žemės kampely, Tavo palaimintoje šaly... Kryžiais paženklintos sodybos ir pakelės su rymančiais rūpintojėliais liko be mūsų balso, be mūsų akių žvilgsnio. Dieve, argi dau-

giau nebepamatysime tėvų žemės?!

Jis vis skaitė ir skaitė, lūpos virpėjo, veidą išmušė raudonos dėmės, akys sudrėko. O mes pagauti religinio jausmo, jam įkandin kartojome žodžius, lyg seniai būtume žinoję šią maldą. Genius kalbėjo:

— Savo dievišku balsu pasauk mus į Tėvynę!

Mes atkartojome:

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Sušildyk atšalusias rankas ir kojas gimtųjų namų židiny!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Išalkusius ir ištroškusius gražink mus į Tėvynę!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Ligotus ir iškankintus gražink mus į Tėvynę!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Neleisk mums sušalti Sibiro ledynuose!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Apšalusiomis kojomis ir rankomis gražink mus į Tėvynę!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Šaltčio išsukinėtais šnariais gražink mus į Tėvynę!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Per tundrą, per šaltą taigą leisk keliais pareitį į tėvų namus!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Kūčių naktį leisk pabūti tėviškėje!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Leisk pasiklausti, kaip Velykų rytą bažnyčių varpai gaudžia Aleliu!

— Leisk per Vėlines uždegti žvakelę ant artimųjų kapo!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Po ilgų klajonių leisk ir mums atsigulti tėviškės kalnely!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Gerasis Dieve, o jeigu mus užkas sietimoje žemėje, suvaidink mūsų klajokles vėles į tėviškę!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Nuo Lenos, Angaros ir Jenisejaus krantų, nuo Laptevo jūros leisk mūsų tautiečiams surinkti kaulėlius mūsų ir gražinti į Lietuvą!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Neleisk Rusijos žemei daugiau gimdyti tironų!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

— Niekur niekad, per amžių amžius tegu nebūna žmogui atimta Tėvynė!

— Meldžiam Tave, Viešpatie!

Amen.

Po maldos raišoji moteris, kuri buvo atvesta į pievelę, kelis kartus persižegnojo ir garsiai atsiduso:

— Apsalo širdis, palengvejė. Ačiū, Dievuli, ir už tai, jei mums daugiau nieko siūsti nebėgi, jei šėtono galybė per daug įsigalėjo...

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, mėmė ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

Ministeris pirmininkas

MILA IR VAIKAI drauge su manimi siunčiame jums geriausius džiaugsmingų švenčių linkėjimus.

Ivairių Kanados bendruomenių šeimos ir draugai jungiasi virš visko pasaulyje vyraujančioje meilėje ir draugystėje. Vilčių ir pažadų laikotarpį tegul šios šventės primena mums palaimą, kurią mes kaip kanadiečiai dalinamės, stiprindami tarp mūsų klestinčią gerumo ir geradariskumo dvasią.

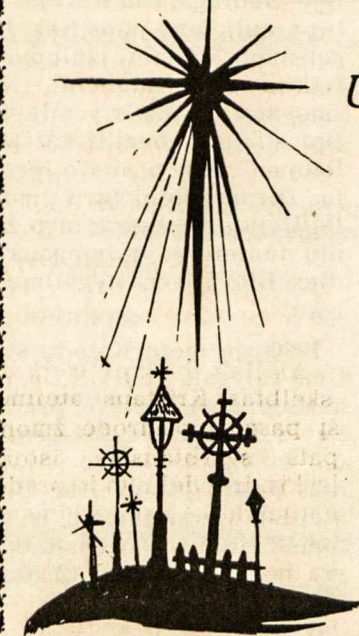
Mūsų nuoširdžiausi linkėjimai visiems jums šiuo ypatingu metų laiku. Tegu Naujieji metai neša jūsų namams taiką ir visokeriopą laimę.
Ottawa
1990

Stasys Andriusis

DIDŽIAJĄ UŽGIMIMO DIENĄ

su nuostaba ir pasididžiavimu, sekdami atgimstančią LIETUVĄ, Gražina ir aš linkime Naujaisiais 1991 metais mūsų visų troškimų išsipildymo – Nepriklausomybės įgyvendinimo –

Haris Lapas,
Lietuvos generalinis konsulas

Ant pagalvėlio kūdikio galva –
Tebūna pagalvėlis Lietuva.
Kad jaustum, kūdikėli, nuolatos
Tikėjimą ir ašaras Tautos.

Kazys Bradūnas

ŠVENTĄJĄ NAKTĮ užtekėjusi žvaigždė teatneša jums džiaugsmo ir ramybės, o TĖVYNĖJE sušvytėjusi viltis tebūna jums ir mūsų broliams bei seserims LIETUVOJE stiprybės šaltinis naujuose metuose –

Kanados Lietuvių Bendruomenės
krašto valdyba

KLB Toronto
apylinkės valdyba
nuoširdžiai sveikina
Lietuvių Bendruomenės
narius ir nares,
linkėdama giedrių

Kalėdu

švenčių ir viltingų

1991 metų Lietuvos laisvinimo
veikloje –

KLB Toronto apylinkės valdyba

Dail. Dagys, Betliejaus keleiviai, 1976 metų kūrinys (atvirukas)

Šventoji naktis

SELMA LAGERLOEF

Svarbios ne tiek žvakės ir šviesos, kiek akys, pajėgiančios matyti Dievo garbę

Šios legendinės novelės autorė yra švedų rašytoja, Nobelio laureatė, pasižymėjusi savo kūryba, dvelkiančia krikščionišku tikėjimu (yra konvertitė). Šiomet suėjo 50 metų nuo jos mirties.

Kai man buvo suėję penkeri metai, pergyvenau didelį skausmą. Dabar jau nė nežinau, ar vėliau kada tokį didelį ir beturėjau. Tai buvo tada, kai mirė mano senelė. Iki to laiko ji kasdien sėdėdavo savo kambaryje ant sofos ir sekėdavo pasakas, o mes vaikai tyliai sėdėdavome šalia ir klausydavome. Tai buvo tikrai gražus gyvenimas. Nebuvo kitų tokių vaikų, kuriems buvo taip gerai, kaip mums. Nedaug ką apie senelę beatmenu. Atsimenu tik tiek, kad jos plaukai buvo gražūs, balti kaip kreida, ėjo labai sulinkusi, nuolat sėdėjo ir mezgė kojines.

Atsimenu, kaip ji, papasakojusi kokią pasaką, uždėdavo ant mano galvos ranką ir pridurdavo: "Ir visa tai yra taip tikra, kaip kad aš matau tave, o tu — mane".

Atsimenu, kad ji mokėjo padainuoti gražių dainų, bet tai ne kasdien ji darė. Vienoje tokią dainą ėjo kalba apie riterį ir jūrą su priedainiu: "Šiurpus vėjas, šiurpus vėjas pučia per jūras plačias".

Atsimenu taip pat ir trumpą maldelę, kurios ji mane išmokė, ir vieną psalmės posmelį.

Iš visų apsakymų, kuriuos ji man pasakojo, paliko vien blankus atminimas. Tik vieną vienintelį dar taip gerai atsimenu, kad ji galėčiau atpasakoti. Tai trumpas apsakymas apie Jėzaus gimimą.

Štai beveik viskas, ką aš beatsimenu apie savo senelę, neskaitant to, ką aš labai gerai atsimenu, būtent to didelio skausmo, kai ji išskeliavo. Atsimenu tą rytą, kai jos sofa stovėjo tuščia, ir neįmanoma buvo suvokti, kaip tos dienos valandos galės pasibaigti. Tai aš atsimenu. To niekad neužmiršiu.

Atsimenu, kaip mus, vaikus, nuvedė pabučiuoti mirusiai ir ranką. O mes bijojome tai daryti, bet kažin kas pasakė, kad mes dar galime paskutinį kartą senelei padėkoti už visą tą džiaugsmą, kurį ji mums buvo suteikusi.

Atsimenu, kaip iš namų išvažiavo pasakas ir dainos, sudėtos į juodą, ilgą karstą, ir niekados daugiau nebesugrįžo.

Atsimenu, kaip kažin kas iš gyvenimo pradingo. Lyg kad sunkios durys būtų užsidariusios ir nepaprastai gražų užburimą pasaulį, ir kurį seniau mes galėjome laisvai įeiti ir išeiti. O dabar nebebuvo, kas būtų pajėgęs tas duris atidaryti.

Atsimenu, kaip mes, vaikai, palengva pripratome žaisti su lėlėmis ir žaislais, ir gyventi taip, kaip ir kiti vaikai. Tada galėjo atrodyti, tarytum senelė mums nebereikalinga, tarytum mes jos ir nebeatmename.

Bet ir šiandien, po keturiasdešimties metų, kai sėdžiu rinkdama legendas apie Kristų, kurias girdėjau Rytų šalyje, atgyja manėje tas trumpas apsakymas apie Jėzaus gimimą, kurį pasakodavo mano senelė. Mane apima noras jį dar kartą papasakoti ir įtraukti į rinkinį.

Tai buvo vieną Kalėdų dieną. Visi buvo išvažiavę į šventovę. Tik senelė ir aš likome namie. Man atrodė, kad mes tada vienos ir likome. Mudviejų nesivėžė, nes viena buvo dar per jauna, o kita jau per sena. Abi buvome nuliūdusios, kad negalėjome išgirsti Kalėdų giesmių ir pamatyti daugybę žvakių žėrinčios šventovės. Taip mums vienaatvėrė besėdinti, senelė pradėjo pasakoti.

"Kitą kartą gyveno toks vyras, kuris tamsią naktį išėjo prašyti ugnies. Jis ėjo nuo durų prie durų ir visur beldėsi. 'Žmonės, būkite tokie geri, padėkite!' sakė jis. 'Mano moteris ką tik susilaukė kūdikio, ir aš būtinai turiu užkurti ugnį, kad motina ir naujagimis galėtų sušilti.

Bet naktis buvo labai tamsi, visi žmonės giliai miegojo, ir niekas į jo prašymą neatsiliepė.

Tas vyras ėjo ir ėjo. Pagaliau toluomoje jis pamatė ugnies atšvaitą. Tada jis pradėjo eiti į tą pusę ir pamatė, kad ugnis

dega lauke. Aplink ugnį gulėjo daug baltų avių ir miegojo, o senas aviganis budėjo prie bandos. Kai tas vyras, kuriam reikėjo ugnies, prisitartino prie avių, pamatė, kad po aviganiai kojomis buvo sugulę trys dideli šunys ir miegojo. Jam besitartinant, jie visi trys pabudo ir pravėrė didelius savo nasrus, tartum norėdami loti, bet nepasigirdo jokio garso. Tas vyras pamatė, kaip ant jų nugarų pasišiaušė plaukai, kaip ugniakuro šviesoje baltai sužibo ašturi pulti. Jis pajuto, kaip vienas jų griebė už kojos, kitas — už rankos, o trečias — už gerklės. Tačiau, nors šunys norėjo įkasti, bet žiaunos ir dantys jų neklausė, ir tas vyras nė kiek nenukentėjo.

Dabar tas vyras norėjo žengti toliau, kad galėtų gauti tai, ko jam reikėjo. Bet avys gulėjo taip arti viena kitos, nugarą prie nugaros, kad jis negalėjo rasti nė pėdai vietos. Tada tas vyras pradėjo eiti gyvulėlių nugaromis ir artinosi per jas prie ugnies. Ir nė vienas gyvulėlis nepabudo, nepasijudino."

Iki čia senelė galėjo pasakoti netrukdoma. Bet dabar aš nebeiškenčiau ir pertraukiau. "Bet kodėl jos nepasijudino, senelė?", paklausiau. "Po valandėlės tu tai sužinosi", atsakė senelė, ir tęsė savo pasakojimą toliau.

"Kai tas vyras jau beveik buvo priėjęs prie ugnies, pakėlė akis ir aviganis. Jis buvo senas, paniuręs ir šiurkštus su visais žmonėmis. Kai jis pamatė ateinantį svetimą, pasigriebė ilgą, metaliniu smaigaliu lazda, kurią nešiodavosi su savim saugodamas bandą, ir sviedė į jį. Lazda zvimbdama skriejo tiesiai į tą vyrą, bet pasuko į šalį ir nuzvimbė toli į laukus".

Kai senelė iki čia buvo atėjusi, aš ją ir vėl pertraukiau. "Senelė, kodėl lazda nenorėjo to žmogaus užmušti?" Bet senelė nesileido trukdoma ir tęsė pasakojimą toliau.

"Dabar tas vyras priėjo prie aviganiai ir tarė: 'Mielas bičiuli, padėk man, duok man ugnies. Mano moteris ką tik pagimdė kūdikį, ir aš būtinai turiu užkurti ugnį, kad ji ir naujagimis galėtų sušilti.' Aviganis norėjo atsakyti ne, bet kai prisiminė, kad jo šunys tam vyrui negalėjo įkasti, kad avys jo neišsigando ir nepabėgo, ir kad taikliai mesta lazda nenorėjo jo užgauti, — pabūgo ir nebedrįso atsakyti svetimajam to, ko prašė. 'Pasiimk, kiek tau reikia', pasakė jis tam vyrui.

Bet ugnis jau nebeliepsnojo. Nebebuvo nei pagalių, nei šakų, tik didelė krūva žarijų, o svetimasis neturėjo nei semtuvės, nei kibiro, kuriuo būtų galėjęs degančių anglių parsinešti.

Tai pastebėjęs aviganis dar kartą pasakė: 'Pasiimk, kiek tau reikia!' Bet jis džiaugėsi, kad tas vyras negalėjo ugnies pasiimti. O vis tik tas vyras pasilenkė, nuogomis rankomis pasisėmė iš pelenų žarijų ir susidėjo jas į apsiaustą. Degančios anglys nei jam rankų nenusvilino, nei apsiausto nepradegino. Ir tas vyras jas nusinešė, tarytum tai būtų buvę riešutai ar obuoliai."

Bet dabar pasakų sekėja trečią kartą buvo pertraukta: "Se-

nele, o kodėl degančios anglys nedegino to vyro?"

"Netrukus išgirsi", atsiliepė senelė, ir vėl ji pasakojo toliau.

"Kai tas aviganis, kuris buvo toks piktas ir paniuręs, visa tai pamatė, pradėjo stebėtis: 'Kas tai per naktis, kad šunys nekanda avims, avys neišsigas-ta, ietis nesmogia, ugnis nedegina?' Jis pasišaukė svetimajį atgal ir tarė: 'Kas tai per naktis? Ir iš kur tai, kad viskas rodo gailėstingumą?'

O tas vyras atsakė: 'Aš tau negaliu pasakyti, jeigu tu pats nepamatysi.' Ir jis norėjo eiti savo keliu, kad galėtų greit užkurti ugnį ir sušildyti moterį bei kūdikį.

Bet aviganis sumojo, kad reikia neišleisti to vyro iš akių, kol sužinos, ką visa tai reiškia. Jis pakilo ir nusekė paskui iki tos vietos, kur svetimasis buvo apsisitęs.

Aviganis pastebėjo, kad tas vyras neturėjo nė pastogės, kur galėtų gyventi, jo moteris ir kūdikis gulėjo kalno oloje, kur nieko kito nebuvo, kaip tik nuogos ir šaltos akmenų sienos.

Aviganis pagalvojo, kad tas vargšas nekalts kūdikėlis gali ko gero oloje sušalti. Nors aviganis buvo piktas žmogus, bet buvo taip sujaudintas, kad ryžosi naujagimiui padėti. Jis nusiėmė nuo pečių kuprinę ir išėmė iš jos minkštą minkštutėlį baltą avikailį, padavė jį svetimam vyrui ir pasakė, kad paguldytų kūdikį ant to kailio.

Bet tą pačią akimirką, kai jis parodė savo gailėstingumą, jam buvo atvertos akys, ir jis pamatė, ko pirma negalėjo pamatyti, ir išgirdo, ko pirma negalėjo girdėti.

Jis pamatė, kad aplink jį tankiu ratu stovėjo daug mažų angelikių su sidabriniais sparneliais. Kiekvienas jų laikė rankose styginį instrumentą, ir visi skambiu balsu giedojo, kad šią naktį esąs gimęs Išganytojas, kuris turi atpirti iš nuodėmių visą pasaulį.

Tada jis suprato, kodėl šią naktį viskas taip džiaugėsi, kad niekas nenorėjo pakenkti. Ir ne tik aplinkui piemenį buvo angelai, bet jis visur juos matė. Jie sėdėjo oloje-grotoje, jie buvo pasklidę ant kalno, jie skraidė padangėmis. Dideliais būriais jie vaikščiojo keliu, o praeidami pro šalį sustodavo ir žvelgdavo į kūdikį.

Visur liejosi didelis džiaugsmas ir girdėjosi giesmės. Visa tai jis regėjo ir girdėjo tą tamsią naktį, kurioje prieš tai nieko negalėjo pastebėti. Jis taip džiaugėsi, kad jam buvo atvertos akys, parpuolė ant kelių ir dėkojo Dievui."

Dabar senelė atsikvėpė, suaimanavo ir tarė: "Bet tai, ką tas piemenio pamatė, tą ir mes galime pamatyti, nes angelai kiekvieną Kalėdų naktį skraidė padangėmis, jeigu tik pajėgime juos pastebėti".

Tada senelė uždėjo ranką ant mano galvos ir tarė: "Gerai visa tai išdėmėk, nes tai yra taip tikra, kaip kad aš matau tave ir tu matai mane. Ne tiek svarbios yra žvakės ir šviesos, ne tiek reikia mėnulio ir saulės, kiek ypač reikia tokių akių, kad galėtume regėti Dievo garbę."

Iš vokiečių kalbos vertė kun. K. Gulbinas, kapucinas

Išganytojo Motina Marija su Kūdikėliu Jėzumi – tai Šiluvos Marija, skulptoriaus VYTAUTO KAŠUBOS kūrinys, Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolyne Putnam, Conn.

Karaliaučių aplankius

Manoma, kad Kaliningrado srityje - Rytprūsioje gyvena apie 40.000 lietuvių slavų jūroje

KUN. E. ATKOČIŪNAS, OFM

1989 m. vasaros vidury su kunigu pranciškonu Benediktu ir broliu pranciškonu Augustinu iš Kretingos nuvykome į Karaliaučių.

Tai buvusios Rytų Prūsijos sostinė. Prūsiskais pavadinimas — Tvanksta, Tvankstas, Tvankstis... etimologiškai jungiamas su žodžiais tvankus, troškus. Mat toje vietoje būta didelės girios, kurią prūsai praminė Tvanksta.

XIII-XV š. kryžiuočiai ten pastatė pilį. Vokiškasis vardas tarmiškai buvo įvairiai rašomas — Kunigsberg, Dusbürg, Konninghesborch. XVI š. plačiai vartojamas Mažajoje Lietuvoje pavadinimas — Karaliaučiaus (Mažvydas, Vaišnora).

1945-47 m. vietiniai vokiečiai buvo ištremti į Rusiją ar Vokietiją, o į jų vietą atkelti rusai. 1946 m. Karaliaučius jau vadinamas Kaliningradu.

Karo ir pokario metais įvairių priežasčių vejami ten apsigyveno ir kiti tautybių žmonės — ukrainiečiai, lenkai, lietuviai. Visoje srityje dabar yra apie 40.000 lietuvių.

Šis faktas jau seniai nedavė ramybės kunigams, istorikams, kalbininkams. Tačiau mažai kuo buvo galima padėti. Iki 1989 m. nebuvo jokių maldos namų. Rusai ortodoksai važinėjo per šventes į Lietuvoje veikiančias cerkves. Prasidėjus pertvarkai, rusai ortodoksai gavo tris cerkves — dvi iš jų buvusios kirchės, viena — katalikų šventovė.

Atvykę Karaliaučium iš Lietuvos su dokumentais, su katalikų sąrašų nuėjome pas religijos reikalų įgaliotinį Mchobaiskį. Jis iškart davė supras-tai, kad katalikai ir dar lietuviai čia negali turėti jokių vilčių. Tokia pat nuomonė buvo ir vykdomajame komitete. Apie

bent vienos šventovės gražinimą nebuvo nė kalbos. Padėkoti visiems tikrai už malonią šypseną ir mandagų toną.

Prieš prašydami gražinti maldos namus katalikams, aplankėme Karaliaučiuje dar nemažai išlikusių šventovių. Vienos jų niekam netinkamos, kitos paverstos sandėliais, dvi jų gerai atnaujintos, bet vienoje įrengtas teatras, kitoje — vargonų salė.

Visai neseniai, prieš 10-20 metų, steigiant naujus rajonus, buvo nugriautos dar gerai išsilaikiusios, istorinės vertės turinčios šventovės.

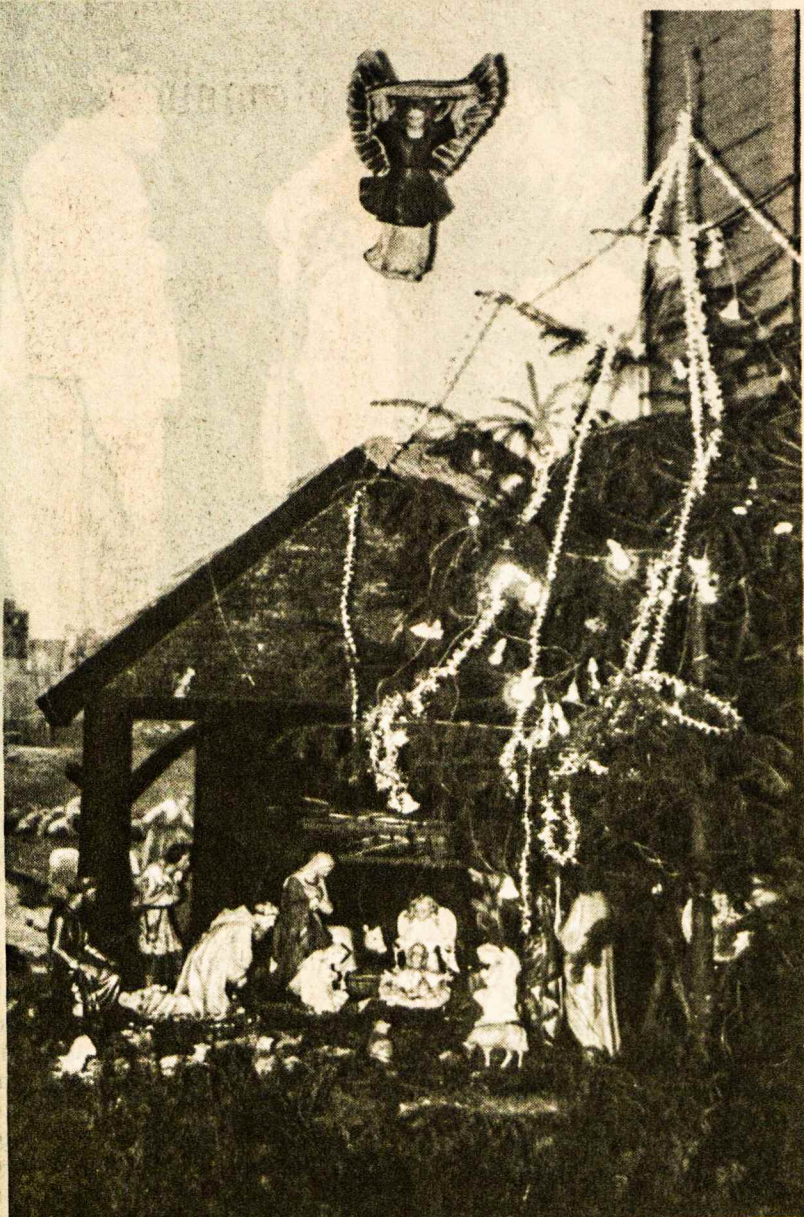
Aplankėme ir kai kuriuos kitus aplinkinius miestelius, važiuodami nuo Karaliaučiaus Tilžės (Sovietų) link. Beveik kiekvienoje vietovėje radome išlikusių bažnytėlių, tačiau jų dabartinė paskirtis baisi. Net vietiniai dabartiniai rusai, paklausti, kokia šių pastatų paskirtis, neįsakydami jausdavosi. Jie nuosirdžiai pritardavo jų gražinimui pirmą kartą paskirti. Ypač nuliūdino mus, kai vienoje puikioje gotiškoje šventovėje užtikome šaudyklą.

Kai žvelgi į Karaliaučiaus fotografiją, darytą dar prieš karą, ir lygini šį nedidelį, bet gražų vaizdą su dabartiniu Kaliningradu, pradėdi geriau suprasti būklės tragiškumą. Ne vienam vokiečiui, aplankiusiam savo gimtinę, riedėjo ašara.

Jau iš suminėty faktų galime spręsti apie dvasinę kultūrinę to krašto pusę. Juk ten buvo vykdoma rusifikacija-ateizacija. Tautinės mažumos tupėjo kaip pelės po šluota. Per didelį vargą Kauno kultūrininkai gavo leidimą restauruoti Kristijono Donelaičio gyvenvietę Tolminkiemį (pavadinimas iki šiol — Čystyje Prudy).

Lankant daug kurį šeimą matėsi didelis atitrūkimas nuo savo tautos šaknų. Žymis dalis — mišrios šeimos, kuriose vaikams nemoka lietuvių kalbos. Neperseniausiai Kaliningrade pasirodė istoriniai straipsniai, jau pripažįstantys, kad šis kraštas nėra buvusi Rusija, o Prūsija — Mažoji Lietuva. Šv. Mišias aukojau vienos lietuvių šeimos bute. Dalyvavo septyni asmenys. Ta proga ši šeima priėmė ir Santuokos sakramentą.

Prieš keletą mėnesių prie Kanto KATEDROS griuvėsių buvo surengta ekumeninė maldos diena. Buvo reikalaujama gražinti katedrą tikintiesiems, skirti lėšų ir greičiau pradėti atnaujinimą. Šie maži žiburėliai, tikime, įsiliępsnos, nors visoje Rusijoje demokratiniai pasikeitimai labai lėtai juda į priekį. Dar ir šiandien katalikai daug kur neturi vietos pamaldoms. Džiaugiamės, kad bendromis pastangomis tiek Lietuvoje, tiek ten gyvenančių lietuvių buvo suorganizuoti lietuvių kalbos kursai lietuvių vaikams.

Kristaus gimimo prakartėlė Sangrūdės šventovėje 1973 metais

Tikroji šviesa

KUN. B.S. DANIS

Kiekvienais metais, baltom snaigėm krintant ir miestams skęstant įvairiaspalvių šviesų jūroje, pasigirsta šventovių bokštuose Kalėdų vidurnakčio varpai. Jų drebantys ir iškilmingas gaudesys užlieja plačias apylinkes ir pabudina kiekvieno žmogaus širdį, primindamas, kad gruodžio 25-ji diena yra švenčiama kaip Kristaus, šimtmečiais laukto Mesijo, Gimtadienis!

Gilioje senovėje tuo pat metu pagoniškasis pasaulis irgi savotiškai džiūgaudavo, garbindamas saulės deivę Mitrą, jausdamas, kad šviesa nežūva tamsybėse, kad sutrumpėju-

Sveikina VLIKas

KALĖDŲ ŠVENTĖS yra džiaugsmo ir geros naujienos šventė. Tačiau šios šventės džiaugsmas yra nepilnas, nes Lietuva dar tebėra okupuota ir tebe-gyvena nuolatiname grėsmės ženkle.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Kalėdų švenčių ir 1991 Naujų metų progą sveikina visus geros valios žmones ir taip pat išblaškytus po visą pasaulį lietuvių, linkėdamas ryžto ir ištvermės sunkioje kovoje siekiant Lietuvos suvereninių teisių vykdymo atstatymo.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ragina visus lietuvius dar stipriau, dar vieningiau dirbti, kad paskutinės kliūtys į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę būtų greičiau nugalėtos. Atjauškime ir su-praskime vieni kitus, padėkime ir remkime visus, kurie siekia mūsų aukščiausiojo tikslo įgyvendinimo — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. (ELTA)

SOFIJA ŠVIESAITĖ

Kūčios

Baltos Plotkelės trupinėly
Tu visas save talpini.
Didžiąją Paslaptį ir Meilę
Žemės vaikeliams dalini.

Tylios nakties ramybė dengia
Tėvų sodybas ir laukus.
O iš aukštybių žemėn žengia
Išganymas — patsai dangus . . .

Ramybė jums, kurie alsuojat
Dievo Praamžino dvasia.
Ramybė jums, kurie aukojat
Gyvenimą — visą save.

Už vakarykščią juodą dieną,
Už brolių nuoskaudas aštrias . . .
Už mūsų klystkelį kiekvieną,
Už piktų užmačių marias . . .

JISAI ateis, užgims ir laimins,
JIS mokys, iš mirties priks.
Į Laimę JIS keliuos praskins,
Į tavo širdį pasibels . . .

1969 m.,
Lietuva — Mažeikiai

Kūčių vakarą žvejo sodyboje Neringos sėjiauryje.

Nuotrauka iš Antano Sutkaus leidinio "Neringa"

Lietuvos prezidentas VYTAUTAS LANDSBERGIS ir žmona GRAŽINA su gėlemis ir jaunimo sargyba gruodžio 9 d. sutinkamas Anapilio salėje, kur tūkstantinei miniai pasakė kalbą. Nuotr. O. Burzdžiaus

Lietuvai - 350.000 dolerių

Pradinė Kanados lietuvių parama per Pagalbos Lietuvai vajų

Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas Vytautas Landsbergis gruodžio 8-9 dienas Toronte paskyrė susitikimams su lietuviiais. Jo privačią darbo kelionę Kanadoje oficialiai globojo Lietuvos gen. konsulas Haris Lapas ir Kanados lietuvių Bendruomenė, kuriai pirmininkauja Juozas Krištolaitis. KLB valdyba pavedė V. Landsbergio viešnagės organizacinį darbą atlikti valdybos nariui Algijui Pacevičiui, kuris sudarė plataus masto komitetą.

Po pirmojo didesnės apimties pasimatymo su Toronto lietuvių visuomene gruodžio 7 d. Vytautas Landsbergis susitiko su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku dr. Vytautu Bieliausku ir Pagalbos Lietuvai vajuos Kanadoje pirmininku Vytautu Bireta atskiram pokalbiui. Po to prie jų prisijungė visas vajuos Kanadoje komitetas. Pasitarimas pagalbos Lietuvai reikalais įvyko vėl šeštadienio rytą, gruodžio 8, Lietuvių namuose, dalyvaujant PLB bei KLB valdybų nariams, Pagalbos Lietuvai vajuos pirmininkams V. Bieliausku, V. Biretai ir mūsų finansinių institucijų (bankelių) atstovams. Rezultatas visų šių pokalbių — paskyrimas \$350,000 kan. tiesioginės paramos nepriklausomai Lietuvos respublikai. Pagal AT pirmininko V. Landsbergio nustatytą eilę \$100,000 artimiausiu laiku bus pervesta į Lietuvos sąskaitą Švedijos banke tiesioginiam Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos naudojimui, pagal AT pirmininko V. Landsbergio nurodymą, einamiesiems reikalams. \$150,000 paskirta projekto Lenkijoje įgyvendinimui ir \$100,000 protezų gamykloms įrengimui Lietuvos invalidams. Šioje gamykloje jiems bus sudaryta galimybė dirbti už algą gaminant protezus, kurie įgals juos, anot Vytauto Landsbergio, "tapti aktyvesniais, pilnateisiais Lietuvos respublikos nariais". Pati Lietuvos respublika šiuo metu nėra pajėgi padėti siems pagalbos reikalingiems Lietuvos pilie-

čiams. Tam buvo reikalinga užsienio lietuvių parama.

Per pagrindinį susitikimą sekmadienį, gruodžio 10, su Kanados lietuvių visuomene Anapilio salėje V. Landsbergis paskelbė Pagalbos Lietuvai vajuos Kanadoje sprendimus ir pareiškė nuosirdžią padėką. Anot jo, Kanados lietuvių vieningai yra padėję Lietuvos respublikos valdžiai. Ta pagalba prasidėjo jau nuo Sąjūdžio laikų, kai Kanados lietuvių išdriso pinigais paremti Sąjūdį priešrinkiminiame laikotarpyje ir nuo tada pastoviai remia Lietuvos valdžią. Ir dabar jam teko proga asmeniškai padėkoti Kanados lietuviams, kurie šiuo sunkiu laikotarpiu nesuabejojo ir vėl atėjo į pagalbą su labai stambia — per \$350.000 auka.

AT pirmininkas V. Landsbergis savo paties paramą išreiškė vajui paaukodamas asmeniškai dovanotą Tautos fondo Kanadoje \$5,000 čekį. Tikimės, kad šis gražus Lietuvos AT pirmininko pavyzdys bus paskata ir kitiems lietuviams bei jų organizacijoms. Gabija

Vytauto Landsbergio auka

Tautos fondo atstovai, Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui lankantis Kanadoje, įteikė asmeninę \$5,000 dovaną. Lietuvos AT pirmininkas šią auką perdavė Pagalbos Lietuvai vajui.

Savo auka Pagalbos Lietuvai vajui Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis pažymi vajuos svarbą ir būtinumą remiant Lietuvos respublikos darbus.

Reikšdamas padėką Tautos fondo atstovybei Kanadoje, Vytautas Landsbergis skatina ir kitas organizacijas sekti jų pavyzdžiu, suteikiant tiesioginę paramą Lietuvai per Pagalbos Lietuvai vajų.

Kanados lietuvių kredito kooperatyvai taip pat įteikė asmenines \$2,000 dovanas, kurias prezidentas Landsbergis paskyrė įsigyti techniniams įrenginiams.

Gabija Petrauskienė

Spaudos konferencija Kanados žurnalistų rūmuose Otavoje 1990.XII.6. PAULINE BROWSE, parlamento narė, pristatė Lietuvos AT pirmininką VYTAUTĄ LANDSBERGĮ, vertėjas VIKTORAS NAKAS iš Vašingtono. Nuotr. J. V. Danio

Sveikiname

su šv. Kalėdomis
ir linkime
laimingų Naujų metų -

Grimsby, Ont. A. G. Skaisčiai

Mes gyvename Lietuvai

Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas Vytautas Landsbergis Kanadoje. Tūkstančiai lietuvių svečiui išreiškė vieningą pagarbą. Reikšmingi pasimatymai: ekonominė pagalba, moralinė parama

Lauktas svečias atskrido

Atvažiuos, neatvažiuos? Klausimai nuo ryto iki vakaro. Kol savo akimis nepamatysiu — netikėsiu.

Abejonės išsisklaidė, kai 1990 m. gruodžio 5-tos dienos vakarą nusileido lėktuvas — Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas, vienas iš pagrindinių Sąjūdžio pradininkų ir darbuotojų prof. Vytautas Landsbergis, ponis Gražina Landsbergienė ir jų palyda buvo sutikti Montrealyje ir tuoj po to Otavoje.

Po reikšmingų pasimatymų sostinėje gruodžio 6 d. su informacijos atstovais, parlamento nariais, Kanados užsienio reikalų ministru Joe Clark'u, ministru pirmininku Brian Mulrone'y ir kitais pareigūnais gruodžio 7 d. AT pirmininkas jau buvo Toronte.

Pas Ontario premjerą

Čia jis dienos metu ištisą valandą kalbėjosi su Ontario premjeru Bob Rae pagalbos reikalais Lietuvai. Vakare "Sutton Place" viešbutyje Ontario premjeras surengė vakarienę V. Landsbergiui, G. Landsbergienei ir jų palydai. Dalyvavo keletas provincijos ministrų, parlamento narių, įvairių pareigūnų, prekybinių bei verslininkų ir grupė kvietusių lietuvių.

Savo kalboje B. Rae prisiminė lankymąsi Lietuvoje Aukščiausiosios tarybos rinkimų metu, vizitą Sąjūdžio būstinėje, kur radęs priešrinkiminį chaosą ir ramiai sėdintį Sąjūdžio vadą V. Landsbergį, besirušijantį paskaitai konservatorių. "Jau tada aš žinojau, kad V. Landsbergis bus Lietuvos prezidentu, bet nežinojau, kad aš būsiu Ontario premjeru", — pareiškė Bob Rae. Ontario provincijos vyriausybė esą ruošiasi padėti Lietuvai švietimo ir ekonomijos srityje. Tuo tikslu 1991 m. pradžioje Lietuvos vyksianti Ontario delegacija, kuri surinktus duomenis apie pagalbos reikalingumą pateiks Ontario premjerui.

V. Landsbergis pervertėją V. Naką padėkojo premjerui Bob Rae už tokį nuosirdų palankumą Lietuvai ir pakėlė tostą Kanados garbei.

Pažymėtina, kad premjeras Bob Rae yra socialistinės naujųjų demokratų partijos (NDP) vadovas, kurio žmonos ir jo paties šaknys siekia Lietuvą. Joje lankydami šįjiedu ieškojo tų šaknų pėdsakų kapinėse ir kai kuriose gyvenvietėse.

Universiteto iškilmių salėje

Po trumpo priėmimo pas Toronto universiteto prezidentą Bob Pritchard'ą V. Landsbergis skaitė paskaitą angliškai plačiajai visuomenei Convocation salėje tema "Dabartinė padėtis Lietuvoje ir Baltijos kraštuose". Klausėsi 500 asmenų. Paskaitininką visuomenei pristatė prof. Romas Vaštokas. V. Landsbergis savo kalboje nurodė, kad siunčiant paramą Sovietų Sąjungai reikėtų nepamiršti tos Sąjungos imperikalizmo pavertę kraštų, kuriems toks veiksmas galys tik pakenkti ir prisidėti prie vergijos prateisimo. Pareiškė dėkingumą ir pasidžiaugė, kad Kanada buvęs vienintelis kraštas, atsiuntęs savo stebėtojus į pirmą kartą vykusius demokratinius rinkimus Lietuvoje. Klausytojų tarpe buvo visa eilė Ontario provincijos parlamentarų. Ten

taipgi svečias pasimatė su kitų tautinių grupių atstovais, miesto bei provincijos pareigūnais.

Savųjų tarpe

KLB Pagalbos Lietuvai vajuos komitetas 8 v.v. surengė didelio tautiečių dėmesio sulaukusį priėmimą Toronto Priskikimo salėje. V. Landsbergiui su palyda pasirodžius prie durų, kilo ovacijos — maišėsi skandavimas "Lietuva, Lietuva" su plojimais ir valiomais. Tik svečiams susėdus, viskas aprimo. Programai vadovavęs K. Manglicas pristatė visą eilę svečių ir viešnių. Pakvietė PLB valdybos pirmininką dr. V. Bieliauską, kuris pasveikino svečius ir visus susirinkusius, pabrėždamas Kanados lietuvių vieningumą ir dosnumą, vykdančią pagalbos vajų.

Sekantis kalbėtojas Ontario premjeras Bob Rae, dar jam nė žodžio neištarus, susilaukė audringų ovacijų. Kalbėtojas prisiminė lankymąsi Lietuvoje, iš kur parsivežęs neužmirštamų įspūdžių. Pranešė, kad siunčias į Lietuvą delegaciją, kuri iš arti susipažins su tikrąja padėtimi, ir kalbą baigė, tardamas lietuviškai "laisva Lietuvai".

Pagalbos Lietuvai vajuos komiteto pirmininkas V. Bireta savo trumpame žodyje pabrėžė būtiną išeivijos aktyvumą, nepriklausomybės įgyvendinimo siekiant ir padėkojo gaušiams aukotojams.

Prie mikrofono pakviestas V. Landsbergis dar kartą su tiktais nuosirdžiais ir ilgais dalyvių plojimais. Kalbėtojas išskėlė rūpestį, kad virš tėvynės telkiasi iš rytų nešami tamšūs debesys. Bet sykį išskelta trispalvė turi būti dabar jau visiems laikams išsaugota. (Plojimai). "Mes gyvename Lietuvai", — kalbėjo V. Landsbergis, užimtos pozicijos turinčios būti išlaikytos. Kvietė išeivijos lietuvių nenuleisti rankų, judinti, belstis, reikalauti — Vakaru demokratijos negali būti paliktos ramybėje.

Tautos himnu baigta trumpa oficialioji dalis, po kurios buvo pakankamai laiko kiekvienam asmeniškai pasveikinti svečius, su jais pasikalbėti, gauti autografus, jaunimo grupė nešiojant šiltus užkandėlius, besivaikšinant kava prie pyragų stalo.

Parduoti įėjimo bilietai (asmeniui \$50) vėl kiek padidino vajuos fondą.

Nuo vienu pas kitus

Šeštadienį, gruodžio 8, nuo 8 v.r. — susitikimai su PLB ir KLB vadovais, pasitarimai įvairiais klausimais. Po to 11 v. apilankė lietuviškąjį Toronto atžalyną Maironio mokykloje, kur pasidžiaugė išeivijos prieaugliu. Vakare dalyvavo priėmimo pas Lietuvos gen. konsulą Kanadai H. Lapą.

Sekmadienį, gruodžio 9, dalyvavo Mišiose Priskikimo šventovėje. Čia svečius pasitiko tautiniais drabužiais pasipušę mokiniai, parapijos choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės, prisidedant ir visiems pamaldų dalyviams, sugiedoję melodiją iš 9-tos L. van Beethoveno simfonijos, pritaikytą ir pavadintą "Per galės Kristui". Kun. Eug. Jurgutis, OFM, pasveikino svečius, atnašavo Mišias ir pasakė pamokslą. Koncelebravo kun. dr. F. Jucevičius ir kun. L. Januška, OFM. Aukų atne-

šimo iškilmingumą papildė R. Kurienės religinės deklamacijos. Mišioms pasibaigus V. Landsbergis buvo pakviestas tarti žodį. Jis paliko mintį apie tautos atgimimą ir tėvų žemę, kurią reikia išlaikyti laisvą, kad joje galėtų gyventi žmogus. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Tą patį rytą V. Landsbergis aplankė ir Išganytojo ev. liuteronų šventovę, buvo sutiktas su giesmėmis, dovanomis ir sveikinimais.

Iškilinė Anapilyje

Šio renginio komitetas (dr. J. Čuplinskienė, R. Girdauskaitė, R. Kurienė, K. Manglicas, G. Petrauskienė, kun. A. Simanavičius, OFM, ir muz. D. Viskontienė) suorganizavo gražiai ir tvarkingai praėjusį lietuvių susitikimą su V. Landsbergiu gruodžio 9 d., 1 v.p.p. Jau porą valandų prieš iškilmes pradžių antplūdis automobilių ir žmonių užgožė didžiulę Anapilio sodybą, įskaitant ir šalia esančias lietuvių kapines.

Svečiai atvyko punktualiai. Prie įėjimo juos sutiko Maironio mokyklos mokiniai su daina "Mūsų šūkis — Lietuva". Pradėjus jiems eiti pro gintarių ir atžalyniečių sudarytus juostų "vartus", pusantro tūkstančio susitikimo dalyvių nuosirdžiai traukė tradicinę Sąjūdžio dainą "Balknink, broliai, žirgus". Dainavo choras "Volungė", dainavo visa salė ir ilgai plojo. V. Landsbergiui užlipus į sceną, kur jo laukė iškilmės pareigūnai ir KLB apilinkų pirmininkai, atskirai kiekvienas svečiui prisistatė. Programos vedėja Rūta Girdauskaitė pakvietė visus sugiedoti Kanados himną, po kurio salėi audringai plojo, V. Landsbergis buvo apjuostas plačia tautinių raštų juosta, o jo žmona Gražina pristatyta pačių ovacijų tęsinyje. Sveikinimo žodį tarė KLB pirmininkas Juozas Krištolaitis, kvietęs tautiečius nepamiršti įsipareigojimų tėvynei.

Choras "Volungė", diriguojamas muz. D. Viskontienės, akompanuojant muz. Jonui Govėdai, atliko ištrauką iš L. van Beethoven'o 9-tosios simfonijos, H. Sanders aranžuotą su lietuvišku A. Bagdono tekstu ir pavadintą "Džiaugsmo giesmė". Tam tikru simboliu tapusiais Lietuvos blokado primenantiems saskambams nutilus, kalbą pasakė V. Landsbergis. Girdėta kūrinių jis pavadino visos žmonijos teisybės ir doros himnu. Po to jis apibūdino sunkų Lietuvos laisvėjimo kelią, priminė dirbančias kliūtis ir Gorbaciovo organizuojamas naujas pinkles. Nusakė vakariečių laikyseną ir išeivijai vaidmenį. Pabrėžė Kanados lietuvių išskirtiną pagalbą Lietuvai. Kvietė stengtis daryti visa, kas tik vakariečiams labiau pasuktų mūsų pusėn. Bet kas bebūtų ar beatsitiktų, kovos dėl nepriklausomybės Lietuva nebegali atsisakyti.

Iškilinė baigta Tautos himnu ir J. Vingelienės suorganizuotomis vaišėmis gretimose muziejaus salėje. Po susitikimo su lietuvių visuomene V. Landsbergis turėjo pasikalbėjimą su "TŽ" redaktorium prel. dr. P. Gaida. Viskam pasibaigus, jis išskrido į Vašingtoną pasimatyti su prez. G. Bush'u ir kitais JAV valdžios pareigūnais.

Anapilio salėje Mississaugoje gruodžio 9 d. įvyko Kanados lietuvių susitikimas su Lietuvos prezidentu VYTAUTU LANDSBERGIU. Po jo kalbos padėkos ženklai jaunimas įteikia gėlių puokštę. Nuotr. O. Burzdžiaus

Prie šios gražios šventės pasisekimo prisidėjo Kanados lietuvių jaunimo sąjunga, Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa, ateitininkai ir skautai.

Dėmesys ir atsiliepiamai

V. Landsbergio viešnagė sudarė ne tik lietuviškąją visuomenę, bet turėjo tam tikro atgarsio ir kanadiečių tarpe.

Didesnieji susitikimai buvo filmuojami ir rodomi televizijos ekranuose. Svečias lankėsi "The Globe and Mail" redakcijoje, kuri gruodžio 10 d. laidoje paskelbė vedamąjį, pavadintą "Kieta Gorbaciovo laikysena respublikos nepriklausomybės atžvilgiu". Ilgokame straipsnyje nuosekliai išdėstytas V. Landsbergio pranešimas apie tikrąją šių dienų Kremliaus ir nepriklausomybės siekiančių respublikų padėtį. Pabrėžta, kad "tokie autokratinio pobūdžio veiksmai neturėtų kilti iš Nobelio tai-

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis su Kanados verslininkais bei profesionalais gruodžio 7 d. Sutton Place viešbutyje Toronte. Iš kairės: Northern Telecom Ltd. bendrovės prezidentas Gediminas Sakus, verslininkas Tom Christoff, Vytautas Landsbergis, advokatas Algijus Pacevičius. Nuotr. R. Kalendros

Pagalbos Lietuvai vajuos aukos

\$50,000 — O. V. Karpis (auka Vytauto Didžiojo universitetui Kaune); \$1,000 — J. Gudžinskas, M. M. J. Pajus; \$500 — S. J. Andriuliai, B. Bagdonas, P. J. Kalainiai, S. V. Liutimos, O. P. Meškauskas, E. Repšytė; \$400 — KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius, J. Neumann, V. Staškevičius; \$300 — L. H. Baumgard; \$250 — P. Gustas, Č. Senkevičius; \$200 — P. Adamonis, A. Barkauskas, V. Grikiotis, O. Jakimavičienė, R. Kontenis, J. Mažeika, B. McKenny, A. Zubrickas; \$150 — A. Lemešytė, A. Sekonis; \$125 — N. Raveičienės giminės (jos gimtadienio proga); \$100 — V. Akelaitis, Ch. Anderson, J. H. Arcinavičiai, A. Azubalis, P. R. Bražukas, P. Cėčys, P. Dalinda, R. Dementavičius, G. Ginčauskas, A. K. Grigaitis, A. Kamaitis, K. Konkulevičius, V. Kriščiūnas, K. Laurušaitis, V. Miškinis, K. Poška, E. Radavičiūtė, J. Romikaitis, S. Senkus, A. Šiukšė, R. Tumpa, J. Žemaitaitis; \$75 — a.a. J. Žukausko atminimui aukoję: D. Mitalienė, J. Okmanienė, L. Radzevičienė, B. Stalioraitienė, A. Vaitiekūnienė; \$60 — K. B. Žutautai; \$50 — P. Abromaitis, J. Danėnas, S. Fidleris, A. Prunskus

a.a. S. Jonaičio, J. Mačiulaičio ir A. Brazulio atminimui; P. Stauskas, A. Vingėvičius; \$20 — V. Gudaitis, S. Mažeikiene (a.a. H. Rickienės atminimui), S. Orvydienė; \$10 — S. Domeikienė, V. Kaminskienė, J. Rasiakas.

\$1,000 — M. A. Kuolai, B. Č. Jonai; \$500 — D. Zilonas; \$250 — V. M. Leparskai, V. Urbanas; \$200 — J. Dabrowski, K. Pauplis, J. L. Valiūčiai; \$150 — P. Kareckas; \$100 — A. Erštikaitis, J. G. Juodikiai, I. P. Girmiai, Pr. Kažemėkas; \$50 — V. Puodžiūnas; \$30 — E. Petrus.

Kalėdų ir Naujų metų proga Pagalbos Lietuvai vajui aukoję ir sveikina savo gimines bei draugus: \$150 — J. P. Kareckas; \$100 — P. A. Volungės; \$50 — A. F. Povilauskai, J. E. Bugnaičiai; \$40 — B. Perkauskienė; \$30 — M. A. Garbūnai, A. M. Pusdešiai; \$25 — L. J. Stungevičiai; \$20 — E. J. Mažulaičiai, Z. A. Gėdminai, I. P. Zubai, P. Vitas, J. Saunorienė, F. V. Vencė, R. Tumpa, J. Žemaitaitis; \$75 — a.a. J. Žukausko atminimui aukoję: D. Mitalienė, J. Okmanienė, L. Radzevičienė, B. Stalioraitienė, A. Vaitiekūnienė; \$60 — K. B. Žutautai; \$50 — P. Abromaitis, J. Danėnas, S. Fidleris, A. Prunskus

Aukos KLB krašto valdybos reikalams: \$3,000 — Priskikimo parapijos kredito kooperatyvas; \$500 — M.M.; \$100 — J. Asmenavičius, I. Raškevičius. Nuosirdus acių už aukas. KLB

Aukas siųsti: **Pagalbos Lietuvai vajus, 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8**

Čekius rašyti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė-PLV**

Šv. Kalėdų

ir Naujų metų

proga sveikiname

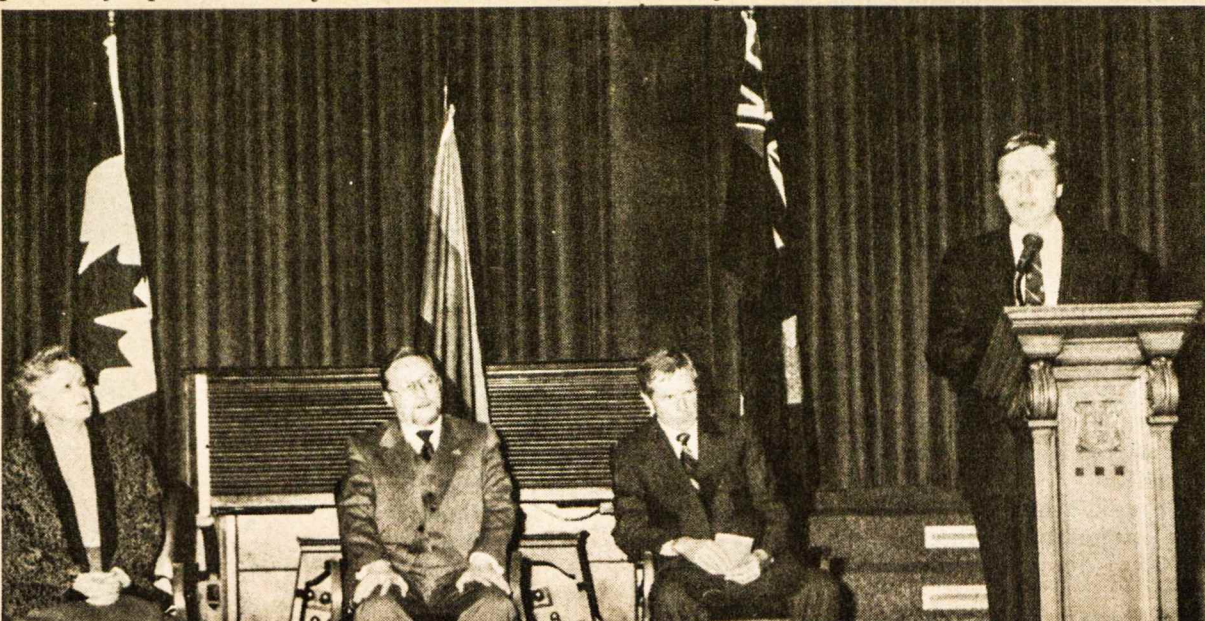
gimines, draugus ir

pažįstamus, linkėdami daug

laimės ir tyro džiaugsmo —

Emilija, Alfonsas Kybartai
Hamilton, Ont.

Lietuvos prezidentas gruodžio 7 d. Toronto universiteto Convocation Hall angliškai pasakė kalbą. Nuotraukoje iš kairės: Gražina Landsbergienė, Vytautas Landsbergis, prof. Romas Vaštokas, Toronto universiteto prezidentas Bob Pritchard

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

DAR VIENA DRAUGIJA

Vilniuje įvykusioje konferencijoje įsteigta Lietuvos buhalterių ir revizorių draugija. Ši nepriklausoma, savanoriška profesinė organizacija jungs specialistus, susijusius su buhalterine apskaita, ekonomine analize ir kontrole. Pagrindiniai naujos draugijos uždaviniai — profesinė parama, teisių gynimas, metodiniai pasitarimai, naujų vadovėlių paruošimas.

ATMINTINOS DIENOS

Jau esame paskelbę Lietuvos aukščiausiosios tarybos patvirtintas oficialias šventes Lietuvoje. Dabar jas reikia papildyti ir šventėmis netapusiomis atmintinomis dienomis. Aukščiausiosios tarybos priimtą atmintinių dienų sąrašą sudaro: kovo 4-toji — Lietuvos globėjo šv. Kazimiero diena, kovo 11-toji — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo diena, gegužės 1-moji — Tarptautinė darbo šventės diena, gegužės 7-toji — Spaudos atgavimo, kalbos ir knygų diena, birželio 14-toji — Gedulo ir vilties diena, birželio 24-toji — Rasos (Joninių) diena, liepos 15-toji — Žalgirio mūšio diena, rugpjūčio 23-čioji — Juodojo kaspino diena, rugsėjo 8-toji — Šilinių (Šv. Mergelės Marijos, Vytauto Didžiojo karūnavimo) diena, rugsėjo 23-čioji — Žydų genocido diena, lapkričio 23-čioji — Lietuvos karių diena ir gruodžio 10-toji — Tarptautinė žmogaus teisių diena.

ISSIVEŽE KAPSUKĄ

Vilniaus Rotušės aikštėje naktį 1990 m. lapkričio 9 d. nuo posto buvo nuimtas V. Kapsuko-Mickevičiaus paminklas. Tai buvo padaryta Vilniaus miesto tarybos nutarimu. V. Kapsuko skulptūra su kitais tokio likimo susilaukusiais paminklais saugojosi trečioji kelių statybos valdyba, kol į jos sandėlį atvyko būrys karių. Jie sargai įteikė Maskvai tarnaujančio Lietuvos TSR prokuroro A. Petrausko raštą, įsakantį išsivežti V. Kapsuką. Sovietų vidaus reikalų dalinio kariai V. Kapsuko statulą su krano pagalba iškėlė sunkvežimiu ir išsivežė. Šis incidentas primena A. Hitlerį, 1943 m. išlaisvinusį iš valdžios pašalintą B. Musolinį, kurį italai partizanai atėmė iš vokiečių ir sušaudė patakore 1945 m. Kilpos gali susilaukti ir sovietų išsivežta V. Kapsuko skulptūra.

UŽSIENIO TURISTAI

Plačiai išgarsėjusi Šilutės rajono Juknaičių gyvenvietė siekia tarptautinio pripažinimo. Šią vasarą Juknaičiuose jau atostogavo kelios dešimtys užsienio turistų. Jiems žemdirbiai vasaros mėnesiais leido naudotis profilaktoriumu vadinama gydymosi įstaiga, turinčia maudymosi baseiną, pirtį, fizioterapijos kabinetus. Jie taipgi galėjo medžioti aplinkinėse giriose, žvejoti Nemuno deltoje, jodinėti sportiniais arkliais. Juknaičių eksperimentinio ūkio direktorius Zigmas Dokšas džiaugiasi už paslaugas gauta užsienio valiuta. Ūkį ir jo narius dabar praturtins su "Rautenberg Reisen" firma V. Vokietijoje pasirašyta sutartis. Didžiąją poilsiaujančių turistų dalį sudarys Mažosios Lietuvos repatriantai, ilgą laiką negalėję apsilankyti gimtinėje. Juknaičių eksperimentinis ūkis jiems siūlo ne tik poilsį, bet ir idomią ekskursinę programą, savo transportu nugabena pas gimines.

KURŠIŲ NERIJA

Duris užsienio turistams atvėrė Kuršių nerija, lig šiol buvusi uždrausta zona. Į šį gražų kampelį dabar užsuka gausiausiai Lietuvos pajūrį lankantys svečiai iš Vakarų Vokietijos. Tiesioginius ryšius su Lietuvos užsienio turizmo valdyba jau užmezgė Hanoverio kelionių agentūros "Ideale Reisen" direktorius Horstas Potzas. Jis pabrėžia, kad vokiečiai domisi Lietuvos pajūriu ir Klaipėdos kraštu, nes kai kuriems tokia kelionė yra grįžimas į jaunystės dienas gimtinėje. Šiuo metu H. Potzas bando išspręsti Lietuvos atvykusių vokiečių trumpalaikes išvykas į buvusius Rytprūsius. Šiemet buvo pradėti turistams skirtų lėktuvų skrydžiai iš Hanoverio į Rygą. Jais naudojosi ir Lietuvos vykstantys turistai. 1991 m. tokie tiesioginiai turistų ryšiai bus užmegzti su Vilniumi. Agentūra "Ideale Reisen" ir Baltijos pajūrį žada investuoti vokiečių kapitalą, sumoderninti "Lietuvos" viešbutį. Tada Lietuvos pajūryje kasmet turėtų apsilankyti apie 10.000 turistų iš sujungtos Vokietijos.

EUROPOS CENTRAS

1989 m. prancūzai priminė lietuviams, kad Lietuvoje yra geografinis Europos centras, pateikdami net ir jo tikslias koordinatas. Pagal jas buvo nustatyta, kad centrinis Europos taškas yra netoli Vilniaus, Purniškių, Bernotų ir Radžiulių kaimų sandūroje, prie Bernotų piliakalnio ir Pikeliškių ežero. Tą vietovę dabar nutarta garsinti ir į ją atkreipti turistų dėmesį. Šiam tikslui 1990 m. spalio 27 d. buvo surengtas pirmasis Atgimimo maratonas Europos centras — Vilnius. Tiesiu keliu nuo Europos centro iki Vilniaus tėra 20 kilometrų, o maratonui reikia 42 km 195 m. Tad bėgikams buvo parinkta speciali tokio ilgio trasa iš Europos centro į Vilnių. Atgimimo maratonan įsijungė 765 bėgikai, ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos, Estijos, Rusijos, Moldavijos, Lenkijos atstovai. Prieš maratoninį bėgimą Europos centro geografiniame taške buvo padėta į žemėlį marmuro plokštė. Atgimimo maratone laimėtojų laukė du "Šilėlių" televizoriai spalvotoms laidoms. Šie prizai buvo įteikti druskininkiečiui Povilui Kibildziui (2 val. 31 min. 56 sek.) ir vilnietei Danutei Šmidek (3 val. 11 min. 57 sek.). Silpnėsi bėgikai jėgas galėjo išbandyti trumpesnėse 21 ir 5 kilometrų trasose. Pagrindinis dėmesys teko Atgimimo maratonui iš geografinio Europos centro į Vilnių. Tikimasi, kad jis kasmet susilauks vis daugiau bėgikų iš visos Europos. V. Kst.

Sakoma, jog ten, kur neįeina saulė, turi ateiti gydytojas. Apie gydomąsias saulės savybes žinota jau gilioje senovėje.

Nors nuo tų dienų iki šandien medicina nuėjo milžinišką kelią, atsirado daug naujų gydymo būdų ir priemonių bei įvairių vaistų, saulės spinduliai ir toliau efektyviai naudojami organizmui stiprinti ir grąžinti, įvairių ligų profilaktikai, gydymui, taip pat medicininei reabilitacijai.

Didelė saulės galia. Gydytojai nežino vaistų, kurie būtų taip sėkmingai atlaikę šimtmečių išbandymą, kaip saulės spinduliai bei kiti natūralūs gydomieji veiksniai — mineralinis vanduo ir gydymasis purvas.

Žmogaus organizmą saulė veikia per akis ir odą. Saulės spinduliai sudirgina akys bei šalia jų odoje esančias nervų galūnes — receptorių. Čia susidarę nerviniai impulsai artimiausiu keliu pasiekia galvos smegenų aukštesnius vegetacinius centrus bei hipofizę ir suaktyvina jų veiklą. Tokiu būdu transformuoti saulės spinduliai tampa organizmo energijos šaltiniu, reikalingu darbingumui, gerai savijautai.

Žmogaus organizmui reik-

GYDYTOJAS PATARIA

Ar visada saulė gydo?

DR. VYTAUTAS MEŠKA

mingiausi saulės ultravioletiniai spinduliai. Jų veikimo pagrindą sudaro sudėtingos fotocheminės, fotoelektrinės ir kitos reakcijos odoje. Ultravioletiniai spinduliai keičia odos ląstelių protoplazmos baltymines medžiagas, kurios, veikiamos fermentų, skyla iki amino rūgščių, o vėliau susidaro naujos, biologiškai itin aktyvios medžiagos, stipriai veikiančios centrinę nervų ir širdies-kraujagyslių sistemas. Ultravioletinių spindulių įtakos dėka odoje pasigamina pigmentas melaninas, ir oda patamsėja.

Saulės spindulių dozės (kiek vienam žmogui individualios) suaktyvina aukštųjų nervinių centrų ir vegetacinių nervų sistemos simpatinės dalies funkcijas, endokrininių liaukų veiklą, suintensyvina medžiagų apykaitą, pagerina organizmo neuroreguliaciją, atsparumą, prisitaikymo prie išorės sugebėjimus, skatina sveikimo procesus.

Saulės vonias, kaip ir bet kurį kitą natūralų gydymą, faktorių (pavyzdžiui, mineralines

vonias), būtina griežtai dozuoti pagal žmogaus amžių, nervų sistemos reaktyvumą, sveikatos būklę. Nesaikingai kaitinantis saulėje, gali paūmėti reumatas, tuberkuliozė, padidėti epilepsijos priepuoliai, atsirasti silpnumas, bloga savijauta, galvos skausmai. Ypač atsargiai naudotis saulės voniomis turi ligoniai, serga hipertenzine ir išemine širdies liga, galvos smegenų kraujagyslių ateroskleroze, kraujotakos nepakankamumu, cukriniu diabetu, kraujo gamybos organų ligomis, sunkiomis neurozėmis. Labai nesveika yra kaitintis saulėje nejudant.

1990 m. saulės aktyvumas yra gerokai sustiprėjęs. Kaip žinia, jis kartojasi cikliškai kas 11 metų ir užtrunka 2-3 metus. Tai yra susiję su saulės dėmių susidarymu. Toks saulės aktyvumo, ypač jos radioaktyvios produkcijos ir ultravioletinių spindulių padidėjimas sukelia reikšmingus atmosferos, hidrosferos (vandenyne) ir litosferos (žemės plu-

tos) pakitimus. Labai sustiprėja žemės magnetinis laukas, atmosferos elektriniai išlydžiai, ciklonų judėjimas, seisminiai reiškiniai ir kt. Tai turi didžiulę įtaką gyvatai gamtai, ypač žmogui organizmui.

Padidėjęs saulės aktyvumas ir su juo susijusios magnetinės žemės audros sukelia įvairių ne tik fiziologinių funkcijų ir biocheminių procesų sutrikimų, bet ir psichologinio pobūdžio pakitimų. Tokiais periodais net visiškai sveikiems sumažėja darbingumas, pablogėja savijauta, krinta nuotaka, įvairiose kūno srityse atsiranda nemalonių jūtimų, pablogėja miegas, padidėja nervingumas. Magnetinių audrų metu paūmėja chroniškos ligos (pavyzdžiui, reumatas, tuberkuliozė, išeminė širdies li-

ga, bronchų astma, epilepsija, neurozės), o ūmios ligos sunkiau duodasi gydomos.

Padidėjęs saulės aktyvumas ir magnetinės žemės audros sumažina kūrybinę veiklą, apskunkina galimybes, pavyzdžiui, autobusų vairuotojams, keleivinių lėktuvų pilotams, elektroninių skaičiavimo mašinų operatoriams tiksliai atlikti didelio dėmesio reikalaujančią darbą.

Turėdami tai galvoje, saulėje kaitinimės itin atsargiai, dozuočiai, pasitarę su gydytoju ir pasitikinę sveikata. Deja, apsilankę paplūdimyje, pamatysime, kad nemažai žmonių į gydytojų patarimus nekreipia dėmesio. Jiems atrodo, jog kuo daugiau saulės spindulių gaus jų organizmas, tuo bus geriau. O taip nėra.

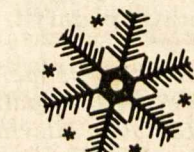
Sveikinam su Kalėdų šventėmis

visus gimines ir pažįstamus Kanadoje, Punks krašte ir Lietuvoje bei linkime daug laimės Naujuose Metuose —

Vytautas ir Irena Pečiuliai su šeima.

Toronto Lietuvių jaunimo ansamblis "Atžalynas" sveikina su šv. KALĖDOMIS ir NAUJAIS METAIS

visus šokėjus, mokytojus, meninius lietuvių vienetus, organizacijas, rėmėjus, plačiąją lietuvių visuomenę, ir link visiems ištvėrmės, jaunatviško džiaugsmo bei laimingos ateities

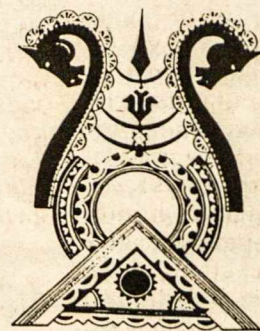
šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga,

sveikiname mūsų rėmėjus, geradarius, meninius vienetus, lietuviškas organizacijas ir visus lietuvius plačiame pasaulyje.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "GINTARAS", vadovai ir tėvų komitetas

— Aš čia — gyva, — po kojų tarė žemė,
— Aš čia — gyva, — sūnau, ar nematai?
— Aš čia — gyva, — palinkė ir sutemė
Atsiliepė dangaus skliautai.

Kaip skausmo ašaros, mirgėjo žiburėliai...
— Ar tu tenai, ar tu ten, Lietuva?
Ir iš tamsos, ir iš nakties, ir iš šešėlių
Atsiliepė: — Aš čia — gyva!
(Bernardas Brazdžionis)

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

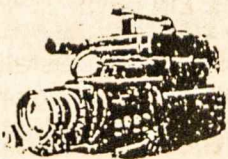
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

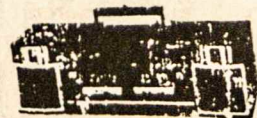
Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintetizatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiška, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnų (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio

9 v.r. — 5.30 v.p.p.

IS RETO žvaigždėta padange aukštai Didingai prabilo Kalėdų varpai. Ir girdi kiekvienas kam liūdo širdis, Kad užgimė meilė, prašvito naktis.

Ir pavergė sielas džiaugsminga žinia, Sukniubo ant kelių didžiulė minia. Sutirpo skausmingi krūtininių ledai Ir veržėsi maldos pro lūpas karštai.

Putinas

Šv. Kalėdų

proga sveikiname plačiame pasaulyje išblaškytus lietuvius, šokėjų tėvelius bei rėmėjus, kitus meno vienetus ir jų vadovus, linkėdami laimingų 1991 metų.

"GYVATARAS", Hamilton, Ont.

Kristaus gimimo šventė tejungia mus visus, skleisdama taiką ir ramybę mūsų širdyse!

Romanas „Priešaušrio vieškeliai“

Lietuvoje gyvenusio rašytojo Broniaus Radzevičiaus tragedija stalinizmo vieškeluose

ALFONSAS NAKAS

Apie rašytoją Bronių Radzevičių pirmą kartą išgirdau Santaros Šviesos suvažiavime 1966 m. rudenį. Apie jį ten kalbėjo svečias iš Lietuvos rašyt. Juozas Aputis ir dar rodos kažkas kitas. Nors į blokną nesiraišiau, atmintin įstrigo keletas epizodų: kad svarbiausias jo beletristikos kūriny *Priešaušrio vieškeliai* didelės apimties romanas; kad palikęs didelį, didesnį negu minėtas romanas dienoraštį, irgi literatūrišką, labai idomų; kad miręs ne natūralia mirtimi — nusi-skandęs...

Ir atsitik tu man, kad *Priešaušrio vieškelius*, abu tomus, radau ukrainiečių knygyne Marylande, D.C. apylinkėje. Jie ant mano rašomojo stalo gulėjo apie dvejus metus. *Metmenyse* perskaitęs prof. Ilonos Gražytės-Maziliauskienės referatą apie keturias Lietuvos prozos moteris, panūdau B. Radzevičių nuo rašomojo pakelti ir pagarbiai padėti į lentyną. Paimsiu į rankas po to, kai perskaitysiu apie profesores analizuoat Stelą ir visa kita.

Abiejų *Priešaušrio vieškelių* (toliau — *PV*) tomų išleidimas datuotas 1985 m. Pirmame 438 psl. tome pažymėta, kad tai antras leidimas, bet nėra pirmo leidimo datos. Antros tomas 553 psl., o gale pridėtas 23 puslapių literatūros kritiko Petro Braženo straipsnis. Šio tomo esama pirmo leidimo. Iš pratarmės spėju kodėl: jis palikęs po rašytojo mirties nesutvarkytas, ir tik redakcinės komisijos dėka paruoštas iš daug didesnio rankraščio, pirmojo tomo pirmą laidą skaitytiems seniai išgraibsčius.

Skaiciai *PV* tris savaites. Veltui čia ieškosi nuosekliai besiklostančios fabulos, nuoseklos veiksmo plėtotės, kurią vadiname intriga. Net apie didžiausią nelaimę (pvz. brolio tragišką mirtį) ar romansą su pamilta mergaite (pvz. Nijole) rašyti pradėjęs, nuklįsta į šalutinius įvykius, prie šalutinių veikėjų, išaugindamas vaizdų bei įvykių pastatą, kuriame fabulos herojus ar herojė visiškai dingsta, kad už kelių ar kelių dešimčių puslapių vėl atsirastų, vėl paskęstų, vėl išnirtų vis neužbaigiant. Teisingai P. Braženas pastebi, kad tik labai kantrus skaitytojas išstisai per *PV* nužingsnius iki galo.

Skaitymą sunkina dar ir du tolygūs romano planai. Viename pirmuoju asmeniu veikia romano herojus Juozas Daukintis, kitame jį trečiuoju asmeniu aprašinėja kažkokis neišskus valdininkelis, Juozą iš visur stebintis ir literatūriškai „globojantis“.

Vis dėlto, žingsnis pirmyn, du žingsnius atgal su autorium besokinėjant, fabula išsikristalizuoja. Pirmame tome gimsta ir Užpelkiuose užauga Kristupo sūnelis Juzukas Daukintis. Labai jautrus, pamotės nuolat ujamus ir niekinamas, užtat tėvo mylimas ir globojamas. Vidurinė mokyklą baigdamas, su dviem bendramokėčiais, ypač su Albinu, beskaitęs pasaulio rašytojų veikalus, bediskutuojas. Antrasis tomas pradedamas brolio Viktoro mirtimi, Juozui jau sočiai gyvenant pra-

Kas turite seniau išleistųjų Henriko Nagio poezijos knygų?

Lietuvos kultūrinių institucijų ir rašytojų esu nuolat prašomas paties neturimųjų šių mano seniai išsparduotų, poezijos rinkinių: „Eilėraščiai“, (1946 m. atspausdintas rotatoriumi ir premijuotas leidyklos „Pat-rija“); „Lapkričio naktys“, (1947 m. išl. Freiburg i. Br., Vokietijoje); „Saulės laikrodžiai“, (1952 m. be leidyklos ženklų ir identifikacijos); „Mėlynas sniegas“, (1960 m. išl. Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone, JAV); „Broliai, balti aitvarai“, (1969 m. išl. Algimanto Mackaus kny-gų leidimo fondas Čikagoje); „Prisijaukiesiu sakalą“, (1978 m. išl. Algimanto Mackaus kny-gų leidimo fondas, Čikagoje).

Už atsiųstas knygas ir pašto išlaidas atsilyginsiu. Siųsti: *Henrikas Nagys, c/o „Nepriklausoma Lietuva“, 7722 George St., LaSalle, PQ, Canada H8P 1C4. H.N.*

banga apsuptam bute Vilniuje, turint gražią ir gerą žmoną Vladę, porą mokyklinio amžiaus vaikų. Bet vėl ne kartą grįžtama ir į Užpelkius, ir į studijų dienas, ir prie kelių trumpalaikių meilių, didžiausią rašto bei kančių duoklę atiduodant pačiai neaiškiausiai moteriai Stelai, kuri, tokia reikšminga Juozui Daukinčiui, man buvo pati nuobodžiausia... Paskutiniai du romano skyriai turi užuominų, kad Juozas Daukintis savo gyvenimu visiškai nusivylęs, kad jis ruošiasi fataliam žygiui. Baugūs ir jų (skyrių) pavadinimai: „Artėjimas“ ir „Išeinan-tysis“.

PV kalba sodri, liaudiška, lyriška. Ypač pirmame tome, kur aprašinėjami Užpelkiai, jų žmonės, jų gamta. Jo iš pirmo žvilgsnio chaotiški sakiniai, kartais po ištisą puslapį nepasiekiantys taško, mintis skiriant kableliais, kabliataškiais ir brūkšniais, nėra palaid bala, kai į juos įsiskaitai. Jie turi labai aiškų ritmą, juos seki, tartum širdies plakimą. Visko *PV* puslapiuose rasi, nuo subtiliausių kaimo buitės detalių, iki ištėtų filosofinių svarstymų.

Išėjimo sustabarėjusiam skaitytojui į akis krinta kelios dešimtys žodžių, kurių mes arba nežinome, arba atkakliai vengiame: čia randi ne tik *panėšėti* naštą, bet ir *panėšėti* į kitą žmogų; šimtus kartų autorius vartojama *pakirdimas* ir *pakirsti* (pabudimas, pabusti), ne tik iš miego, bet taipgi iš minčių ir visokių sunkumų; arba *vangumas*, *vangus*, *vangi* (tingumas, rambumas, tingus, tingiai). Tik keletą, man patinkančių pavyzdžių įvardijau.

Kai mėgaudamasis rašytojo talentu artėjau į tūkstantio puslapio pabaigą, apėmė liūdesys, kad be vieno tomo apysakų ar/r novelių (aš jų neskaiciau ir nemačiau) bei šio monumentalus romano jau nieko daugiau iš Broniaus Radzevičiaus nesulauksime. Žuvo jis 40-tuosius bebaigdamas, o 1990 m. gruodžio 24 (Kūčiose!) švestų tik 50-tą gimtadienį!

Liūdesys dar pagilėja akivaizdžiai juntant, kad Bronius Radzevičius-kūrėjas buvo *luošinamas*, kaip luošinti visi kiti rašytojai, išskyrus tik Guzevičiaus ir Baltušio tipo „socializmo apaštalus“.

Iš tikrųjų rašytojas luošinoti pats save vidine cenzūra, nutylėjimais. Štai keletas pavyzdžių. Keliose vietose rašoma, kad Daukintis Vilniuje neįsimintas į institutą, bet niekur nėra žodelio apie priežastį. Turime išskaityti tarp eilučių, kad neįsimintas dėl stipraus individualizmo ir kad ne komjaunuo-lis. Vėl, su meile, stebinančių įžvalgumu aprašinėdamas Užpelkių gyventojus, nutyli jų religingumą, tik vienur kitur, beveik su pašaipa, atsiniai prisimena poterių šapenančią moterį. Daugeli kartų gamtovaizdyje rodoma maža bažnytelė, tik niekada niekas joje nesimeldžia... Trečia, visi žinome, kiek baisaus skurdo valstiečiai pakėlė visokiom duoklėm apdėti, kol juos su-grūdo į kolchozus ir kokį dar baisesnį skurdą išgyveno pirmaisiais keleriais metais kolchozuse. Ir apie tai *PV* nieko nerandame. Net užvis baisiausia yra tai, kad pastabūs Užpelkių kronikininkas neturėjo teisės parodyti anei vienos bangos trėmimų į Sibirą. Kartą ar du paminėta viena tuščia sodyba, tai ir viskas, kai okupanto nekludantys įvykiai bei cenzūrai nerūpimi žmonės aprašinėjami smulkiausiai ir tiksliausiai. Norisi tikėti, kad genocidinės tragedijos autoriui buvo svarbios. Pirmo tomo pradžioje randame nacių pakaliką sadistą Mildžių ir vidinės cenzūros prislopintą sribų vadą Juodką. Bet greitai jie dingsta. Kodėl? Galima spėti, kad visokie juodkos ir dar baisesnį niekšai buvo aprašinėjami ir kituose rankraščio skyriuose, bet jau nebe vidinė, o „tarybinė“ cenzūra veikiausiai paprasė išbraukti, grasindama romano nespau-dinti.

Viena iš trijų lietuviškų enciklopedijų, TLE, B. Radzevičiaui skyrusi daugiausia vietos, net 39 eilutes, rašo, kad jis palaidotas Vyžuonose, nors gi-

mė Radviliškyje. *PV* piešiamas vaizdas leidžia spėti, kad Užpelkiai, pakeisto vardo tikras kaimelis ar rašytojo vaizduotės sukurtas, turėtų būti kažkur tarp Vyžuonų ir Užpa-lių. Romano herojaus pavar-dė Daukintis, manding, neat-sitiktinė, o sudaryta iš Rytų aukštaičių žodžių *daukintis*, taigi daug kentęs, arba daug kentėjęs. O kentėta Daukinčio per visus tūkstantį lapų: nuo pamotės, nuo mylėtų ir prarastų moterų, nuo disertaciją atmetusio universiteto, nuo visokių įstaigų viršininkėlių, nuo prie raštų kimbančių re-daktorių.

Man atrodo labai įmisingas romano pavadinimas. Ypač pirmasis žodis *prieaušris*. Ką jis B. Radzevičiui reiškė? Gal netolimą tautos atgimimo aušrą? Jeigu taip, tai kodėl jis nuėjo į kapą, aušros nepalaukęs: Viešpatie, betrukio tik devyne-rių, ne, aštuonerių metų! O nuo išleidimo datos, nuo 1985-ųjų, tik trejų! Tuomet nebebūtų reikėję nė Petriui Braženui po romano užsklandos vąpėti apie „tarybinę“ literatūrą...

Šį *Priešaušrio vieškelius* sužavėto skaitytojo nepretenzin-gą rašinį baigdamas viliuosi, kad Broniaus Radzevičiaus 50-to gimtadienio proga dra-siai, neslėpdami užkulisių, prabilis tu draugai, suredaga-vę romano antrąjį tomą — Juo-zas Aputis, Petras Braženas, Ramūnas Klimas, Jonas Mike-linskas ar bent vienas iš jų. Po keliolika eilučių LTE ir bosto-niškeje LE kelia eibę klausimų, bet neteikia nė vieno at-sakymo.

Bronius Radzevičius, **PRIE-AUŠRIO VIEŠKELIAI**, I tomas, 438 psl., II tomas, 576 psl. Išlei-do „Vaga“ Vilniuje 1985 metais.

Atsiūsta paminėti

Leonas Gineitis, KRISTIJONAS DONELAITIS IR JO EPOCHA. Iš-leido Lietuvos TSR Mokslių aka-demijos Lietuvių kalbos ir litera-tūros institutas, Vilnius 1990. Spaudė „Vilties“ spaustuvė, 232600 Vilnius, A. Strazdelio 1.

V. Ruzas, XVI a. – XIX a. PIRMO-S PUSES LITUANISTINIAI MEDALIAI LIETUVOS TSR ISTO-RIJOS IR ETNOGRAFIJOS MU-ZIEJUE, katalogas. LTSR isto-rijos ir etnografijos muziejus, Vil-nius 1988. Spaudė M. Šumausko spaustuvė, 232600 Vilnius, A. Strazdelio 1.

LEISKIT Į TEVYNĘ. Tremtinių atsiminimai. Surinko ir spaudai paruošė Kęstutis Pukelis. Ilust-racijos dail. Marius Jonučio. Kaunas „Šviesa“ 1989. Spaudė M. Šumausko spaustuvė, 232600 Vil-nius, A. Strazdelio 1.

Vytautas Kubilius, **PROBLE-MOS IR SITUACIJOS**. Periodinėje spaudoje skelbtų literatūros mokslininko ir kritiko straipsnių rinkinys, 1990. Spaudė „Spindulio“ spaustuvė Kaune.

Lietuvos TSR mokslių akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros in-stitutas, **LITERATūra IR KALBA**, XXI, 1990. Vyr. redaktorius – J. Lankutis. Spaudė „Vilties“ spaus-tuvė, 232600 Vilnius, A. Strazde-lio 1.

1991 METU KALENDORIUS. Toronto Prisikėlimo parapijos ekonominės sekcijos leidinys. Paruošė Stasys Prakapas. Tiražas — 3000 egz.

MŪŠIS – A. Grotgeris (iš ciklo „Lituania“)

REGĖJIMAS – A. Grotgeris (iš ciklo „Lituania“)

Lietuva lenko paveiksluose

STEPAS VARANKA

Dailininko Artūro Grotgerio (Grotgger) palikime yra paveikslų ciklas, pavadintas „Litua-nia“.

Artūras Grotgeris gimė 1837 m. Lvoje. Ten augo ir mokėsi. Neturtingų tėvų nerūpestinga globa jaunuliuo pakirto sveika-tą. Nusišlęps organizmas ne-buvo atsparus ligoms ir džio-vai. Dailininkas mirė džiova Paryžiuje 1867 m. Po metų, su-žieduotinės Vandos Monne pa-stangomis dailininko palaikai buvo atgabenti į tėviškę.

A. Grotgeris meną studijavo Krokuvoje, studijas gilino Vie-noje, Miunchene ir Paryžiuje. Keletą kartų buvo kviestas į di-dikų dvarus, kurie už jo atlik-tus darbus vis „užmiršdavo“ at-silyginti.

Būdamas Paryžiuje, savo su-žieduotinei Vandai, gyvenan-čiai Lvoje, rašė: „Esu vienišas ir nuilūdęs. Gyvenu mažame kambarelyje, šeštame aukšte. Niūru ir šalta...“

Po pirmųjų dailininko dar-bų-ciklų „Vakar-šandien-ry-toj“ sekė „Polonia“, „Varšu-va I“, „Varšuva II“, „Perejimas per sieną“, „Trėmimai į Sibi-rą“, „Sukilėlio pasveikinimas“, „Atsisveikinimas“, „Bado me-tai“ ir kiti.

Ciklas „Lituania“ buvo su-kurtas 1864-1866 m.

Paveikslų serija prasideda su atplaukiančia per miškus mirties šmėkla, pranašaujan-čia nelaimes: „Ženklas“, „Mū-šis“, „Regėjimas Sibire“, „Prie-saika“ ir kt.

Algirdas Gustaitis, **KARAS BRAU-KIA KRUVINĄ AŠARĄ**. II pasau-linio karo dienoraštis, 240 ilust-racijų, nuotraukų, atspaudų, žemėlapių. Devenų kultūrinio fon-do leidinys, nr. 10. Čikaga – 1990 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 3001 West 59th Street, Chicago, IL.

Dailininkas iš savo darbų negalėjo pragyventi. Būdamas Vienoje, jis dirbo „Illustrierte Zeitung“ firmoje iliustratoriui, puošė knygas paveikslais ir piešiniais. Įvertintas tik po mirties.

Baisių įvykių kronika paveiksluose

Iš dailininko paveikslų aiš-kiai matyti, kaip giliai jis per-gyveno lenkų-lietuvių Respub-likos nykimą: pakviestųjų-iš-rinktųjų karalių nesugebėjimu sumaniai valdyti didžiulį kraštą, besaikį palaidumą, puotavimus, visagalius sena-tus su „liberum veto“ ir nelemta „aukso laisvė“, privedusia Respubliką prie žlugimo ir jos padalinimo. Tapybų atsispindi organizuoti sukilimai prieš Maskvos prispauddą, ypač 1863 m. su jo malsintoju Muravjovu-„Koriku“, atsiųstu į Lietuvą sukilėlius bausti Vil-niaus Lukiškių aikštėje, juos viešai karant ir mases tre-miant į Sibiro šalčius...

Dailininkas Grotgeris tuos žiaurūs įvykius išpaudė dro-bėje.

Yra ir daugiau dailininkų — Kossakas, Malčevskis, Prus-kovskis, Gierymskis ir kt., kurie savo paveiksluose įamžino 1863 m. sukilimo scenas, ta-čiau jų paveikslai neprilygsta Grotgerio paveiksluose regi-mai tragikai. Dailininko idėji-nis-mėninis stilius tapo žino-mas „Grotggerio“ vardu.

A. Grotgeris, sunkiai sirgda-mas džiova, nusivylė tautiečių abejingumu. Jį ypač labai įskaudino įvykis, kai vienas lenkas, Galicijos parlamento atstovas jį apibūdino kaip „wykipigroz“ — juokdarys, išviliojotas, ap-sukruolis (tai sunkiai išverčia-mas, pajuoką reiškiantis žodis).

Antoni Potocki savo veikal-e apie „Lituania“ autorių rašo: „Dailininko vardas krašte tapo laisvės simboliu. Jo kūriniai, tai savotiška, tragiška tautos muzika“. Dvi Grotgerio pa-veikslų reprodukcijos yra at-spausdintos A. Šapokos „Lie-tuvos istorijoje“. „Bado metai“ ir „Tremtiniai kelionėje į Si-birą“.

Dvaro „Poreby“ savininkė grafienė Bobrovska atsimena, kai dailininkas, prieš išvykda-mas į Paryžių, ją aplankęs. At-sivežė su savimi „Lituania“ paveikslų ciklą. Visi buvo iš-galbinai svetainėje ir stebino apsilankiusius svečius. Būda-mas ten, jis sukūrė paveikslą „Karas“. Bet šio „priešvalsty-binio kūrinio, dailininko nu-siivylimui, lenkai neįsigijo. Jį nupirko Austrijos imperato-rus Pranciškus-Juozas. Už gautus pinigus, daktaro pata-riamas, dailininkas išvyko į Pirenėjus, Amelies-les-Bains, gydytis. Deja, jau buvo per vė-lu. Dailininkas mirė, pradėjęs 30-tuosius savo gyvenimo me-tus.

Jo paveikslų ciklas „Litua-nia“ jau virš šimtas metų paro-dose kalba apie Lietuvą, jos didybę ir tragediją.

Būtų labai prasminga ir nau-dinga surengti Lietuvoje „Lit-uania“ ciklo reprodukcijų pa-rodą, kad ir dabartinė karta susipažintų su Lietuvą garsi-nusiu dailininku.

Dail. Marijos Žukauskienės tapybos darbų parodą Niujorko lietuviams spalio 6-7 d.d. Kultūros židinyje Bruklne surengė Lietu-vių atletų klubas. Parodos atida-ryme apie jos kūrybą kalbėjo Pau-lius Jukus, pabrėždamas dail. M. Žukauskieni būdingą ramumą ir švelniose pastelėse, ir aliejumi atliktuose kūriniuose. Esą pas ją nerasi neramių Juozo Bagdono brūkšnių, audringų Adomo Galdi-ko proveržių. Parodoje vyravo gamtovaizdžiai.

Jaunos dail. Ramunės Kmie-liauskaitės akvarelių parodą Či-kagos lietuviams 1990 m. lapkri-čio 14-25 d.d. surengė M. K. Čiur-lionio galerija Jaunimo centre. Ji yra vilnietė, baigusi grafikės Birutės Žilytės klasę M. K. Čiur-lionio meno mokykloje. Studijas tęsė Lietuvos dailės institute Vil-niujė, 1984 m. įsigydamą grafikės specialybę. Jos spalvingomis ak-varelėmis parodos atidaryme Či-kagoje džiaugėsi M. K. Čiurlio-nio galerijos direktorius Algis Janušas, JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė. Dail. R. Kmieliauskaitės akvarelėse vyra-vo gyvos gelės augmenijos fone. Akvareles ji kuria tirštais vanden-iniais dažais, primenančiais alie-jinę tapybą. Nuotaiką padeda at-skleisti akvarelių pavadinimai — „Rudens poezija“, „Atminčiai“, „Susitikimas“, „Atsisveikinant“, „Ramybė“, „Tavo gelės“. Dail. R. Kmieliauskaitė taipgi yra pasižy-mėjusi pastelėmis, estampais, knygženkliais, knygų iliustraci-jomis.

Aštuntąjį teatro festivalį Jau-nimo centre Čikagoje 1990 m. lapkričio 15-18 d.d. surengė JAV LB kultūros taryba, vado-vaujama Dalias Kučėnienės. Or-ganizacinį darbą atliko specialiai sudarytas rengių komitetas: pirm. Nijolė Martinaitytė, nariai — Vanda Aleknie, Petras Aleksa, Joana Krutulienė, Ramu-nė Kubiliūtė, Zigmantas Moliejus, Halina Plausinaitienė, Edvardas Šulaitis, Ona Šulaitienė, Audronė Užgiriešė ir Juozas Žygas. Festi-valio programon buvo įjungti pen-ki spektakliai ir užbaigos vaka-rienės su žymenų įteikimu. Du premjerinius spektaklius paruošė pas gimines į svečius atvykęs Klai-pėdos dramos teatro rež. Juozas Ivanauškas, pasirinkęs Kosto Ost-rausko vieno veiksmo pjesę „Šalt-kalvis“, parašytą dr. Vinco Ku-dirkos šimtosioms gimimo meti-nėms, ir Vilkutaičio-Keturaki komediją „Amerika pirty“. Festi-valis buvo pradėtas „Šaltkalviu“, kurį vaidino čekigiečiai aktoriai Vytautas Juodka ir Laima Šulaitė-Day. „Amerika pirty“ taipgi at-stovavo Čikagai — jos „Vaidilu-tės“ grupėi. Toronto „Aitvaras“ festivalin atvyko su Vytauto Alan-to drama „Aukštadvaris“. Edvar-do Šulaičio redaguotame festi-valio leidinyje įrašytos dvi šios dramos režisūros — Elena Daugu-vietės-Kudabienė ir Aldona Dar-gytė-Byskiewicz. Hamiltono „Au-kuras“ atsisvėjo Antano Rūko „Bubulį ir Dundulį“, režisuotą E. Dauguvietės-Kudabienės. Festivalį savo spektakliu už-baigusiam Los Angeles dramos sambūriui atstovavo Birutės Pū-kelevičiūtės lyrinė drama „Žmo-nės ir beržai“, paruošta rež. Pet-ro Maželio.

Festivalio žymenis paskyrė vertintųjų komisija: pirm. Janina Monkutė-Marks, nariai — Beatri-cė Kleizaitė-Vasaris, Vincas Lu-kas, Petras Petrutis ir Juozas Rau-donis. Jie teko geriausiems pa-grindinių vaidmenų atlikėjams — Algiiui Ulbinui (Bubulis „Bubu-lyje ir Dundulyje“) ir Sigutei Mi-kutaitytei-Lownds (Vaiva Stankū-naitė „Žmonės ir beržuose“), pa-galbinii vaidmenų atlikėjams — Antanui Kiškiui (Bruno Grigaitis „Žmonės ir beržuose“) ir Elenai Dauguvietytei-Kudabienei (Agu-lė „Bubulyje ir Dundulyje“). Žy-meniu buvo įvertinta ir debutuo-janti aktorė Lina Mockutė (Julė Lapėnaitė „Aukštadvaryje“). Pet-ras Maželis laimėjo žymenis už geriausius scenovaizdžius ir ge-riausią režisūrą. Geriausiu festi-valio spektakliu buvo pripažinta jo su Los Angeles dramos sambū-riu pastatyta Birutės Pūkelevičiū-tės lyrinė drama „Žmonės ir ber-žai“. Specialus žymuo paskirtas Hamiltono „Aukuro“ vadovei Elenai Dauguvietytei-Kudabienei už jos keturių dešimčių metų veik-lą lietuviškoje scenoje. Žymuo 30-tuosius savo gyvenimo me-tus.

Jo paveikslų ciklas „Litua-nia“ jau virš šimtas metų paro-dose kalba apie Lietuvą, jos didybę ir tragediją. Būtų labai prasminga ir nau-dinga surengti Lietuvoje „Lit-uania“ ciklo reprodukcijų pa-rodą, kad ir dabartinė karta susipažintų su Lietuvą garsi-nusiu dailininku.

Klaipėdos dramos teatro re-pertuarą papildys rež. Aurelijos Ragauskaitės ruošiamą Bertoldo Brechto pjesę „Gerasis žmogus iš Sezuano“. Naujove tenka laikyti Klaipėdos duonos kepyklų susi-vienijimo šio veikalo pastatymui paskirtą finansinę 25.000 rublių paramą.

Panevėžietis dail. Kazys Naru-ševičius pirmą savo darbų para-dą 1939 m. prieš Kalėdų atostogas surengė Panevėžio berniukų gim-nazijoje. Nuo to laiko praėjo 50 metų, skirtų studijoms Vilniaus dailės institute ir Vilniaus uni-versitete, pedagoginiam darbiui vidurinėse ir vaikų dailės mokyk-lose. Dabar dail. K. Naruševičius vėl surengė tapybos darbų parodą savo buvusioje gimnazijoje, pa-vadintoje kalbininko Juozo Bal-čikonio vidurine mokykla.

Filosofo prof. dr. Stasio Šal-kausko (1886-1941) mozaikinį portretą sukūrė šiaulietis dail. Vitolis Trušys. Velionis mirė Šiau-liaus pimosios sovietinės oku-pacijos metais ir yra palaidotas šio miesto kapinėse. Kalbama, kad dalį savo rankraščių buvo pa-slėpęs Šv. Petro ir Povilo bažny-čios mūruose. 1944 m. ta bažnyčia sudegė, bet dabar jau yra atstaty-ta. Dail. V. Trušio sukurtas mo-zaikinis prof. dr. S. Šalkauskio portretas 1990 m. papuošė vieną atstatytos Šv. Petro ir Povilo baž-nyčios koplyčią. Velionis turbūt yra pirmas pasausietis mokslininkas, pastaraisiais dešimtmečiais įamžintas bažnyčioje.

Pasirinktus Lietuvos poetus ir literatūros kritikus spalio 12-14 d.d. sutelkė naujas renginys „Poe-tinis Druskininkų ruduo 90“, su-organizuotas ten gyvenančio Kor-nelijaus Platelio. Jam talkino Druskininkų tarybos pirm. Z. Streikus, poetai N. Miliauskai-tė ir V. Bložė. Renginys buvo seminarinio-diskusinio pobūdžio su pagrindine tema „Kalba ir prie-varta“. Diskusijas papildė eilė-raščių skaitymai ir poezijos vaka-rai, transliuoti Vilniaus televi-zijos. Įvotvingi premija buvo įteikta Henriukui Cigriejui. At-rodė, „Poetinis Druskininkų ru-duo“ dabar taps papildu po visą Lietuvą keliaujančiam „Poezijos pavasariui“.

Poeto Pauliaus Širvio (1920-1979) septyniadsimtas gimta-dienis buvo kukliai paminėtas Du-setose. Atsiminimais dalijosi poetas Feliksas Jakubauskas, rašyto-jas Ignas Pikturna ir aktorius Lai-monas Noreika. Iš magnetofono juostos skambėjo paties P. Širvio skaitamos eilėraščių „Aš — berzas, lietuviškas berzas“. Minėjime dalyvavė dusetiečiai ir svečiai lan-kėsi Padustėlio kaime, kur tebėra gimtasis P. Širvio namas. Minėji-ma aprašė Vyngantas Guiga nusi-skundžia, kad „Vaga“ šios sukak-ties proga netgi neišleido dides-nės P. Širvio poezijos knygos. Esą jis išliko gyvas II D. kare, tačiau gyvenimo taip ir nesusigrąžino. Mat velionis buvo sovietiniais or-diniais apdovanotas karys, du kar-tus pabėgęs iš vokiečių nelaisvės, sužeistas Raudonosios armijos XVI-sios lietuviškos divizijos na-ryks. Jo palyginti gausiosse poezi-jos rinkiniuose vyravo lyriški vai-kystės prisiminimai, užgožti so-vietinio kario buitės, įkinytino ir propagandinį tėvynės gyny-mo vėžimą.

Dail. Boleslovas Motuza-Matu-zevičius, tapytojas, grafikas, mo-zaikininkas, gimęs 1910 m. gruodžio 24 d. Rygoje, mirė Vilniuje 1990 m. lapkričio 11 d. Velionis 1928-35 m. studijavo grafiką, fres-ką ir mozaiką Kauno meno mokyk-loje, įsiveldamas į komunistinę veiklą, sujaukusią visą jo gyveni-mą. Intrigų dėka pagrindinė Lie-tuvos komunistų partija jį pasiu-tė Sovietų Sąjungon studijuoti, bet iš tikrųjų ten jo laukė iš anks-lė „Bubulyje ir Dundulyje“. Žy-meniu buvo įvertinta ir debutuo-janti aktorė Lina Mockutė (Julė Lapėnaitė „Aukštadvaryje“). Pet-ras Maželis laimėjo žymenis už geriausius scenovaizdžius ir ge-riausią režisūrą. Geriausiu festi-valio spektakliu buvo pripažinta jo su Los Angeles dramos sambū-riu pastatyta Birutės Pūkelevičiū-tės lyrinė drama „Žmonės ir ber-žai“. Specialus žymuo paskirtas Hamiltono „Aukuro“ vadovei Elenai Dauguvietytei-Kudabienei už jos keturių dešimčių metų veik-lą lietuviškoje scenoje. Žymuo 30-tuosius savo gyvenimo me-tus.

V. Kst.

LIETUVOS KANKINIŲ

pavyzdys ir nuopelnai tes-
teikia visiems lietuviams iš-
tvėrmės bei ryžto darbuotis

GIMUSIO KRISTAUS

pilnutiniam įsikūnijimui
mūsų tautoje!

LIETUVOS KANKINIŲ
parapijos Anapilyje kunigai:
prel. dr. Pranas Gaida,
kun. Jonas Staškus,
kun. Valdas Braukyla

PARAPIJOS TARYBOS PREZIDIUMAS:

Juozas Karasiejus, Vida Valiulienė, Jonas Andrulis,
Zita Gurklytė, Vidmantas Valiulis, Slava Žiemelytė,
Albina Augaitienė, Rimas Paulionis, Viktoras Narušis
Regina Celejewska, Pranas Linkevičius,
Genovaitė Gaizutienė, Stasys Vaštakas

Kristaus gimimo šventės ir Naujų metų

proga
sveikinu visus
Otavos lietuvius,
brolius kunigus,

gimines ir visus mielus tautiečius pavergetoje
Lietuvoje, linkėdamas šventinio džiaugsmo,
ištvėrmės ir geriausios sėkmės naujaisiais
metais.

Kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas,
Otavos lietuvių katalikų misijos
kapelionas

Kristaus gimimo švenčių ir Naujų metų proga sveikinu Aušros Vartų parapijos parapijiečius, lietuvius.

Dievo ir tėvynės meilė teišryškina mumyse
žmogaus didybę ir teveda mus į Dievo
karalystę.

Tėv. Juvenalis Liauba, OFM
Aušros Vartų parapijos klebonas Hamiltone

Šventų
Kalėdų

proga
sveikinu
visus
londoniečius
ir visus
pažįstamus,
linkėdami
linksmų
švenčių ir
Dievo palaimos Naujaisiais metais –

Londono Šiluvos Marijos parapijos
kun. klebonas K. Kaknevičius ir taryba

Šv. Kalėdų

proga sveikiname

gimines, draugus, pažįstamus
ir linkime laimingų
Naujų metų –

Hamilton, Ont.

P. T. Kareckai ir sūnūs

Dabartiniai Kanados lietuvių rūpesčiai

Metinis Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas,
kuriam ryškėjo pagalbos telkimas Lietuvai, šeštadieninės mokyklos,
jaunimo kongresas, lietuviškoji veikla ir kiti klausimai

KLB XIV-osios tarybos ant-
roji sesija įvyko 1990 m. gruodžio 9 d. Toronto Lietuvių namuose. Ją pradėjo KLB pirm. Juozas Krištolaitis, prieš porą mėnesių perėmęs pareigas iš adv. Algio Pacevičiaus. Londono apylinkės pirm. Paulius Kuras buvo pakviestas pirmininkauti. Sekretoriatą sudarė tarybos nariai iš Hamiltono – Vida Stanevičienė ir Jeronimas Pleinys. I rezoliucijų komisiją pakviestos dr. Judita Čuplinskienė, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė ir Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė.

Suvažiavimą pasveikino gen. Lietuvos konsulas Haris Lapas, o JAV LB pirm. dr. Antano Razmos sveikinimą raštu perskaitė prezidento pirmininkas.

Prieš pradėdant įprastus valdybos narių ir institucijų pranešimus, taryba pasidžiaugė ypatinga staigmena – Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio atvykimu ir sveikinimu. Taip pat buvo pristatyti jo palydovai, jų tarpe AT deputatas Arūnas Degutis, pirmininko teisinis patarėjas Šarūnas Adomavičius ir Ramūnas Bogdanas, patarėjas tarptautiniams reikalams. Savo sveikinime V. Landsbergis dėkojo Kanados lietuviams už paramą ir skatino išlaikyti vieningumą, tęsiant savo pavyzdinę darbą.

Valdybos pranešimai

Buvęs KLB pirm. A. Pacevičius susumavo praėjusių metų veiklą, kurią žymiai įtaigojo įvykiai Lietuvoje, Lietuvos pareigūnų vizitai Kanadoje ir vajai, demonstracijos bei kelionės, pagrįsti visuotiniu noru padėti Lietuvai. Jis taip pat suminėjo valdybos sąsąstos pasikeitimus, įskaitant Marytės Vasilauskienės kooptavimą valdybos sekretorės pareigoms. Savo pranešime J. Krištolaitis pabrėžė, jog KLB finansinė padėtis labai pasunkėjusi, ir priminė, kad valdyba yra KLB vyriausias organas ir reikėtų jos prašymus vykdyti.

Išdo pranešimas buvo padarėtas B. Nayman, samdyto oficialaus revizoriaus. Nutarta jį dar metams samdyti tuo pačiu tikslu.

Visuomeninių reikalų komisijos pirm. Romas Vaštakas pareiškė, kad pastaruoju laiku jo komisijos darbas tapęs visos valdybos darbu. Svarbiausi šiuo metu uždaviniai būvę "Baltic Way" žygio organizavimas, įnašas bei dalyvavimas konferencijose (Vašingtone, Paryžiuje), susitikimai su PLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininku Alg. Gurecku bei Lietuvos pareigūnų vizitų planavimas Kanadoje.

Švietimo komisijos pirm. Alg. Vaičiūnas pateikė Kanados lituanistinio mokytojų statistiką (per 400 mokinių; išlaidos \$200 mokiniui 1 mėnesiui) bei komisijos darbus ir ragino apylinkių pirmininkus atkurti "vargų mokyklėles", kur tik atsirastų keletas mokinių, o švietimo komisija stengtųsi joms teikti paramą. Alg. Vaičiūnas taip pat atstovauja lietuviams Juodojo kaspino komitete. Pranešė, kad artimoje ateityje planuojama konferencija.

Vyt. Bireta padarė išsamų pranešimą apie Pagalbos Lietuvai vąjį, pradėtą 1990 m. gegužės mėnesį. Jau sutelkta beveik \$460.000, kurių \$350.000 pažadėti AT pirmininkui V. Landsbergiui trims projektams remti: steigiamam Lietuvos bankui, Invalidų centrui ir diplomatinei Lietuvos tarnybai.

Kultūros komisijos pirm. Nijolė Karosaitė savo pranešime kalbėjo apie išeivijos kultūrinio gyvenimo ateitį, apie mūsų išgales ne tik išlaikyti savo vienietus, bet ir remti, priimti iš Lietuvos atvykstančius menininkus bei gruputes. N. Karosaitė pabrėžė šių klausimų svarbą ir skatino visuomenę bei meninius vienetus atsilipti.

Kiti pranešimai

Kanados Lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Linas Garbaliuskas priminė tarybai apie sekančiais metais įvyksiantį VI PLJ Kongresą Pietų Amerikoje, kuriame dalyvaus 20 at-

stovų iš Kanados. Sąjunga su-
ruošusi "Medaus" ansamblio
koncertą gruodžio 4 d. ir pla-
nuoja rodyti filmą "Legenda
apie Geležinį vilką". Tokiais
projektais bandoma sujungti
kultūrinį ir politinį veikimą.

KLB Humanitarinės pagal-
bos komitetui vadovauja Rūta
Girdauskaitė, kuri pranešė,
kad komitetas jau ruošia ant-
rą siuntą (pirmoji vaistų siun-
ta jau pasiekusi Lietuvą). Da-
bar siųs mokyklinių kompiu-
terių, medicinos knygų, vais-
tų bei vaikiškų drabužių. Ko-
mitetui trūksta pinigų siuntimo
išlaidoms apmokėti.

Dr. Rasa Mažeikaitė apibū-
dino KL muziejaus-archyvo
veiklą, finansinę būklę bei kai
kuriuos rodinius, paaiškinda-
ma, kaip ši institucija veikia
ir yra reikalinga visiems lie-
tuviams.

Kanados lietuvių fondo pirm.
dr. S. Čepas sveikino suvažiavimą ir pranešė, kad fondo na-
rių skaičius artėja prie 2000,
ir neliečiamo kapitalo jau yra
beveik \$1,5 milijono. Praėjusiais
(1989) metais lietuviškai
veiklai ir stipendijoms išmo-
kėta \$114.000, o du trečdaliai
šios sumos skirti Bendruome-
nės darbams remti.

Garbės teismo pirm. Juozas
Lukoševičius (Montrealis) prane-
šė, kad skundų nebuvo. Re-
vizijos komisijos pirm. Jonas
Stankus (Hamiltonas) teigė,
kad knygos patikrintos, pabrė-
žė protokolų svarbą ir siūlė
finansinius nutarimus paremti.

Apylinkių veikla

Dauguma apylinkių prane-
šimų buvo pateikti raštu ir pa-
pildymų nereikėjo. Apylinkių
pirmininkai – J. Mažeika (Wa-
saga-Stayner) ir dr. P. Klemka
(Edmonton) padarė savo prane-
šimus žodžiu.

Iš jų pastabų ir aplamai iš
kitų pranešimų paaiškėjo, kad
apylinkėse, kur yra mažai na-
rių, arba dauguma pensinin-
kų, būna mažiau kultūrinės
veiklos, ir vienintelis būdas
lietuviams dalyvauti veikloje
yra teikti finansinę paramą ir
mėginti pasiekti vietinius po-
litinius atstovus. Didesnėse
vietovėse, kaip ir visada, mini-
mos pagrindinės šventės, ren-
giamos demonstracijos, ren-
kami parašai, užperkamos rek-
lamos Lietuvos klausimui iš-
kelti viešumon, rašomi laišukai
ir bendraujama su latviais, es-
tais ir kitomis paverptomis
tautomis. Edmontono lietuvių
sugulvojė dar vieną idėjų pro-
jektą – pasodinti "Nepriklausomybės medį".

Po apylinkių pranešimų Vyt.
Gruodis ir adv. J. Kuraitė-La-
sienė kalbėjo apie V. Landsber-
gio viešnagės eigą Montrealyje
ir Toronte.

Po trumpų diskusijų, liečian-
čių įvairius pranešimus, PLB
vicepirm. švietimo reikalams
Milda Lenkauskienė sveikino
suvažiavimą ir pranešė, kad
KLB muziejui-archyvui bus
įteikta PL kultūros kongreso
medžiaga. PLB vicepirm. kul-
tūriniais reikalais Irena Lu-

koševičienė parvežė muziejui
iš Lietuvos koplytstulpių, kry-
žių ir paminklų nuotraukas.

Simpoziumas

Po pietų pertraukos prasi-
dėjo popietinė suvažiavimo
programa. Tarybos nariai su-
sirinko Bishop Marrocco mo-
kyklos auditorijoje klausytis
simpoziumo "Keičiasi Lietu-
va, keičiasi mūsų veikla". Sim-
poziumo moderatore – adv. J.
Kuraitė-Lasienė, referentai –
dr. Petras Lukoševičius, adv.
Povilas Žumbakis, prof. Romas
Vaštakas, PLB vicepirm. ry-
šiams Gabija Petrauskienė ir
Lietuvos AT deputatas Arūnas
Degutis.

Diskusijoms pasibaigus, ta-
rybos nariai grįžo į Lietuvių
namus vakarieniauti. Po vaka-
rienės buvo svarstomos rezol-
liucijos. Suvažiavimas baigtas
Tautos himnu. (Simpoziumo
pagrindinės mintys ir KLB ta-
rybos nutarimai bus atspaus-
dinti kitame numeryje). RSJ

Linksmų Šv. Kalėdų

ir laimingų

Naujų
Metų!

linkime mūsų choro
rėmėjams, draugams
ir visiems lietuviams
išblaškytiems
plačiame pasaulyje.

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS "ARAS"

Linksmų
Šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų
Metų!

visiems
linki –

Toronto Maironio mokykla

Džiugių
šv. Kalėdų

ir laimingų bei pilnų geros nuotaikos naujų metų
linki visiems lietuviams bei parapijiečiams –

Lietuvos kankinių parapijos choras

*** O toj skambioj dainelėj – visa Lietuva! ***

Šv. Kalėdų ir Naujų 1991 metų proga sveikiname
visus, linkėdami džiaugsmo, ramybės ir taikos!

Toronto "Volungė" ir muzikos vadovė Dalia Skrinskaitė-Viskontienė

Nuotrauka: O. Burzdžiaus

Šv. Kalėdų proga sveikiname

savo gimines, draugus
ir pažįstamus, linkėdami
linksmų švenčių ir
laimingų naujų metų –

★ Juozas, Rita, Aurelija,
★ Gintaras ir mama
★ Karasiejai

Šv. Kalėdų

ir Naujų metų proga

linkime laimės bei geros
sveikatos mūsų giminėms
ir bičiuliams –

★ Petras ir Birutė Daržinskai
su šeima

LINKSMŲ

šv. Kalėdų

laime bei sėkmingų
ir Dievo palaimos pilnų
naujų metų
linkime giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Irena, Edvardas ir Ričardas Punkriai
Vilija, Edvardas, Andrėja, Andriukas ir
Monika Punkriai
Kazimiera Arlauskienė, FL
Marija Punkrienė, FL

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų bei sėkmingų naujų metų

linkime savo mielais
giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Hilda, Romas Simanavičiai
ir šeima

Sveikinu su

šv. Kalėdomis,

linkime gerų ir laimingų

Naujų metų

mielais giminėms, draugams
bei pažįstamiems –

Evelin ir Jonas Klipčiai,
Oakville, Ont.

IR ATMINTY atgis Bernelių šventos Mišios,
Ir kaip žarijos, visos žvaigždės atsigaus,
Ir širdyje, tarytum tėviškėn sugrįžus,
Varpai ir giesmės ir vargonų maldos gaus.
Bernardas Brazdžionis

Džiugių šv. Kalėdų ir
laime pilnų naujų metų.

Šia proga dėkojame visiems mūsų
rėmėjams.

"Aitvaras"

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų naujų metų

linkime klubo nariams,
rėmėjams bei visiems lietuviams
išsivijoje ir Tėvynėje –

Toronto lietuvių sporto
klubas "Vytis" valdyba

Kanados parlamento vicepirmininkas Steve Paproski gruodžio 6 d. Parlamento rūmuose Otavoje suruošė Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautui Landsbergiui priėmimą. Iš kairės: Lietuvos generalinis konsulas Haris Lapas, Steve Paproski, Gražina Landsbergienė, KLB rastišės Otavoje vedėjas Vytas Čuplinskas, parlamentaras Jesse Flis ir kiti

Nuotr. R. Kalendros

Baltiečių ministeriai Paryžiuje

Jų išprašymas iš Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos susilaukė didelio dėmesio spaudoje ir diplomatinuose sluoksniuose. Tai išgarsino jų bylą tarptautinėje plotmėje

Prancūzijos sostinėje 1990 m. lapkričio 19-21 d. posėdžiavo 34 valstybių viršūnės, Helsinkio akto signatarės, ir padarė istorinius sprendimus, kuriais buvo baigtas Europos Rytų ir Vakarų šaltasis karas. Pasirašyta atitinkama sutartis su Sov. Sąjunga.

I tą konferenciją, kad ir oficialiai nekviesti, atvyko Baltijos valstybių užsienio reikalų ministrai – Estijos Lennart Meri, Latvijos – Janis Jurskants, Lietuvos – Algirdas Saudargas. Jie gavo Prancūzijos kvietimą dalyvauti konferencijoje kaip specialūs svečiai (invites de marque), bet sovietams užprotestavus jie buvo išprašyti iš salės.

Tai sukėlė didelį spaudos ir diplomatinio susidomėjimą, kuris plačiai išgarsino Baltijos valstybių kovą už nepriklausomybę nuo Sov. Sąjungos. Šis incidentas galbūt labiau pasitarnavo baltiečiams, negu ramus jų dalyvavimas svečio teisėmis bei pasyvus stebėjimas. Tai matyti iš gautų prancūzų spaudos iškarpų.

Prezidento pareiškimas

Prancūzijos prezidentas F. Mitterand, kalbedamas spaudos konferencijoje, taip aiškino baltiečių atvejį.

"Baltijos šalių nebuvo konferencijoje, nes jos dar nėra Jungtinių tautų narės ir nėra kaip tokios pripažintos tarptautinės visuomenės. Mes primygtinai siūlėme, kaip parengiamojo komiteto Vienoje buvo nutarta, leisti Baltijos valstybėms dalyvauti, kad vykdomasis sekretoriatas leistų joms dalyvauti žymių svečių teisėmis. Man atrodo, kad tai geras sprendimas. Deja, atsirado opozicija. Ypač Sov. Sąjunga manė, jog dabartiniu metu, kai vyksta derybos bei pokalbiai su Baltijos šalimis, nėra nuspręsta, kad jos tapo suvereniomis valstybėmis ir kad jų ryšiai su Sov. Sąjunga nėra nutraukti... Mes stengėmės elgtis kuo geriausiai, draugiškai ir korektiškai traktavome trijų Baltijos šalių pasiuntinius, nors negalėjome paveikti, kad jie galėtų įeiti posėdžių salėn." ("Le Monde", 1990.XI.23).

Žurnalistų domesys

Kai Baltijos valstybių ministerių išprašymas iš konferencijos pasiekė viešumą, pasipylė priekaištai Prancūzijos vyriausybei, kuri buvusi įžeista, nes buvo išvartyti jos kviešti svečiai. Užsienio reikalų pareigūnas Daniel Bernard pareiškė: "Prancūzija niekad nėra įteikusi oficialaus pakvietimo Baltijos šalims dalyvauti CSCE konferencijoje". Bet trys jų ministrai spaudos konferencijoje parodė žurnalistams konferencijos rūmuose jiems įteiktus ženklus su įrašu "invite de marque" ir paaiškino, kad jie buvo atsisėdę vienoje konferencijų salėje šalia kitų valstybių delegacijų. Tada prie jų priėjęs Prancūzijos užs. r. ministerijos pareigūnas Daniel Bernard ir paprašęs baltiečių išeiti iš salės, nes sovietai pareiškė protestą, kurio reikia paisyti dėl to, kad visi galiojantys konferencijos nutarimai priimami vienbalsiai. Baltijos šalių atveju tokio vienbalsiškumo nebūtų pasiekta. Šioje konferencijoje esą gali dalyvauti "tikrai valstybės".

Baltijos valstybių atstovai pareiškė, kad ir toliau bėsis į minėtos konferencijos duris, nes, anot Estijos užs. r. min. L. Meri, "negali būti pilnavertės Europos be Baltijos šalių".

Protestai spaudoje

Prieš tokį elgesį su Baltijos valstybių užs. r. ministeriais pasigirdo protestai prancūzų spaudoje. Kai kurie spaudos žmonės aštriai priekaištavo Prancūzijos vyriausybei ir visai konferencijai. Bene atšiauriausi ir aštriausi pasisakė žurnalistė Françoise Thom. Ji pavadino elgesį su baltiečių atstovais gėdingu. Esą kalbama apie bendrus Europos namus, bet juos valdo sovietai. "Užuot pasinaudoję privilegijuota skoliniojo politinė padėtimi, mes stengiamės išeiti savo dosnumą į padvigubintą vergiškumą: juo daugiau finansuojame Sov. Sąjungą, juo labiau lenkiamės sovietų diktuojamai pozicijai.

Šis paradoksas yra ypatingai ryškus Prancūzijos atveju. Jos užsienio politika ištikimai tarnauja Sov. Sąjungos interesams jau daugelį metų. Tai ypač ryšku Irako atveju: nėra nė vieno Maskvos užmojo, kuris nebūtų Prancūzijos remiamas. Susidaro keistas vaizdas Europos, kurios viena pusė stengiasi išsivaduoti iš sovietinio režimo, o kita stengiasi jį palaikyti, užtikrinti jo egzistenciją, griebdamasi net negarbingų veiksmų, kurių liudinkais esame.

Ir dargi drįstama kalbėti apie "Europos vienybę", kai viena grupė kraštų ryžtasi išlaikyti sistemą, kuri ir toliau tęsia naikinimą mažiau pasiturinčio žemyno pusės, kai tu šalių grupė yra verčiama atsakyti savo nepriklausomybės nuo Sov. Sąjungos, ir tai tokiu metu, kai Sov. Sąjungos tautos ryžtasi atkovoti savo laisvę".

Minėtoji žurnalistė savo straipsnį baigia šiais žodžiais: "Laisvė nėra dalykas kartą duotas visiems laikams. Istorią rodo, kad slinktis vergijon dažnai prasideda nekaltai atrodančiais bailumo veiksmiais" (Le Quotidien de Paris", 1990. XI.21).

Dienraštis "Le Figaro" 1990. XI.22 taip pat gana aštriai pasisakė prieš Prancūzijos vyriausybės elgesį su baltiečių ministeriais. Esą ji Gorbachiovui davusi ne tik milijardų sumų frankų paskolą, bet ir savo laikysena sustiprinusi jo imperijos vienybę kaip tik tuo metu, kai jos prezidentas Gorbachiovas pasistengė gauti diktatorinius įgaliojimus užgniaužti pavergtų tautų išsilaivinimo sąjūdžiams.

Šv. Tevas į Sov. Sąjungą?

Ryšium su Paryžiaus konferencija kai kurie Paryžiaus laikraščiai išspausdino informacinius straipsnius apie Lietuvą. Katalikų dienraštis "La Croix" 1990.XI.20 paskelbė Gwendoline Jarczyk straipsnį apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II planuojamą kelionę į Sov. Sąjungą ir Lietuvą. Esą ligi šiol tebegalioja Šv. Tėvo sąlyga – pirmoje eilėje Vilnius ir Lvovas. Bet ar ši sąlyga, atsižvelgiant į Sov. Sąjungos vidaus ir tarptautinę politiką, bus galvoje ir 1992 metais? – klausia laikraščio bendradarbis.

Esą kaip ten bebūtų 1990 m. liepos mėn. Lietuva pakartojo

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
mėniskai įraš
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Nuoširdūs sveikinimai

bei linkėjimai nariams,
bičiuliams ir pažįstamiems

Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų
proga –

PASAULIO LIETUVIŲ
INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ
SAJUNGOS VALDYBA

Sveikiname

Kanados lietuvių kultūros
muziejaus-archyvo geradarius
ir visus Kanados lietuvius

su šv. Kalėdomis ir
naujaisiais 1991 metais.

Tegu šventės atneša jums
džiaugsmą ir visokeriopą
pasisekimą –

Kanados lietuvių kultūros
muziejus-archyvas

SVEIKINU

visus savo gimines,
draugus bei
pažįstamus, su

šv. Kalėdomis ir
naujais 1991 metais.

Linkiu naujos vilties,
ištvėrmės ir geriausios
sėkmės visuose užmojuose
bei darbuose.

Mount Brydges, Ont.

Juzė Valaitienė

Linksmų

šv. Kalėdų

ir sėkmingų

Naujų Metų

linki savo klientams,
draugams ir pažįstamiems –

HENRIKAS, DALIA STEPONAČIAI
DUKRA KRISTINA ir SŪNUS PETRAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Nuoširdžiai sveikina savo

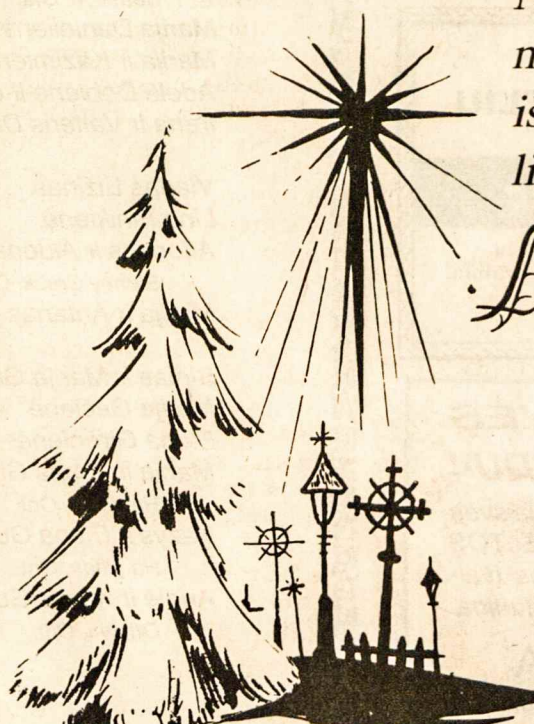
narius ir visus lietuvius

išsiblaškiusius po platųjį pasaulį
linkėdami

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų

Naujų
Metų

Toronto Lietuvių namų
valdyba

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Junio Beach lietuviai Floridoje Vėlinių proga lapkričio 2 d. pirmą kartą vietinių kapinių lietuvių skyriuje palaidotus tautiečius. Mišias atnašavo ir pamokslą sakė kun. Vytautas Pikturna, skaitymus atliko Vincas Šalčiūnas. Pamaldų dalyviai sugiedojo "Marija, Marija" ir Lietuvos himną. Lietuvių skyriuje jau išsisi 31 lietuvis. Jų kapus gelėmis papuošė to skryliaus pirm. Jonas Jakubauskas, valdybai vadovaujantis jau šešiolika metų. J. Jakubauskas norėjo pasitraukti, bet jį pasilikti pirmininko pareigose priskirė kun. V. Pikturna.

JAV lietuvių fondo tradicinis pokylis Čikagoje 1990 m. lapkričio 10 d. buvo surengtas Martinių salėje, susilaukusioje beveik 350 dalyvių. Juos pasveikino fondo tarybos pirm. Stasys Baras, pranešdamas džiugią naujieną, kad jau yra pasiektas penkių milijonų dolerių kapitalas. Stasys Baras pasveikino dūgių aukų dėka JAV lietuvių fondas lapkričio 1 d. turėjo \$5.033.263. Tarybos pirm. Stasys Baras dabar siūlė pradėti kelių į dešimtąjį milijoną. Fondas turi 6.335 narių sąrašą, tačiau beveik pusė jų jau išskiliausi amžinybėn. Tarybos pirm. St. Baras už pasiektą penkių milijonų dolerių kapitalą dėkojo fondo rėmėjams, aukotojams, valdybos pirm. Algirdui Osčui ir spaudos komisijos pirm. Antanui Juodvalkiui, garbinusiam fondo reikalus. Pastarajam buvo įteiktas specialus žymuo su prasmingu įrašu. Marija Remienė atkreipė pokylio dalyvių dėmesį ir į JAV lietuvių fondo tarybos pirm. St. Baro nuopelnus kelionėje į penkių milijonų dolerių kapitalą. Jis taip pat buvo pagerbtas specialiu žymeniu. Dalyviai jam sugiedojo "Ilgiausių metų". Fondo laimėjimais džiaugėsi JAV LB valdybos pirm. dr. Antanas Razma, savo dukraitės vardu įteikęs tūkstantį dolerių.

Pokylio programai vadovavo Ramona Steponavičiūtė, o jos koncertinę dalį atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai su pianistu Alvydu Vasaičiu. JAV Lietuvių fondas 1990 m. stipendijoms paskyrė \$47.900. Jos buvo įteiktos pokylyje dalyvaujantiems studentams. Šį kartą buvo gražus būrys iš Lietuvos atvykusių stipendininkų — A. Bartusevičius, R. Chodosevičiūtė, E. Eringytė, V. Eringytė, V. Gasparkaitė, J. Keleras, M. Kristupaitis, A. Marcinkevičius, R. Meškauskaitė, D. Stankevičienė, N. Stankevičiūtė, D. Tilindienė, M. Žekonis. Stipendijas jiems ir daliai vietinių studentų įteikė Stasys Baras ir Povilas Kilius. Pokylio rengėjams, programos atlikėjams ir šio gražaus vakaro dalyviams padėkojo JAV lietuvių fondo valdybos pirm. Algirdas Ostis, pranešęs, kad 1991 m. pokylis bus spalio 26 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

Urugvajus

Tautinių drabužių parodą 1990 m. spalio 21 d. savo rūmų salėje Montevideo mieste surengė Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos valdyba su tautodailės grupe "Ainis". Lankytojus džiugino parodai sutelkti Vilniaus krašto moterų tautinių drabužių pilni rinkiniai su juostomis, karūnomis ir gintariniais papuošalais. Drabužiai pasiūti iš Vytauto Dorelio au-

dinio. Jam raštų ir spalvų derinime talkino su tautodailės susipažinęs dr. Alfredas Stanevičius. Audimo V. Dorelis ėmėsi, norėdamas padėti savo dukroms, kai jos pradėjo šokti tautinius šokius. Šiandien jo austais tautiniais drabužiais puošiasi ne tik Urugvajaus, bet ir Brazilijos, Argentinos, Australijos lietuvių jaunimas. Jų taipgi galima rasti Venezueloje, JAV ir Kanadoje.

Australija

Baltiečių dienas Australijos sostinėje Kanberoje kasmet surengia Australijos baltiečių taryba. Šis 1990 m. renginys įvyko lapkričio 6-7 d.d. Atskirus pasitarimus baltiečiai turėjo Lietuvių namuose. Jų bendrą delegaciją priėmė Australijos senato pirm. K. Sibraa, imigracijos ministras G. Hand, tautinės partijos vadas T. Fischer ir opozicijos vadas senatė R. Hill. Lietuviams baltiečių delegacijoje atstovavo ALB krašto valdybos pirm. J. Maksvytis, Lietuvos respublikos atstovas Australijoje prof. A. Kabaila ir baltiečių biuletenio "Baltic Bulletin" redaktorius L. Cox. Australijos parlamento rūmuose surengtoje tradicinėje baltiečių vakarienėje dalyvavo 31 parlamento narys ir 33 baltiečiai. Vakarienių įsijungė ir Australijos premjeras R. Hawke, užsienio reikalų ministras G. Evans, prekybos ir pramonės ministras J. Button, imigracijos ir etninio reikalų ministras G. Hand bei kiti valdžios ir opozicijos atstovai. Kalbėjo Australijos baltiečių tarybos pirm. A. Medins, senatorius J. Button, tautinės partijos vadas T. Fischer ir demokratų partijos vadas J. Powell.

Britanija

A. a. Vytautas Bundonis mirė Wolverhamptone ir buvo palaidotas 1990 m. spalio 31 d. Mišias Šv. Petro bažnyčioje atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC, atlikęs ir laidotuvių apeigas Dane-courto Tethenhall kapinėse. DBLS ir lietuvių vardu su velioniu atsisveikino kun. dr. S. Matulis, MIC.

Tradiciinius lietuvių šokius Boltono spalio 20 d. surengė DBLS skyriaus valdyba su pirm. H. Vaineikiu. Vietinių dalyvių skaičius gerokai sumažėjo pastaraisiais metais, bet jų eiles dabar papildė svečiai iš artimesnių ir netgi tolesnių vietovių. Specialią šešiolikos savo tautiečių išvyką į tuos šokius buvo suorganizavę Manchesterio lietuviai. Šokių vakarui vadovavo valdybos pirm. H. Vaineikis, loterijai — išd. H. Silius. Skanūs maisto patiekalus šokėjams ir svečiams paruošė boltonietės šeimininkės O. Eidukienė, S. Keturakienė ir M. Paulionienė.

Lenkija

Lietuvių dailiojo žodžio konkurse gegužės 12 d. varžėsi 54 mokiniai iš Pristavonių, Punsko, Vidugirio, Šimanoviznos, Naviųkų, Krasnagrudos, Krasnovo, Vaitakiemio mokyklų. Pirmąsias vietas laimėjo: Rita Šliaužytė iš Pristavonių mokyklos, Birutė Baliūnaitė ir Darius Dabulis iš Krasnagrudos, Violeta Nevulytė iš Krasnovo, Lida Karauskaitė iš Punsko. Laimėtojams įteikti diplomai su dovanėlėmis. Jaunųjų skaitovų pastangas įvertino specialioji komisija: Jonas Senda, Romutė Sidarytė, Danutė Komičiūtė, Alicija Berneckaitė ir Natalija Jonušienė.

SVEIKINAME

mielus tautiečius, savo artimuosius, gimines, draugus, pažįstamus, jų šeimas pavergtoje Lietuvoje bei laisvajame pasaulyje

Kristaus gimimo ir Naujų metų

švenčių proga, linkėdami visiems betliejinės šviesos, skaidraus džiaugsmo, gausios Dievo palaimos ir geriausios sėkmės naujaisiais metais

L. A. Andruliai
Aniceta Aperavičienė
Jonas Araminas, Montreal, Que.
Birutė ir Jonas Aukštaičiai
Birutė Antanaitienė,
Hamilton, Ont.
Marija ir Jurgis Astrauskai
Eleonora ir Vincas
Andrullioniai, Rodney, Ont.
Veronika Aleknevičienė
Klara ir Mečys Andruškevičiai
V. V. Augėnai
Antanas Aulinskas
P. ir A. Augaičiai

Monika ir Antanas Bumbuliai
Antanas Basalykas
Julius, Pranė Barakauskai,
Elena ir Pranas Bersėnai,
Welland, Ont.
M. S. Bončikai, Collingwood, Ont.
Simas Barčaitis
Danutė ir Alfredas Bražiai
E. Bersėnienė ir šeima,
Hamilton, Ont.

Stasė ir Mečys Bušinskai
Vytautas, Sofija, Vida,
Jonas Balsevičiai,
Ottawa, Ont.
Regina ir Stasys Beržiniai,
Vienna, Ont.
Bronius Bagdonas,
Oakville, Ont.
Jadvyga Barzdaitienė
Jonas Bartnikas
Jeronimas ir Irena Birštonai
su šeima, Stayner, Ont.
Janina ir Albinas Blauzdžiūnai,
La Salle, Que.
Eugenija Beržaitienė ir šeima,
Hamilton, Ont.
T. D. Burokai
Ona Balaišienė

Birutė ir Kazimieras
Čepaičiai
Jurgis ir Irena Cipariai,
Rodney, Ont.
Pranas Čecys
Adelė, Kostas Cirušiai
ir šeima
J. Černiauskienė

Zita ir Jonas Didžbaliai
Ona Dementavičienė
ir sūnus Vidas
Stasys Dabkus
Ona ir Petras Derliūnai
Povilas ir Valentina Dalindos
Kunigunda ir Jonas Dervaičiai
su šeima, St. Catharines, Ont.
Elena Draudvilienė
Ona, Jonas Dirmantai
ir dukros
Stefanija Domeikienė,
Hamilton, Ont.
Marija Danielienė
Marija ir Kazimieras Daukai
Adelė Dobienė ir dukra Audra
Irena ir Valteris Dauginiai

Vladas Eižinas
Lina Einikienė
Alfonas ir Aldona Erštikaiciai,
Stoney Creek, Ont.
Marija ir Antanas Elijošiai

Simas ir Marija Gudaiciai
Marija Gečienė
Elena Girėnienė
Marija ir Jonas Gimžauskai,
Hamilton, Ont.
Kazys ir Elena Gudinskai,
Hamilton, Ont.
Anelė ir Kazys Gudžiūnai,
Ottawa, Ont.

Andrius ir Kristina Gapučiai,
Hudson, P.Q.
Zigmas ir Ona Girdauskai
Kostas ir Eugenija Gapučiai,
Bothwell, Ont.
Irena ir Povilas Girmiai,
Hamilton, Ont.
Greičiūnų šeima,
Newmarket, Ont.
Bronė Galinienė
Bronius, Genovaitė Grajauskai,
Hamilton, Ont.
B. V. Gataveckai
Adomas, Ramutė Grigonai ir
mama Juzė Žaliauskienė

Edvinas Heikis, Stayner, Ont.

Vincas ir Irena Ignaičiai
Jadvyga Ignatavičienė

H. ir P. Juodvalkiai,
Oshawa, Ont.
Monika Jasionytė
Ona Jakimavičienė
Vytautas Jakubaitis,
West Lorne, Ont.
Liuda ir Petras Jurėnai
su šeima
Stasys, Marija ir Dana
Jokubaičiai
Bronė ir Ignas Jonynai
Vanda Jasinevičienė
Algimantas Jasinevičius
p. Jucevičienė, Montreal, Que.
M. Jakubauskienė
Dana ir Albertas Jankūnai,
Hamilton, Ont.

Bronius, Elena Kišonai
Olga ir Mykolas Krivickai,
Oakville, Ont.
Genė ir Eugenijus Kuchalskiai
E. ir S. Kuzmickai
V. Kalendrienė
Pajauta ir Algis Kaziliai,
Colgan, Ont.
Ona ir Jonas Kirvaičiai
Mėta ir Edvardas Kazakevičiai
Stasė ir Aleksandras Kalūzos
Antanas ir Audronė
Kazanavičiai
Matilda ir Augustinas Kuolai
Oakville, Ont.
V. ir E. Krikščiūnai,
Wasaga Beach, Ont.

Izabelė Kandrotienė
Viktoras ir Aldona Kryžanauskai,
Collingwood, Ont.
Onutė ir Jonas Karaliūnai,
St. Catharines, Ont.
Genovaitė Kudzmaitė,
Hamilton, Ont.
Ona-Vincenta Kudzmienė,
Hamilton, Ont.
Elzbieta Kazickienė,
Hamilton, Ont.
D. V. T. Kekiai,
West Lorne, Ont.
Vilius ir Agata Karaliai,
Welland, Ont.
S. Karalėnas, Hamilton, Ont.
Pranas ir Lilė Kažemėkai,
Hamilton, Ont.
Ona ir Vladas Keziai,
Ancaster, Ont.
Albina Kavaliauskienė
Stasė ir Povilas Kanopkai,
Hamilton, Ont.
H. Kairienė, Hamilton, Ont.

Birutė ir Jonas Lukšiai,
Tillsonburg, Ont.
Elena ir Povilas Lukavičiai
su šeima, Hamilton, Ont.
J. Liutkienė

Sofija Martinaitienė
Vitalius Matulaitis
Stefa Meškauskienė
Alfonas Marcis
ir dukra Milda
Vida, Feliksas Mockai ir šeima
Marija Matusevičienė,
Vytautas, Ona Marcinkevičiai
ir šeima
Ieva ir Juozas Milkintai
Liuda ir Zigmantas Mockai,
Rodney, Ont.
Vladas Mikšys
Liudvika ir Vaclovas Morkūnai
Edita Miliauskienė

Morta Norkienė
Irena ir Jonas Nacevičiai
V. ir O. Naruševičiai,
West Lorne, Ont.
Helen ir Kęstutis Norkai,
Hamilton, Ont.
E. ir R. Namikai
J. M. Naruševičiai su šeima,
London, Ont.
Viktoras ir Ona Narušiai
su šeima

Anelė, Jonas Puteriai
Stasė ir Mikas Petrullai
Valius ir Ada Poškaiciai
Stasys ir Jonė Paketurai,
West Lorne, Ont.
Pranas ir Marija Pranaiciai
Jeronimas, Ramutė, Aušra ir
Ramunė Pleiniai,
Hamilton, Ont.
Anelė, Kazys Pajaujai ir šeima
Joana ir Vladas Plečkaiciai
Juozas Prišas
Nina Freibienė
Steponas ir Elenutė
Pusvaškiai
Albina ir Alfonsas Pilipavičiai,
Juno Beach, Fl.
V. Paliulis
Stefa ir Antanas Petraičiai
Aldona ir Juozas Petrauskai
A. K. Poviloniai
Janina ir Petras Pakalkai,
Glencairn, Ont.
Janina Pacevičienė
Pakštų šeima

Alvina ir Vladas Ramanauskai
Jonas ir Konstancija Rugiai
O. L. Rimkai
Danguolė Radzevičienė
Aldona ir Jonas Ranoniai
Sofija ir Stasys Rakščiai,
Fruitland, Ont.
Eleonora ir Leonas Rudaičiai
Loreta, Vincas Rutkauskai,
Keswick, Ont.
Joana ir Juozas Rovai
J. M. Rybai, Hamilton, Ont.
Antanas Rakauskas
Vincas ir Stasė Radzevičiai
Rita Rudaitytė, Ottawa, Ont.
A. M. Radžiūnai

J. J. Šarūnai
Gražina, Petras, Antanas
Stauskai
D. ir Br. Staškevičiai,
Montreal, Que.
Juozas ir Paulė Sičiūnai
Bronė ir Jonas Stankaiciai
Gražina ir Antanas Stankai
Alfredas ir Liuda Stulginskai
Erika ir Vincas Sakavičiai,
Hamilton, Ont.

A. T. Sekoniai, St. Petersburg, Fl.
Mindaugas Šelmys
Jonas Šeperys
Zuzana, Juozas ir Ramunė
Stravinskai
Genovaitė ir Antanas
Sprainaičiai
Augustinas Senkus
Eleonora ir Antanas Šiškai,
Fort Erie, Ont.
Jadzė ir Jonas Stanaiciai,
Hamilton, Ont.
O. ir J. Staškevičiai,
Port Colborne, Ont.
Marija, Pranas ir Rimas
Šiūliai, Hamilton, Ont.
Prima, Bronius ir Alvydas
Sapliai
Albina Štuopienė
V. ir E. Smilgiai, Richmond, BC.
Henrikas ir Liudmila Sukauskai
Viktoras Skukauskas
ir dukra Danutė
Zosė Styrienė
Nijolė ir Jonas Šimkai
A. S. Sakai
Angelė ir Bronius Stankaiciai,
Peterson, N.J.
Olga ir Jonas Statkevičiai,
Rodney, Ont.

Balys Trukanavičius
G. B. Trinkų šeima
Birutė ir Bronius Tamošiūnai
Mykolas Urpšys, Welland, Ont.
Stasys ir Anelė Urbonavičiai,
Hamilton, Ont.
Liongina Karbūnienė-
Urbonienė
Bronius Urbonavičius

Marija ir Juozas Vaseriai
Marytė ir Vacys Vaitkai,
Wasaga Beach, Ont.
Emilija Vindašienė ir dukra
Virginija, Delhi, Ont.
Stasys ir Regina Valickiai
Joana Valiukienė
Teodora Varneckienė
Juozas Vaskela
Adelė Vapsvienė, Montreal, Que.
Aldona, Vladas Vaitoniai
Dr. Aleksas ir Aldona Valadkos
Steponas, Irena Varankos
Jadvyga ir Adolfas Vanagai
Petronėlė ir Jonas Vėgeliai,
Oakville, Ont.
Gintautas ir Genė
Venskaiciai
Ona Vilimienė
L. G. Vyšniauskai
Elena Vyšniauskienė,
Dutton, Ont.

Marija ir Juozas Zažekai,
Cambridge, Ont.
Juozas Žadeikis
K. B. Žutautai ir sūnūs
Delfina Zulonienė,
Mississauga, Ont.
Bronė Žibienė
Marija, Jonas-Bronius Žekai
Margarita ir Justinas Zubrickai
Juzė ir Kęstutis Žuliai
Irena ir Anicetas Zalagėnai
P. Žibūnas
Aldona Zarembaitė
A. Žilėnas
Antanas ir Stasė Zimnickai
ir sūnus
Stasė ir Bronius Žutautai
E. P. Žuliai
Petras Žulys, Hamilton, Ont.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Sifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės
bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS
ir radio žinios nesulaikoma sklaidžia informacijas įvai-
riuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ
aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas
centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE
Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Suvalkų trikampio tautiečiai

Seiniškė "Aušra" apie tenyčsčių lietuvių gyvenimą

A. LEMBERGAS

Lietuvių visuomeninės kultūros draugija Seinuose leidžia Lenkijos lietuvių mėnraštį *Aušra*. 1990 m. devintajame leidinio numeryje ilgametis draugijos valdybos pirmininkas Paransevičius pateikia naujausius duomenis apie lietuvių mokyklas Punske krašte.

Aštuonmetės mokyklos su dėstomąja lietuvių kalba šiuo metu veikia septyniose vietovėse: Navininkuose, Vidugiriuose, Pristavonyse, Vaitakiemyje, Punske, Krasnave ir Krasnagrudėje. Iš viso jose mokosi per puspenktą šimto mokinių. Be to, Punske veikia lietuvių licėjus — jame 124 moksleiviai. 68 vaikai lanko mokslo vaikų darželio tris lietuviškas grupes. Lietuvių kalbos moko si dar 88 Krasnovo, Seinų, Smalėnų ir Šimanoviznos mokiniai. Savo gimtosios kalbos pamokų neturi lietuvių vaikai Klevų, Lumbių ir Ariadninkų mokyklose. Lietuvių kalbos pamokas veda keturi lituanistai Vilniaus universiteto auklėtiniai: Algis Uzdila, Birutė Stoskeliūnaitė, Danutė Komčiūtė ir Romutė Sidarytė. Skelbiama, kad mokytojas Kostas Leončikas ves šeštadienines lietuvių kalbos pamokas Suvalkuose.

Tik viena Lietuvos istorijos pamoka

Lenkijos švietimo ministerija patvirtino Lietuvos istorijos ir geografijos pagrindų programą, bet papildomų pamokų joms neskyrė. Šie dalykai dėstomi bendrai su lietuvių kalba. Atskirą Lietuvos istorijos pamoką per savaitę turi tik ketvirtoji licėjaus klasė.

Lenkijos švietimo ministerijai lietuvių pageidavimai buvo įteikti dar birželio mėnesį, bet atsiliepiamas į juos gautas tik rugsėjo 18 d. Per Suvalkus važiuodamas į Lietuvą, švietimo ministerio pavaduotojas prof. Janovskis pritarė lietuvių siekiam, bet nieko neužsiminė apie lėšas. Paransevičius pažymi, kad dėl lėšų stokos negalima užbaigti jau pradėtos samprotų valybos prie Punsko mokyklos, bus sunku pradėti naujos Vidugirių mokyklos statybą, nėra kuo užmokėti už Punsko bendrabučiu suremontuotą stogą.

Ne tik lietuviškosios mokyklos Lenkijoje turi sunkumų — su jais grumiasi ir pati Lietuvių visuomeninės kultūros draugija.

Nėra lėšų patalpoms

Aušra praneša, kad labai opi draugijos skyrių patalpų problema. Tokios patalpos turimos Suvalkuose, Varšuvoje, Vroclave ir Seinuose, kur įsikūrusi draugijos centro valdyba. Lenkijos kultūros ministerija atsisako skirti lėšų patalpų nuomai. Centro valdybos patalpos sumažėjo iki dviejų kuklių kambarėlių. Kiek geriau Punske, kur draugijai atiteko senosios valsčiaus patalpos. Jomis naudosis ne tik draugijos skyriaus nariai, bet ir etnografiniai ansambliai. Kuriamas folkloro klubas, planuojama įrengti lietuvišką knygyną bei etnografijos archyvą. Tačiau ir Punske medžiaginių rūpesčių netrūksta: pastatą reikia remontuoti, reikia skubėti lėšų dažams, baldams, taip pat šildymui.

Kur labiau skriaudžiamos mažumos?

Apie lietuvių ir lenkų santykius *Aušros* devintajame numeryje rašo Juozas Fabijonavičius, ragindamas puoselėti draugystės ryšius. Autorius pateikia skaičius ir lygina abiejų tautų mažumų reikalus Lietuvoje ir Lenkijoje:

Lietuvoje lenkų tautybės žmonių yra apie 9 kartus daugiau, negu Lenkijoje lietuvių. Lietuvoje lenkiškus bendrojo lavinimo atestatus gauna vidutiniškai po 500 absolventų. Lenkijoje Punsko licėjų kasmet baigia apie 20 absolventų. Todėl Lietuvos lenkų švietimo srityje padėtis yra 2,8 karto geresnė už lietuvių padėtį Lenkijoje. Į Lietuvos aukštąsias mokyklas stojamuosius egzaminus leidžiama laikyti lenkų ir rusų kalbomis. Kokia kalba stojamuosius egzaminus laiko Punsko licėjų baigę lietu-

viai, stodami į Lenkijos aukštąsias mokyklas, visi žinome. Be to, Lenkijos lietuviai privalo mokėti lenkų kalbą, nes lietuvių kalba jokioje valstybinėje įstaigoje nėra oficiali.

Fabijonavičius pasisako už teisingą istorijos pažinimą, geresnį tarpusavio supratimą, geranorišką bendradarbiavimą ir abipusę moralinę, politinę bei ekonominę pagalbą.

Net ligoninėje nėra vietos lietuvių kalbai

Juozas Maksimavičius *Aušros* skaitytojus nukelia į praeities laikus, kai Seinai buvo žymus lietuviškos kultūros centras. Čia nuo 1906 m. buvo lietuviška spaustuvių, kuri leido knygas ir laikraščius, veikė "Žiburio" draugijos skyrius, kunigų seminarija, lietuviškos mokyklos.

Aprašydamas kluono teatro veiklą Seinų ir Punsko apylinkėse, autorius pavaizduoja sunkias vietos lietuvių gyvenimo sąlygas šiame šimtmečio, kai net "ir kalbėti gimtąja kalba toliau negu savo kieme bū-

davo draudžiama". O net ir savo kieme 1944 m. už lietuvių kalbą Sankūrų kaime buvo nušautas ūkininkas Kastantas Paransevičius.

Pasak Maksimavičiaus, "po antrojo pasaulinio karo Seinų lietuviai, išblaškyti ir išgąsdinti, iki galo taip ir neatsigavo. Net šiandien Seinų ligoninėje draudžiama lietuviškai kalbėti." Vis labiau spaudžia lenkiškumo banga, ir jau tik Punkskas laikomas lietuvišku, rašo Maksimavičius.

Baigiant dar viena citata iš seiniškės *Aušros* laiško skyriaus:

Tik dabar pradėdu suprasti, kad esame vienos tautos vaikai. Mūsų kelias bendras — saugoti savo kultūrą, mylėti savo žemę, kurti gražesnę ateitį... O ką mes žinojome iki tol? Istoriją daug ką slėpė. Žinojau, kad yra tokie Seinai, Punksas, Suvalkai, kad ten gyvena bebaigiantys nutautėti lietuviai. Klydau. Gyvena lietuviai, gyvena ir skleidžia lietuvių, didžiųjų ir savių. Pamatėm — nuostabūs, darbštūs žmonės, gražiai tvarko savo gyvenimą.

Taip rašo alytiškis Rimas Jotys, neseniai su savo vadovaujamu orkestru aplankęs Seinų krašto lietuvių.

Sveikiname

su šv. Kalėdomis ir

Naujaisiais metais

Punsko-Seinų-Suvalkų

krašto išeiviją, visus

pasaulio lietuvių, organizacijas, mūsų

rėmėjus ir linkime, kad užgimęs Kristus

suteiktų lietuviams stiprybės, ryžto ir ištvermės

jų bendroje kovoje už Tėvynės laisvę.

*Suvalkų krašto lietuvių išeivijos
Sambūris Kanadoje*

Dovana Lietuvos bibliotekoms

Čikagos Jaunimo centre įsikūręs Lituanistikos tyrimų ir studijų centras, vadovaujamas prof. dr. Jono Račkausko su vicepirmininkais dr. Robertu Vitu, Bronium Juodeliu, muziejų direktore Nijole Mackevičiene ir reikalų vedėju Arūnu Zailskiu, jau nuo 1988 m. pašto maišais išsiuntė šimtus knygų į Lietuvą.

Paskelbus "Knygos Lietuvai" vajų, tautiečiams surinkus, suvežus bei prisiusčius tūkstančius lietuviškų ir kitomis kalbomis mokslinių knygų, tiesiog ištisas bibliotekas, Martyno Mažvydo valstybinei bibliotekai ir mokslo institucijoms Lietuvoje, jau reikėjo masinės transportacijos, tonomis knygas vežant į Lietuvą.

Pradžią padarė Lietuvių katalikų religinė šalpa, pusiau su JAV Lietuvių Bendruomenės "Dovana Lietuvai" fondu apmokėdama dviejų siuntų (20 tonų) išlaidas — \$10,000.

Didžiausias darbas teko Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui, organizuojant knygų, žurnalų surinkimą, jų sutvarkymą, sudėjimą

į dėžes ir jų pakrovimą. Didelis acū ir Jaunimo centro vadovybei, leidusiai prieangyje sukrauti knygas, jas priimti aukotojams atvežus.

Darbo rezultatai — labai geri. Š.m. spalio 10 d. išsiųsta 30 dienų keliaus 20 tonų siunta, ją pakraunant su 20 tautiečių talka, per Lenkiją Vilnių pasiekė be jokių kliūčių. Antra siunta su 43,000 svarų išvežta į Vilnių š.m. lapkričio 13 d. Trečia — 20 tonų lapkričio 26 d. Trečiosios transportacija \$5,000 finansavo JAV LB "Dovana Lietuvai" fondas. Išsiųstų knygų vertė, imant vidurkį \$5 už knygą, sudaro apie \$300,000. Tai didelė dovana Lietuvos bibliotekoms. Lituanistikos tyrimų ir studijų centras šį darbą vėl tęs 1991 m. pavasarį, talkinant JAV Lietuvių Bendruomenei.

Br. Juodelis

Mama, žiūrėk, kokia graži eglutė, kiek daug žvakučių!

eglutė

VINIETELIS LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTELIS VAIKAMS IŠEIVIJOJE

Mielieji, šventėms artėjant prisiminkite vaikučius, vaikaičius ir draugus. Užsakykite jiems dovana—"Eglutę", kuri juos džiugins apskritus metus. "Eglutė" keliauja po visą pasaulį, net ir į Lietuvą! Užsakykite šiandien! Prenumerata tik \$10. Rašykite:

"Eglutė"

Immaculate Conception Convent
600 Liberty Highway
Putnam, CT 06260

Prašom prisiųsti "Eglutę":

vardas ir pavardė

adresas

Pranešimas visiems nuomininkams ir savininkams apie Ontario nuomos kontrolės planus

Ontario valdžia planuoja pakeisti dabartinę nuomos peržiūrėjimo sistemą į nuomos kontrolės sistemą.

Prieš pakeitimus bus vieši susirinkimai apie šią naują sistemą su nuomininkais, savininkais, miestų valdybomis ir grupėmis bei asmenimis, kurie domisi šiuo klausimu.

Dabartiniu metu Ministry of Housing — namų ministerija išleido naują įstatymą, kuris apribos nuomos pakėlimą, kol valdžia išvystys naują nuomos kontrolės sistemą.

Tai yra laikinos priemonės, kurios apribos nuomos pakėlimą iki 4.6% šiems metams

ir 5.4% ateinantiems metams. Tas galioja nuo 1990 m. spalio mėn. 1 d.

Šie pakeitimai dar nėra patvirtinti įstatymu Ontario provincijoje. Tolsni pakeitimai bus viešai paskelbti.

Jeigu jūs turite klausimų apie ministerijos naujus nuomos kontrolės planus, prašome skambinti nemokamai 1-800-461-6767 arba kreiptis į jūsų vietinį Nuomos peržiūrėjimo skyrių (Rent Review Office).

Ministry
of
Housing
Ontario

Nuomos peržiūrėjimo skyriai:
(Kreipkitės anglų arba prancūzų kalba)

Barrie (705) 737-2111
Toll-free: 1-800-461-2882
Hamilton (416) 528-8701
Toll-free: 1-800-668-9565
Kingston (613) 548-6770
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Kitchener (519) 579-5790
Toll-free: 1-800-265-8926
London (519) 679-7270
Toll-free: 1-800-265-0937
North Bay (705) 476-1231
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Oshawa (416) 723-8135
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

Ottawa (613) 230-5114
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Owen Sound (519) 376-3202
Toll-free: 1-800-265-3737
Peterborough (705) 743-9511
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
St. Catharines (416) 684-6562
Toll-free: 1-800-263-4937
Sudbury (705) 675-4373
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Thunder Bay (807) 475-1595
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Timmins (705) 264-9555
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

Windsor (519) 253-3532
Toll-free: 1-800-265-6924
Metropolitan Toronto
Cities of Etobicoke and York
(416) 236-2681
City of North York and York Region
(416) 250-1261
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
City of Toronto and Borough of East York
(416) 326-9800
City of Scarborough
(416) 438-3452
Peel Region (416) 270-3280
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

KRISTAUS GIMIMO ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ

proga

sveikiname visus
Hamiltono ir apylinkės
lietuvius, linkėdamisėkmingų bei darbingų 1991-ųjų
metų

Kanados Lietuvių Bendruomenės

Hamiltono apylinkės valdyba

KRISTINA CHIARELLI – prie lietuviško parodėlės stalo Ontario Hamiltono
Nuotr. P.A. Mikutaitienės

HAMILTON ONT

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA, sveikindami visus gimines bei pažįstamus, savo įnašus papildė Kanados lietuvių fondas: \$250 – B. Griunius; \$200 – P. Girmius, \$100 – P. Z. Sakalas, K. H. Norkus, A. Didžbaliene; \$50 – St. Domekienė; \$32 – V. Kežinaitis; \$25 – P. T. Enskaitė.

Kanados lietuvių fondas nuoširdžiai dėkoja už aukas. **KLF**

PENSININKAI pasikvietė čia vel kitą iš Lietuvos Amerikoje ir Kanadoje gastroluojantį dainos vienietį, pasivadinsį „Medaus“ vardu. Praeitą sekmadienio popietę Jaunimo centro salė aidėjo iš tėvynės atvežtomis naujomis dainomis bei melodijomis. Dainavo trys, tai gal keturi dainininkai. Tas ketvirtasis dainininkas buvo vadovo Arvydo Vilčinsko sūnelis Tadas, kuris kelis kartus prisijungė prie vyresniųjų ir buvo gerai girdimas. Jis padainavo ir solo apie motiną su B. Brazdžionio žodžiais „Tu nežūrėk, mama, pro langą.“ Jų programa susidėjo iš pramoginių, patriotinių bei senųjų liaudies dainų su naujomis interpretacijomis. Dainininkai ir akompanavimas patys sau: A. Vilčinskas su gitara, Gintaras Varkala su kompiuteriniu mušamuoju ir Robertas Jasinskas su klavišiniu. Su tais instrumentais jie išgavo labai įdomų akompanimentą.

Graziai nuskambėjo daina „Meilės vasara“, su nauja aranžuote „Kur bėga Šešupė“, nepriklausomos Lietuvos prezidento A. Smetonos buvusi mėgstama daina „Du broliukai“ ir kt. Pagiedojo ir naujųjų kalėdinių giesmių. Daugelis tų atliktų dainų buvo kompozicijos pačio vadovo A. Vilčinsko. Programos atlikėjai davė šiek tiek ir humoro bei patriotinės šnekos, primindami, kad mūsų nepriklausomybė paskelbęs kraštas neturi savo divizijų nei didelių patrankų, bet turi didelį savo tautos kultūros ir meno lobį, kuris yra vienintelis šiuo laikų ginklas gintis nuo priešo. Jie buvo atsivežę ir savo garsų režisierių, tos srities Lietuvoje specialistą Giedrį Litvą. Šito meninio vieneto dainininkai yra tik dainos mėgėjai ir iš to sau duonos neuždirba, o mes čia jau esame išle-

pinti visokių iš Lietuvos atvykstančių profesionalų.

Koncertą užbaigiant, dainininkai buvo papuošti gėlėmis. Taip pat čia buvo vienas su kitais pasikeista dovanėlėmis. Pensiūnų pirm. Kazys Mikšys padėkojo brangiems svečiams už pradžiu ginimą hamiltoniečių, kurie taip pat kai kur buvo įtraukti į bendrą dainą ir entuziastingai rankomis plojo į dainos ritmą. Dar jis prisiminė ir praeitos vasaros „Aukuro“ teatro gastroles po Lietuvą, kur turėjo progos pajusti didelę tėvynainių meilę savam žmogui. Naujoji KLB Hamiltono apylinkės pirm. Regina Bagdonaitė-Chiarelli taip pat tarė padėkos ir sveikinimo žodį. Po to prie vaišių stalo mūsų dainininkai turėjo galimybės daugiau pabendrauti su senimu ir kitais svečiais. Grupę globojantis Mindaugas Tamošiūnas čia turėjo progą parduoti daug ir jų išleistų plokštelių. „Medum“ dar turės progos pasigėrėti Toronto, Čikagos, Floridos, net ir Los Angeles lietuvių. Į Lietuvą jie grįžta tik po Naujųjų metų.

Sault Ste. Marie, Ont.

TAUTOS FONDUI Ignas Genys surinko \$426; aukoję: \$40 – V. Skaržinskas; \$30 – I. Girdzevičius; \$20 – J. Meškys, V. Vainutis, J. Puteikis, J. Skardis, H. Matijosaitis, A. Skardžius, J. Malskis; \$10 – A. Balčiūnas, S. Druskis, J. Gasperienė, I. Genys, A. Dabulskis, J. Valas, S. Grigelaitis, V. Goldbergas, L. Jakumaitienė, J. Kvoščiauskas, B. Kovščiauskas, A. Motuzas, A. Motiejūnas, O. Okmanienė, G. Poderys, P. Umbrasas, V. Žurauskas, J. Skaržinskas, K. Žebraitis; \$6 – V. Liudavičius; \$5 – M. Duobienė, V. Kramilius, E. Kutkevičius, J. Pareigienė.

Edmonton, Alta.

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS įvyks Lietuvių namų salėje 11629 – 83 Str., šeštadienio vakarą, vasario 16 d. Valdyba kviečia kuo gausiausiai dalyvauti.

KLB APYLINKĖS valdybos pirm. dr. P. Klemka ir A. Dudaravičius (buvęs pirm.) gruodžio 8-9 d.d. lankėsi Toronte, dalyvavo AT pirmininko V. Landsbergio sutikime ir KLB tarybos suvažiavime.

PAMALDOS Lietuvių namų koplyčioje įvyks sausio 13, sekmadienį, (ne sausio 6 d. kaip buvo numatyta).

MŪSŲ LIGONIAI. Ona Druteikienė, sunkios ligos varginama, patalpinta į Dickens field slaugos centrą. Čia gydosi ir kitas mūsų tautietis T. Sapkauskas. **Dobilas**

Sault Ste. Marie, Ont.

A. A. JADVYGA GASPERIENĖ (Girdzevičiūtė) mirė 1990 m. gruodžio 4 d., sulaukusi 71 metų amžiaus. Velionė buvo pašarvota „O'Sullivan-Donnelly“ laidotuvių namuose ir palaidota gruodžio 7 d. po gedulinių Mišių iš St. Gregory's šventovės Holy Sepulchre katalikų kapinėse šalia vyro a.a. Povilo Gaspero, mirusio 1969 m. Liko liūdintys – sūnus Rimas, brolis Jonas Girdzevičius ir sesuo Stasė Gėčiauskienė – visi su šeimomis.

Atsiveikinti ir palydėti į kapines atvyko daug lietuvių ir katalikų. Velionė dalyvaudavo visuose susirinkimuose, pobūviuose bei tautinių švenčių minėjimuose. Keletą kartų buvo išrinkta apylinkės valdybon. Daug metų iš eilės atstovavo Tautos fondui. Ontario Kultūros ir pilietiško kumo ministerijos apdovanota specialiu žymeniu ir garbės pažymėjimu už savanorišką darbą bei veiklą šioje apylinkėje.

Po laidotuvių dalyviai sūnaus Rimmo buvo pakviesti užkandžiams į velionės namus.

Velionė buvo gimusi 1919 m. gruodžio 31 d. Šilainių kaime, Kirkalnių valsč., Raseinių apskr. Išmokusi siuvėjos amato, dirbo Kaune nuosavoje suknelių siuvykloje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur sukūrė šeimą. 1948 m. atvyko į Sault Ste. Marie, gražiai įsikūrė ir užaugino 2 sūnus. Po vyro mirties vertėsi siuvimu.

Giminėms ir artimiesiems nuoširdi lietuviška užuojauta, V.V.

HALLING ELECTRICAL

(Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Lietuvos AT pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS susitikime su Otavos lietuvių Kanados parlamento rūmų salėje 1990.XII.6. Rita Rudaitytė, Juozas Danys, Vytautas Landsbergis, Vytautas Kudžma, Viktoras Prišcepionka
Nuotr. D. Danienės

Sveikinu

draugus ir pažįstamus su
šv. Kalėdomir linkiu laimės bei
sveikatos Naujuose
metuose –

J. Paulikaitis

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikiname visus gimines,
draugus ir pažįstamus, linkėdami
daug džiaugsmo, laimės ir
sveikatos –

Jonas ir Aldona Kutkos

Welland, Ont.

Nuoširdžiai sveikiname

gimines, draugus ir pažįstamus
su šv. Kalėdomis irlinkime laimingų bei
sėkmingų Naujų metų –

Pranas ir Magdalena Krilavičiai

Keswick, Ont.

Sveikiname

draugus, pažįstamus bei visus
artimuosius, linkėdami jaukių
Kalėdų švenčių ir
laimingų naujų metų –

Elena ir Vytas Bilevičiai

Hamilton, Ont.

Sveiki sulaukę šv. Kalėdų! Laimingų Naujų 1991 metų

linkime visiems mieliems
giminėms, artimiesiems ir
pažįstamiems –

Haleybury, Ont.

Teresė ir Vladas Bačėnai

Dundas, Ont.

Sveikiname

savo bičiulius su

šv. Kalėdomis bei

naujaisiais metais, linkėdami

daug sėkmės ir Dievo palaimos

Bronė, Bronius ir Algis Venslovai

Mount Hope, Ont.

Sveikiname

su šv. Kalėdomis

ir linkime sveikų bei

laimingų Naujų metų

giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Janina ir Vytautas Svilai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 33 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaupas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 11.75%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.25%
3 m. term. indėlius 11.75%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 9%
RRSP ir RRIF 1 m. 11.75%
RRSP ind. 3 m. 11.75%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 16.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 13.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų
apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$2,000 ir
asmeninių paskolų
drauda iki \$25,000.

Hamiltono Lietuvių "Talka" Kredito Kooperatyvas

Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikina
visus savo narius
ir linki
džiaugsmingų,
sveikų ir
laimingų
ateinančių
dienų –
Valdyba

Visus parapijiečius,
Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno
geradarius bei rėmėjus,
visus kolonijos lietuvius

su šv. Kalėdomis ir
naujais metais sveikina

TĖVAI PRANCIŠKONAI

Augustinas Simanavičius, OFM

Pijus Šarnpnickas, OFM Liudas Januška, OFM
Eugenijus Jurgutis, OFM Kun. dr. F. Jucevičius

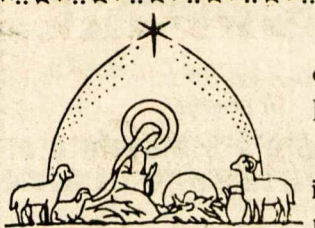
PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR NAUJAISIAIS METAIS

nuoširdžiai
sveikina visus
rėmėjus,
talkingus,
vaikų darželio
tėvelius ir linki
gausių Dievo
dovanų bei Jo
globos, kad
išsipildytų visų
mūsų viltys
sulaukti tautos
laisvės.

Nekaltai Pradėtosios Švč. M. Marijos seserys
Torontė

Sveikiname

draugus, gimines šventų
Kalėdų proga, sėkmės

1991-se metuose,

ir linkime Užgimusių Viešpaties
meilės ir taikos, kuri nušviestų

kelį į žmogaus ir tautų laisvę –

Kastutė, Antanas ir Gaja Valiūškiai

Kalėdų

ŠVENČIŲ ir
NAUJŲ
1991 METŲ

proga sveikiname
visus savo
bičiulius –

Anastazija ir
Antanas
Tamošaičiai

Linksmu,
KALĖDŲ

švenčių ir sėkmės
pilnų naujų metų

giminėms, draugams ir pažįstamiems linki –

Viktoras ir Teresė Gražuliai

Marija Andrulevičienė

Vokietija padeda Sovietų Sąjungai

KAZYS BARONAS

Geraširdiškumas

Visa Vokietija yra apimta medžiaginės paramos Sov. Sąjungai epidemija, pavadinant ją „Ein Herz fuer Russland“ („Širdis Rusijai“). Visur renkamos aukos (net ir šventovėse), nes Gorbačiovas savo imperijoje atidarė šventoves ir vienuolynus, leido švesti Kristaus gimimo šventę. „Be vokiečių pagalbos ši iškilinė būtų liūdna, nes Sov. Sąjunga badauja“.

Tokiais liūdais sakiniiais į Vokietijos gyventojus kreipiasi spauda, televizija, radijas, kunigai. Ir aukos plaukia – surenkami milijonai (iki gruodžio 6 d. 15 mlj. dol.) maisto siuntiniams, kurie Raudonojo kryžiaus sunkvežimiais vežami nuo Bonnos iki pat Maskvos, Minsko, Kijevo.

Tikrinama vistik

Nors po pasitarimų Sov. Sąjungos sostinėje buvo nutarta visas siuntas be jokio patikrinimo perleisti per sieną, tačiau prie Lietuvos Brastos sovietiniai muitininkai sunkvežimius išlaikė penkias valandas. Vokietijos televizija visą šią didelę vilksinę lydėjo iki pat Maskvos vartų, rodydama blogus buvusios Rytų Vokietijos bei Lenkijos kelius, apledėjus ir apsnigtą kelią iki pat Kremliaus. Teko važiuoti 30 km. greičiu, tad vairuotojai kecionėje išbuvo penkias dienas. Vėliau parodytas siuntinių įteikimas senutėms, jų perkrovimas KGB priežiūroje (jie gražiai apsirengę, gražiai ir atrodo).

Lentynos ir propaganda

Tuščios Maskvos parduotuvių lentynos, netoli Raudonojo aikštės nufilmuotos iš lentgalių sustatytos lūšnelės. Čia vėl iš tokios išlenda barzdotos rusas, ten elgetos Maskvos gatvėse, požeminiuose traukiniuose. Kremlius turbūt leido vokiečiams šiuos vaizdus filmuoti pirmiausia vien tik propagandiniams tikslais – žiūrėkite, mes badaujame, aukokite kuo daugiausia! Bet laiškuose iš Lietuvos rašoma, kad tik dalis siuntinių pateks į varguomenės rankas, visa kita nuplauks kitais paslaptiniais kanalais, nežiūrint KGB priežiūros.

Kita medalio pusė: nufilmuotos Leningrado mėsinės ir sandėliai. Juose kabo kiaušienė, krautuvėse dešros. Kodėl tokie du dideli skirtingumai? Pats Vokietijos prezidentas R. von Weizsaecker oficialiai prašė maisto siuntinių, pa-

remti Leningradą, kurio apsupime jis pats kaip leitenantas Antrojo pasaulinio karo metu dalyvavo. (Jo tėvas Ernst von Weizsaecker buvo Reicho užs. reik. viceministeris, turėjęs reikalų su St. Lozoraičiu ir J. Urbšiu).

Duokit – arba atplūdus

Prie Europos bendruomenės Sov. Sąjungos pasiuntinio pareigas eina Vladimiras Šemiatenkovas. Gruodžio 6 d. savo pareiškimu jis išgąsdino visą Vakarų Europą: pakeitus Sov. Sąjungos piliečiams užsienio kelionių taisykles, duodant laisvas vizas, Vakarų Europą užplūs 3-4 mlj. sovietinių piliečių. Jų tarpe bus gerų specialistų, savo sričių žinovų, tačiau bus ir gatvės šlavėjų. Be to, jeigu nepagerės Sov. Sąjungos ekonominė padėtis, trejų metų laikotarpyje Vakarų Europa gali susilaukti 40 mlj. Rytų Europos piliečių. (Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ dienraštis pažymėjo, kad baltiečiai yra tradiciniai emigrantai). Tad prašoma milijardinių sumų paramos, nes priešingu atveju nukentėsias visas Vakarų Europos ūkinis gyvenimas. Taigi, laukiame ne vien siuntinių iš Vokietijos, bet taip pat iš Prancūzijos, Olandijos, Danijos, Belgijos ir kt. valstybių. Reikalavimų skaičiai atrodo taip: Sov. Sąjungai jau dabar būtina reikia pristatyti 500 tūkst. tonų mėsos ir mėsos gaminių, 500 tūkst. valgomosios alyvos, 200 tūkst. tonų sviesto, 100 tūkst. tonų maisto kūdikiams ir t.t.

Ne visi karščiujasi

Šaltokai į Maskvos SOS šauksmą žiūri Prancūzija. Piliečiai, organizacijos, vyriausybė nepajudino nė piršto. Tiesa, spalio mėn. Prancūzija badaujančiai Rusijai pasiuntė 25 mlj. dol. vertės maisto. Tai ir viskas. Vokietijos karštingieji prancūzų dar nepasiekė ir greičiausiai nepasieks.

Keletą kartų minėjau buv. Rytų Vokietijos gyventojų neapokantą okupacinei Sov. Sąjungos kariuomenei, teplojiant namų sienas užrašais „Russen raus“ („Rusai lauk“), apšaudant prie kareivinių sargybinius, rusų peštynes su vokiečiais. Padėtį stengiasi švelninti spauda, kviesdama vokiečius vietoje keršto parodyti gerą širdį, įteikiant karius Kalėdų proga dovanėles, nes raudonarmiečiai mėnesiui gauna tik 25 markes (20 dol.) ir menką maistą. Pigių spauda prašo vokiečių kviesti „Ivanus“ Kalėdų eglutei, nes jie, girdi, nėra okupantai (sic!), o Vokietijos svečiai (?). Visą laiką prie Kalėdų stalo vokiečiai kviesdavo JAV, D. Britanijos, Kanados, Prancūzijos karius. Tad kodėl neparodyti tą pačią širdį ir sovietiniam kariui prie „jolkos“ (rus. eglutė), kurią jie taip pat myli kaip ir vokiečiai? Laikraštis betgi užmiršta, kad kariai į miestą išleidžiami tik grupėmis ir kari-ninko priežiūroje.

• Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebūs nė Tėvynės laisvos.

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVĖTI DRABUŽIAI, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. MUITO NERA. Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI – receptiniai ir nereceptiniai, medicininės ir dantų gydymui odontologines priemones galime parūpinti ir persiųsti į Lietuvą neribotais kiekiais. MUITO NERA.

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica – \$84. MUITO NERA.

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausia būdu jūsų giminėms. Tvarkomi PALIKIMAI. Pigiai perkami nauji AUTOMOBILIAI.

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAXS, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-jų metų GARANTIJĄ siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ – atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629
Ištaiga veikia kasdien 9 v.r.-5 v.p.p., šeštadi. 9 v.r.-2 v.p.p.
1-312-436-7772

Visiems Amerikos lietuviams - NAUJIENA!

Jūsų draugai ir šeima Lietuvoje kenčia maisto trūkumą. Padėkite dabar jiems pripildydami jų tuščius šaldytuvus!

Nėra muito! Pristatymas nuo durų iki durų!

Pristatoma per penkias dienas Maskvos rajone ir per 15-20 dienų Lietuvoje bei kitur Sov. Sąjungoje.

FOOD KIT # 1
(imported foods)
\$152 including delivery

1. Imported Ham	1 lb.
2. Imported Sausage	2.2 lb.
3. Minced meat	0.75 lb.
4. Frankfurters	1 lb.
5. Danish cheese	0.88 lb.
6. Beef stew	1.1 lb.
7. Meat in white sauce	1.1 lb.
8. Ground coffee or:	1.1 lb.
Instant coffee	0.44 lb.
9. Condensed milk	0.75 lb.
10. Imported Tea	1.1 lb.
11. Cocoa	1.1 lb.
12. Dry spices	1 box
13. Imported chocolates	1 box
14. Chocolate-dipped zephyrs	1.1 lb.
15. Buckwheat or Spaghetti	2.2 lb.

ALSO AVAILABLE:

French medications	
• Family health care kit	\$109
• Kids' health care kit	\$70
• Children's foods (kit)	\$87
• Cars ("LADA")	from \$5,600
• Refrigerators	from \$500
• Health spa packages	CALL
• Condominiums	CALL
• Dishwashers	from \$500
• Laundry machines	from \$550
• Minitractors	from \$2,000
• Other items	CALL
• Electronics	220W

ORDER FOR FOOD KIT # 1

Fill out, detach and mail to:

RUSSART-POSYLTORG
291 Geary Street, Suite 511
San Francisco, CA 94102

Enclosed please find my check (money order) # _____ dated _____
in the amount of \$152.00 x (qty) = _____ Please deliver (qty) FOOD KIT(S) # 1 as
per your ad to:

Beneficiary's full name _____
Street address, apt # _____
City, region, postal code _____

Sender's name: _____
Address: _____
Daytime phone # () _____ Signature: _____

Mes turime turistams ir jų draugams – spalvotą T/V Sinotron 14" PAL (Secam D/K tik \$225 Camcorder M-7 National ar Hitachi 2380 tik \$999. Dėl užsakymų ir informacijos kreipkitės:

RUSSART-POSYLTORG
291 Geary Street, Suite 511
San Francisco, CA 94102
Tel.: (415) 781-6655; (415) 386-0180; (415) 752-5546

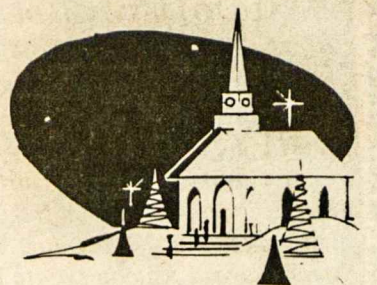
Anapilio moterų
būrelio valdyba

ŠV. KALĖDŲ

proga sveikina

savo nares bei jų šeimas ir linki daug
laimės 1991-iais metais.

Valdyba

sv. Kalėdų
ir
Naujų
Metų
proga

Kanados lietuvių fondas sveikina
visus narius, organizacijas, lietuvių
bendruomenę, linkėdamas linksmų
švenčių ir laimingų bei darbinių
metų –

Kanados lietuvių fondas

Linksmų

KALĖDŲ švenčių ir
laimingų

NAUJŲ METŲ

linkime sesėms bei broliams
šauliams
Tėvynėje ir laisvajame
pasaulyje

Visus 1991 metų šauliškus darbus skirkime
nepriklausomos Lietuvos atstatymui –

Toronto VI. Pūtvio
šaulių kuopos valdyba

Sveikinu

su šv. Kalėdomis

visus gimines, draugus ir
pacientus, linkėdamas
sveikų bei sėkmingų

Naujų metų –

Dr. Stasys Dubickas

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir laimingų 1991 metų linki
visiems sveikiems ir sveikatos stokojantiems
lietuviams –

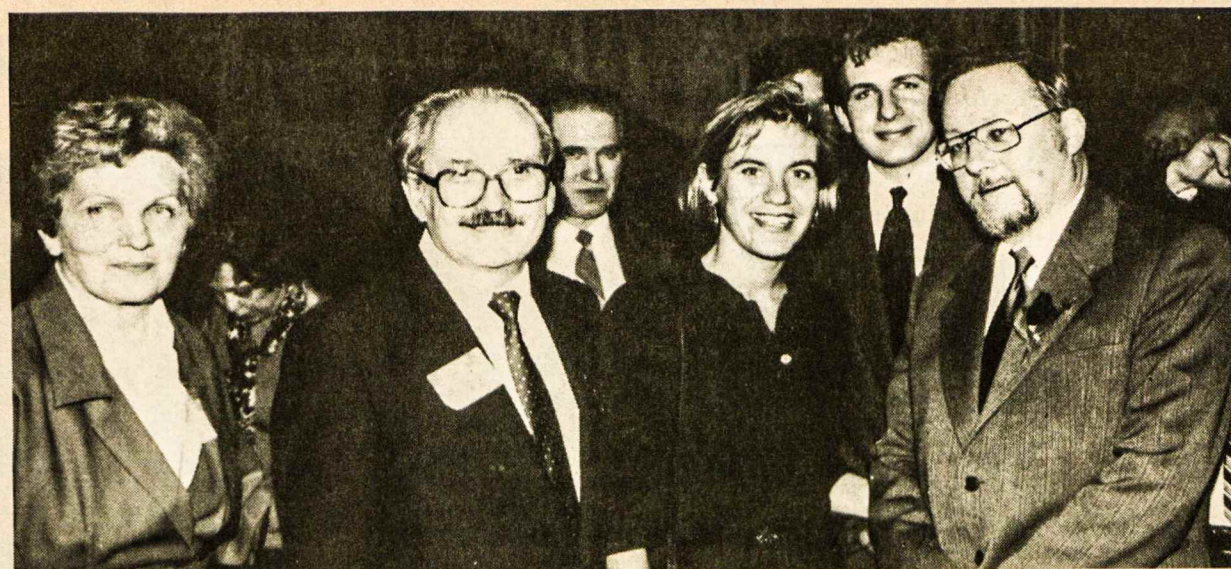
Kanados lietuvių medikų draugijos valdyba:

pirm. dr. R. Zabielauskas
sekr. dr. G. Skrinškas
ižd. dr. S. Dubickas
buv. pirm. dr. M. Valadka

Šventiniai sveikinimai
visiems lietuviamsKalėdų ir
Naujų Metų
progaspaustuvė
TIME PRESS

sav. V.A.A.J.B. Danaičiai

82 QUEEN ELIZABETH BLVD.
Tel. 252-4659

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio priėmimo gruodžio 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje Toronte. Iš kairės: "Tėviškos žiburiai" bendradarbi A. SUNGAILIENE, vienas iš redaktorių J. ANDRULIS, I. SUNGAILIENE, M. SUNGAILA, V. LANDSBERGIS
Nuotr. R. Puterio

Sovietinės vergijos pakeista Lietuva

Dešimt savačių Lietuvoje stebint socialinį žmonių gyvenimą ir bandant rasti atitinkamus sprendimus

IRENA LUKOŠEVIČIENĖ

1990 m. rudenį važiuavau dirbti Lietuvon, iškviesta Kauno Medicinos akademijos. Tikslas — supažindinti medicinos studentus, dėsytotojus, darbuotojus ir gailėstingąsias seseles su socialinės pagalbos profesija, jos siekiais ir principais, jos įvairiomis galimybėmis padėti žmogui ir jį supančiai aplinkai.

Šalia to, turėjau išpareigojimą Kauno ir Panevėžio "Caritas". Taip pat buvau įgaliota atstovauti PLB valdybai Aukščiausioje taryboje, Lietuvos gydytojų suvažiavime, Sąjūdyje ir kitose institucijose.

Ruošiasi kruopščiai ir rimtai, mėginama įsivaizduoti ir pramatyti poreikius, tinkamiausią medžiagą ir būdą tautiečių praturtinimui. Būtų per ilgą aprašinėti klausimus ir temas, kurias nagrinėjau šių dešimties savačių metu. Šiame rašinyje mėginu sutraukti pasidalinti išpūdžiais ir išgyvenimais, kuriuos mano išpareigojimai leido patirti.

Namai tėra vieni

Buvo įtampos ir baimės: kaip pasijausi po 46 metų atsidaręsi Lietuvoje? Buvo gera, kad nuo pirmo žingsnio jautėsi namie. Patyriau, kad pasaulyje yra tik vieni Namai — nesvarbu, kiek metų nuo jų skiria, kaip jie pasikeitę ir kiek brangių ir savų žmonių prigludę kapai ar Sibiro taigos. O išgyvenimai skriejo vienas po kito: giminės ir susitikimas su seserimi, kurią palikau tik ketverių metų; likusios 22 baigiamosios klasės "mėgaitės", gimnazijos rūmai ir klasė; tėvų kapai; senelių bažnytkaimis, sodas, išlikęs tik tvartelis; tėvų namai ir dvidešimt metų jaunystės bei džiaugsmo... Ir visa, nors ir po 40 metų, sava, artima ir neatskirta nei laiko, nei nuotolių, nei skirtingo gyvenimo. Ir nemeluojant galiu pasakyti, kad tai didžiausias turtas, kuris manęs buvo sukrutęs prieš 46 metus. Tą patį turtą išsivežiau ir ši kartą, išvažiuodama po dešimties savačių.

Kitokie žmonės

Socialinės pagalbos profesija (social work) Lietuvoje yra nežinoma ir nepažįstama. Supažindinimas su ja, principų, pagalbos būdų ir metodų aiškinimas, pavyzdžių ir išgyvenimų nagrinėjimas sprendžiant žmogiskąsias problemas bei ieškant išečių buvo naujas, sunkiai įsivaizduojamas, dažnai sunkiai suprantamas dalykas. Daugeliu atvejų tai sukelė ypatingą susidomėjimą ir troškulį susitikti tas galimybes tenai. Kartais girdėjosi nusivylimo gaida: "Pas mus tai negreit realizuosis, mes jau to nesulauksim", arba bekompromisinis entuziazmas: "Darykim ir padarysim! Ar sugrįšit? Kada sugrįšit?"

O poreikis daug ir įvairių. Darbo, taip pat, be galo daug ir visose plotmėse.

Pirmiausia atsistoja prieš žmogų, jo poreikius, jo siekius, jo išgyvenimus sunkiuose gyvenimo etapuose. Penkiasdešimt metų okupacijos ir lietuvių tautos naikimo paliko neaprašomus pėdsakus ir, iki tam tikro laipsnio, iš pagrindų pakeitė lietuvių tipą, jo dvasingumą, bendravimo ir komunikacijos formas, siekius ir tikslus. Baimė, įtampa, nepasitikėjimas, užsidarymas savyje, susirūpinimas ir kova už būvį, gyvenimas šia diena yra nuolatiniai žmogaus palydovai. Būtiniai nepritekliai,

ieškojimas ir kombinavimas, kur ir kaip gauti elementariausių reikmenis — pareikalauja daug energijos, sukelia nekantumą ir nuolatinį rūpestį rytdienai.

Po darbo, po buitinių rūpesčių nedaug lieka bio-psichosocialinės energijos džiaugsmui, nerūpestingumui, meilei vienišiams ir apleistiems, skausman ar į sunkumus patekusiems, o kartais net ir šeimos nariams bei šeimos gyvenimui.

Kyla visa gama žmogiškų problemų: nesantaika, agresyvumas, pavydas, apgaudinėjimas, stoka pagarbos ir meilės žmogui, savo artimui, bėgimas nuo savęs ir iš to iškilančios problemos — alkoholizmas, šeimų nesantaika ir skyrybos, nusikaltimai ir visa eilė kitų socialinių problemų, kurių sprendimui reikia daug pastangų ir planingo, profesionalaus darbo.

Toks pirmas išpūdis dalies lietuvių tautos, kuri kentėjo po priespaudos ir naikinančios sistemos jungu.

Tautos idealistai

Iš kitos pusės yra tautos galiūnai ir idealistai, kurie mums visiems dovanojo Kovo vienuoliktąją, išaugino mokslininkų ir specialistų kadrus, paruošė kūrėjus, menininkus, kultūrininkus.

Smagu girdėti, kad mūsų gydytojus-stažuotojus Vakarų Europos universitetai stato pirmon vieton; kad mūsų mokslininkų straipsniai ir pranešimai patenka į pasaulinio masto profesinius žurnalus ir tarptautines konferencijas.

Žmonės ten dega troškulių išmokyti, kaip suprasti žmogų ir jo poreikius; kaip išbristi iš skurdo ir vargo; kaip išsivystyti mūsų tautos potencialą; kaip užtaisyti vergijos bei okupacijos spragas ir tautai padarytas skriaudas.

Kai kas neturi kantrybės, kad pakeitimai nėra pakankamai greitai. Ne visi supranta, kad šešių-septynių mėnesių nepakanka išauginti naujai kartai ar pakeisti beveik šimtmečio išmąstytą ir sukurta sistemą. Gaila, kad atsiranda užsimaskavusių jėgų, kurios sumaniai ir planingai siekia Lietuvos gyvenimą destabilizuoti, tuo norėdami laimėti valdžią ir populiarumą.

Pasigėrėtini reiškiniai

Lietuvos visuomenėje ir aplinkoje yra daug pasigėrėtinių ir pasididžiavimų keliančių reiškinių.

Gyvas dvasinis ir religinis atgimimas, kuris reiškiasi įvairiais būdais: šventovių lankymu ir religine praktika, katekizacija mokyklose, jaunimo organizacijų labdarine veikla, labdaros organizacijos... Veikia visa eilė socialinės apsaugos institucijų, kurių dvasia, priežiūra ir bendra organizacija yra pavyzdingos.

Bet dauguma šios rūšies institucijų yra pasibaigęsių būklėje — sunku tikėti, kad jos sukurtos žmogui pagelbėti. Čia turiu galvoje lankytus kai kuriuos našlaitynus, psichinius internatus, ligonines, senelių namus. Tai institucijos, kur vyrauja nužmoginimo dvasia, kur daiktai daugiau vertinami už žmones, kur žmogaus pagarba, meilė, pripažinimas yra svetimi ir nepažįstami reiškiniai.

Drįstu tai minėti, nenorėdama sukelti sensacijų nei gailėsčio. Tai yra daugelio pagalbos, reabilitacijos ir gydymo paskirtų turinčių institucijų tikrovė. Tai, sakoma, yra buvu-

sio režimo palikimas, kurio negalima pakeisti piršto mostelėjimu. O vis dėlto kyla klausimas, kaip pajėgė atsirasti tos retos pavyzdingos institucijos, kai šalia visą eilę metų buvo toleruojama niekinimas ir skriauda kitų nelaimingųjų, reikalingų priežiūros ir globos.

Auga namai

Negaliu neučiuom praeiti pro didelį statybos plėtimąsi. Kur nepažvelgsi, kyla gyvenamieji namai, savotiškos pilaitės. Nuostabu, kai ir menkiausias sraigtelis yra "deficitas", kaip gali atsirasti objektai, kainuojantys keliasdešimt ar net šimtus tūkstančių rublių? Atsakymas — patraukimas pečių ir savotiškos pastabos: tai deširinkų, šoferių ir pan. rajonai. Prieš akis auga senos sistemos išperėti šių laikų kapitalistų ar tiksliau "nouveau riche" klasė, ir tai vardan skambių šukių — kooperatyvų, privačios iniciatyvos ar ekonominės gerovės kėlimo.

Reikia milžiniškų pastangų

Gausių pašnekesių ir diskusijų metu iškilo daug paaiškinimų, daug mėginimų ieškoti išečių, begalinis troškimas keisti visa, kas nepriimtina, kas griauja mūsų tautos ateities pagrindus.

Aišku, išauklėti žmonės dvasingumą, pagarbą, profesinę etiką, supratimą kito, atsakomybę, meilę darbui, pareigumui ir daug kitų vertybių reikės laiko ir planingo visuomenės gyvenimo keitimo. Auklėjamas darbas nėra magika — neįvyksta staiga. Vertybių išsąmoninimas yra gilus išgyvenimas nuo pirmo gyvenimo žingsnio, o ne išmokyimas ar įsakymų vykdymas. Reikia plėtoti visus sąjūdžius, kurie mėgina atstatyti žmogų ir visuomenę idealistinių vertybių pagrindus.

Iš kitos pusės, atsakomingsos ministerijos ir institucijos turi kuo skubiausiai keisti žmonių pagalbos ir auklėjimo sistemos pagrindus. Nepakanka popierin surašyti ir išgalvoti įvairių sričių koncepcijas. Reikia konkretizuoti esminius pakeitimus ten, kur daugiausia skausmo ir nužmoginimo. Reikia kelti viešumon ne tik problemas ir kritikuoti, bet taip pat ir laimėjimus, kaip ir kokiais būdais pasiekiami pakeitimai, kurie diametraliai pakeičia institucijų dvasią ir bendrą nuotaiką, nors viršūnių sistema dar nepajudėjusi.

Girtini užmojai

Negaliu nepaminėti Kaune statomo invalidams protezų kombinato, kuris turi realių planų pradėti gaminti protezus ir aprūpinti ne tik Lietuvos, bet ir kaimyninių kraštų invalidus. Žinoma, jei pasiseks įtikinti išeivijos Pagalbos Lietuvai ar kitus fondus bei gauti valiutos žaliavai pirkti ir personalui paruošti.

Kita svarbi sritis, tai Socialinės medicinos departamentas ir jį pasiekti tyrimų rezultatai su "World Health" organizacijos pagalba. Šiuo metu jie yra pasiekę tiek, kad galėtų pradėti profilaktinius projektus ir teikti pagalbą sveikiesiems žmogaus gyvenimo ar sveikiesiems aplinkos kūrimui. Čia būtų labai svarbi įvairi pagalba iš "Community Health" centruose dirbančių profesionalų.

Yra visa eilė institucijų, kur, pakeitus direktorių, pradėjo keistis ir visos institucijos dvasia. Atsirado projektai ten gy-

(Nukelta į 20-tą psl.)

Mielus savo klientus,
draugus bei
pažįstamusKalėdų ir Naujų
metų proga

SVEIKINA

WALTER DAUGINIS

ir

Lilija Pacevičienė

Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai
įvairių draudos bendrovių atstovybė

1613 Bloor St. W., Toronto, Ont.

Tel. 533-1121, namų 822-8480

DRESHER INSURANCE BROKERS LTD.

W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir laimingų naujų metų
linki visiems savo klientams, draugams bei
pažįstamiemsValteris Drešeris
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDAIštaigos tel. 233-3334 ir 231-2661, namų tel. 233-4446
3830 BLOOR ST. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Šv. Kalėdų
švenčių proga
sveikiname
visus savo gimines,
draugus, pažįstamus
ir linkime džiugių
bei laimingų
naujų metų —
S. P. Ročiai

Spaustuvė
**LITHO-ART
Limited**
SV. KALĖDŲ

proga sveikina klientus,
bendradarbius ir visus
lietuvius.1320 Midway Blvd., Unit 25
Mississauga, Ont. L5T 2X4
Tel. (416) 564-2898 Fax (416) 564-2911

Pasiruošę visiems patarnauti naujas savininkas Anthony Care

Visiems
lietuviams linkime
džiugių šv. KALĖDŲ
ir laimingų NAUJŲ METŲ —

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main St. E.
Hamilton, Ontario
Tel. 528-6303195 King St. W.
Dundas, Ontario
Tel. 627-7459

Dėkojame mieliems savo
klientams lietuviams už
dėmesį, sveikiname juos
šv. Kalėdų proga
ir linkime gerų
naujų metų —

ASTRA MEAT PRODUCTS &
DELICATESSEN2238 Bloor St. W. Tel. 763-1093
Sav. EDWARD REMBACZ
ir tarnautojai

Linkiu jums
palaimos pilnų
laimingų bei sėkmingų naujų metų

Kalėdų

WM.
UBBENS
LTD.

Drauda ir nuosavybių pardavimas
Telefonas 741-1470

Linksmų
šv. KALĖDŲ
ir laimingų bei sėkmingų
Naujų metų
klientams ir visiems lietuviams
linki —

Pizza Pizza Limited
VAIDIOS

Linksmų
šv. KALĖDŲ
ir laimingų bei
sėkmingų
NAUJŲ
METŲ

visiems linki —
Smith Monument Co. Ltd.,349 Weston Rd.,
Toronto, Ont.
Tel. 769-0674

Išėivijos architektūros ambasadorius

Architekto Edmundo Arbo paroda Vilniuje bei Kaune ir jo darbai

PAULIUS KULIKAUSKAS

Ne vienas žymesniųjų išėivijos architektų pastaraisiais metais lankėsi Lietuvoje. Galima tik apgailestauti, kad kaip architektų, taip ir kultūrinių kontaktų su jais būdavo menki ir epizodiški. Buvau besisudaręs nuomonę, kad profesionalaus bendravimo bei bendradarbiavimo, patarimų ir pagalbos galime tikėtis tik iš svetimauciu kolegų, kurių nemažai tuo tikslu atvyksta pastaruoju metu Lietuvoje.

Tačiau tokiai nuomonei buvo lemta iš esmės pasikeisti i Lietuvą atvykus žymiajam išėivijos architektui Edmundui Arbui. Paaukojęs daugiau negu mėnesį laiko ir savo lėšomis atvykęs pas mus, gerbiamas kolega ne tik atvežė ir padovanojo Lietuvai savo architektūros ir laisvalaikio meno darbų parodą (Architektų namuose Vilniuje – 1990 m. spalio 5 – 30 d.d.; Kaune – lapkričio 6 – 30 d.d.), bet ir didžiąją laiko dalį skyrė bendravimui. Apsigvenęs Architektų namuose, jis išnaudojo kiekvieną progą ir neatsakė nė vienam, norinčiam ką nors išgirsti, sužinoti ar papasakoti. Šis nuosirdus ir šiltas požiūris, jau neminint turtingos kūrybinės biografijos, labiausiai ir paskatino imtis plunksnos.

Edmundas Arbas-Arbačiauskas gimė Lietuvoje, Trakų apskrityje. Profesijos pasirinkimą pradėjęs nuo technikos mokslų studijų Kaune, vėliau gilinosi i ekonomikos mokslus Vilniuje. Visiškai apsisprendė 1943 m., ir ketverius metus studijavo architektūrą Vienoje (Technische Hochschule in Wien) ir Štutgarte (Technische Hochschule in Stuttgart).

Persikėles su šeima i JAV, įstojo i Lawrence technologijos institutą Detroito, Mičigano valstijoje, kur 1956 m. išlaikė valstijos egzaminus profesinei architektūrai praktikai. Tuo neapsiriboję: po dvejų metų sėkmingai išlaikė NCARB (National Council American Registration Board) ir valstybinius (National Council) valstybinius egzaminus profesinei praktikai.

To visiškai pakako, kad sėkmingai galėtų tęsti darbą architektūros firmose ar įsteigti savąją, juolab kad gimė sūnus, antra dukra ir buties dalykai buvo pakankamai užtikrinti. Tačiau profesionalios ambicijos neleido nusiraminti, ir 1959 m. E. Arbas su žmona, žinoma išėivijos romaniste Ale Rūta, su sūnumi ir dukromis persikėlė i Kaliforniją – architektų valstiją. Dar trejų metų prirėkė, kad išlaikytų valstybinius egzaminus profesinei praktikai Kalifornijoje.

Tačiau ir tie naujo įsikūrimo metai nepaprėjo veltui. 1959 m. Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga organizavo konkursą Lietuvos pasiuntinybei Brazilijos mieste – naujojoje Brazilijos valstybės sostinėje. Architektas E. Arbas dalyvavo konkurse ir laimėjo pirmąją premiją. Nenuostabu, kad šis projektas plačiai nuskambėjo profesinėje JAV spaudoje, ir buvo dar pažymėtas ne viena architektūrine premija. Oscar Niemeyer, projektavęs naująją Brazilijos miestą, tuo metu jau buvo viena pasaulio architektūros garsenybių. Sėkmingas tuo metu dar mažai kam žinomas architektas E. Arbas sukurtą originali liudies architektūros reminiscencijų ir šiuolaikinės architektūros kompozicinių principų sintezę ypač gerai atsiskleidžia tokiuose darbuose, kaip Sv. Jono kopylėlė, Laisvės aikšras, Los Angeles lietuvių šventovė, sv. Kazimiero altorius, provizorinis lietuvių namų projektas Los Angeles mieste. Visiems jiems būdinga nostalgiska Lietuvos ilgesio gaida, kuri čia skamba individualiai bei šiuolaikiškai. Šiose paieskose išryškėjęs kūrybos metodas atspindi

Archit. EDMUNDAS ARBAS audiencijoje pas Jo Eminenciją kardinolą VINCENTĄ SLADKEVIČIŲ Kaune

nomo lietuvių architektų projektas tam miestui, patraukiantis akį ne tik stiliaus grynumu ar atlikimo meistryste, bet ir ryškiu individualaus profesinio mąstymo braižu, nenusileidžiantis žymiojo meistro lygiui ir tuo pat metu akivaizdžiai savitas, pagarsėjęs nepriklausomai nuo politinės šio įvykio svarbos. Deja, kaip tik politikų aktyvumo ir pritrūko, kad besistojančiai ant kojų lietuvių išėivijos diplomatijai būtų pagelbėta realizuoti šį projektą, galėjusį tapti ne tik diplomatine, bet ir architektūrine Lietuvos atstovybe Pietų Amerikoje.

Atrodo, architektas, jau įsitvirtinęs Amerikos profesinėje praktikoje, galėjo atsidėti stulbinančiai karjerai. Darbas tokiose pasaulinio garso firmose, kaip "Eero Saarinen" ir "Edward Durrell Stone", leido įgyti puikią patirtį.

Visu savarankiško darbo laikotarpiu Edmundas Arbas tęsė nuoseklius eksperimentus: nuo istorinių elementų panaudojimo iki neomodernistinės estetikos. Daugelis projektų yra visiškai naujų išraiškos priemonių paieška, ir tuo pat metu visi darbai pažymėti autentiškos autorinės manieros – tai neabejotinai architekto Arbo darbai.

Stebina ir didelė tipologinė projektų įvairovė: nuo kopylėlių iki bankų ir viešbučių, nors liūto dalis tenka gyvenamųjų namų projektavimui. Pažymėtinas ir funkcinis bei techninių naujovių panaudojimas – ne vienas individualių namų projektas galėtų susilaukti užsakovų dėmesio Lietuvoje.

Kaip ir daugelis Lietuvos išėivijų, E. Arbas didelę laiko dalį nuolat aukoja lietuviškų organizacijų veiklai. Be to, neškaitant ambasados Brazilijoje, yra parengęs tipinį lietuvių namų projektą ir daugelį kitų darbų, parašęs ne vieną straipsnį išėivijų spaudai – be jokio atlyginimo. Ir tokia duoklė lietuvių neatrodė pakankama. Ryškiu leitmotyvu per architektą kūrybą eina naujojo tautinio architektūros stiliaus paieškos.

Architekto E. Arbo sukurta originali liudies architektūros reminiscencijų ir šiuolaikinės architektūros kompozicinių principų sintezę ypač gerai atsiskleidžia tokiuose darbuose, kaip Sv. Jono kopylėlė, Laisvės aikšras, Los Angeles lietuvių šventovė, sv. Kazimiero altorius, provizorinis lietuvių namų projektas Los Angeles mieste. Visiems jiems būdinga nostalgiska Lietuvos ilgesio gaida, kuri čia skamba individualiai bei šiuolaikiškai. Šiose paieskose išryškėjęs kūrybos metodas atspindi

di ir tokiuose tipiška amerikietiškos paskirties darbuose, kaip JAV paviljono Niujorko pasaulinėje parodoje projektas ir paminklas Vietnamo kariams.

Didžioji dalis Lietuvos architektų šiandien labai skeptiškai žiūri i specialias tautinės architektūros paieškas. Tačiau nereikia pamiršti, kad pastaruosius 30 metų lietuvių, vilkė imperijos jungą, stengėsi patys sau ir pasauliui įrodyti esą neatsiejama Europos kultūros dalimi, o lietuvių išėivijai aktualiausia buvo lietuvių išsaugojimas emigracijoje. O tai, ypač Amerikoje, pagarsėjusioje kaip "tautų lydimas katilas", nėra lengva. Todėl tai, kas Lietuvos intelektualų elitui galėtų atrodyti sentimentalumu, išėiviams yra ne tik natūrali nostalgiska būseną, bet ir tautinės tapatybės išsaugojimo laidas.

Tačiau geriausia išgirsti paties E. Arbo nuomonę:

— Jau dvi savaitės viešite Lietuvoje, nemažai teko matyti pokarinės architektūros. Dabar, Atgimimo metu, didelė dalis visuomenės norėtų matyti gimstant tautinės architektūros kryptį Lietuvoje. Tačiau išėivijos fenomenas ir kultūros vyksmas Lietuvoje nėra tapatus, nes vyksta visiškai kitomis sąlygomis. Ką galėtumėte patarti tautinės architektūros kūrėjams čia, Lietuvoje?

— Mano troškimas ir linkėjimas, kad Lietuva būtų lietuviška ne tik savo kalba, papročiais, bet ir "postmodernioje" architektūroje; kad besilankęs krašte svetimtautis pajustų, kad tai yra Lietuva. Recepto lietuviškai architektūrai neturiu; tai turėtų išplaukti iš kūrėjo dvasinio įsijautimo, atsižvelgiant i tautos istoriją, gamtines bei geografines sąlygas.

Išėivijos ir tautiečių iš Lietuvos santykiai, atsidarius geležinei uždangai, laikas nuo laiko aptemdami šešėlio – dalis mūsų "kultūrinio keliauninkų" darosi net ir Amerikoje pagarsėjusiais kaulytojais (ačiū Dievui, architektai dar lyg ir neminimi ta prasme). Neretas gi išėivis tautietis, Tėvynėje apsilankęs, jaučiasi lyg ir pranašas aborigenams (vienas kolega pernykščiame architektų suvažiavime rimtai aiškino, kas gi yra neono šviešios ir kokių principų jos veikia). Architekto E. Arbo viešnagė teikė kitokių vilčių: išėivijos žmonės, pasižventę profesijai ir lietuvių, yra Lietuvos ambasadoriai pasaulyje. Lietuvoje E. Arbas tapo pirmuoju išėivijos architektų ambasadoriumi, trokštančiu Lietuvai laisvės, taip pat ekonominės ir dvasinės gerovės.

(Biografiniais duomenimis pasinaudota iš mėnraščio "Lietuvių dienos", 1970 birželio mėn., 11 psl.)

SV. KALĖDŲ
ir
NAUJŲ
METŲ

proga nuoširdžiai sveikiname gimines, draugus,
klientus ir pažįstamus —
Algis, Rūta Pacevičiai ir šeima

SV. KALĖDŲ ir
NAUJŲ METŲ

proga savo gimines, draugus
ir pažįstamus sveikina —

Regina ir Petras Bražukai

Džiugių šv. Kalėdų
ir laimingų bei sėkmingų
naujų metų

linkime mieliems giminėms,
draugams ir pažįstamiems —

Alicija, Inocentas
Jurcevičiai

Šv. Kalėdų ir
Naujų metų
proga

visus gimines, draugus ir
pažįstamus sveikina —

Jagėlų šeima

SVEIKINU su
šv. Kalėdomis.

linkiu laimingų

Naujų Metų

mieliems giminėms, klientams ir draugams —
Petras Šimonėlis

KALĖDŲ
švenčių ir
Naujų
Metų

proga sveikiname visus gimines,
draugus bei pažįstamus —

Marytė ir Bronius Genčiai

Linksmų
šv. Kalėdų
ir laimingų
bei sėkmingų
naujų metų

linkime savo giminėms,
draugams ir
pažįstamiems —

Aldona, Jonas ir Dalia Vaškevičiai
Rūta, Paulius Stankai N. Carolina

Kalėdų
taika tebūnie
su Jumis, o
NAUJI METAI
teatneša
visokeriopą
laime —

ALEXANDER CHUMAK,
Trustee
Toronto Board of Education
Ward 1

Tel. 762-1410

TAUTOS FONDO
ATSTOVYBĖ
Toronte

šv. Kalėdų
ir Naujųjų metų

proga sveikina ir dėkoja tautiečiams, kurie per
eilę metų aukomis, darbais ir palikimais artina
LIETUVAI laisvę ir nepriklausomybę.

Tautos fondo atstovybės
iždininkas
310 Rathbun Rd.,
Islington, Ont. M9B 2L8

Linksmų Kalėdų
švenčių ir laimingų
bei sėkmingų
naujų metų

linkime giminėms, draugams
ir pažįstamiems —

Juozas Liaugminas ir sesuo

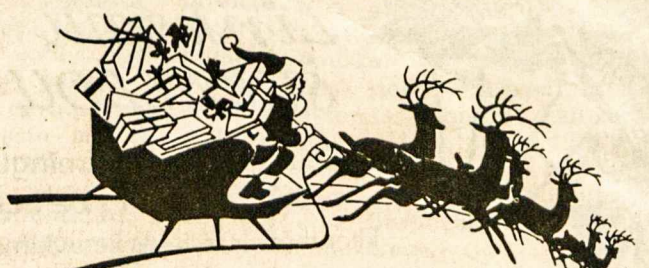
Švenčių proga
sveikiname

gimines, draugus ir
pažįstamus Kanadoje bei
Lietuvoje, linkėdami sveikatos
ir sėkmės —

Hornby, Ont.

Julija ir Leonardas
Jakaičiai

Mieliems draugams
ir pažįstamiems

nuoširdžiausi linkėjimai šv. Kalėdų
ir artėjančių Naujųjų metų proga —

Aleksas, Danutė ir Linda Keršiai

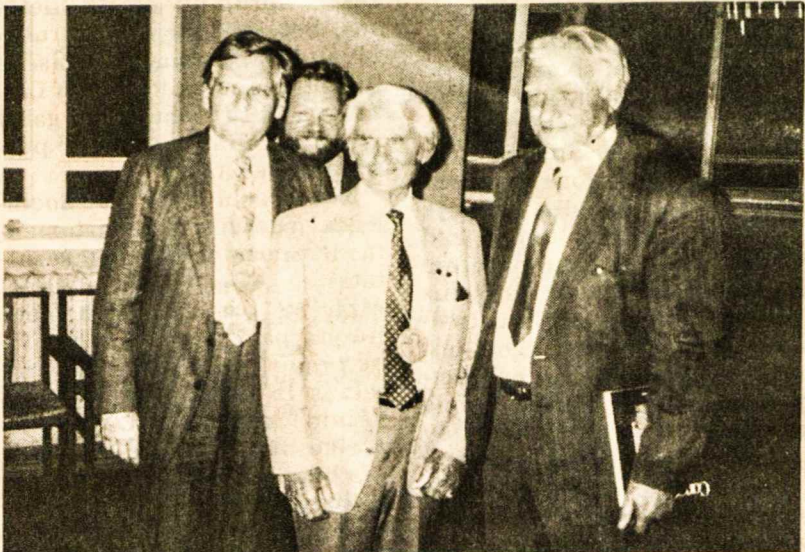
Siunčiu

šventinius sveikinimus
bei linkėjimus
mieliems savo draugams
bei pažįstamiems
Kristaus gimimo

šventės ir
Naujų metų proga —

Povilas Jutelis

Svečiai iš Amerikos, Lietuvos architektų s-gos apdovanoti medaliais: (iš kairės) svečias archit. ALBERTAS KERELIS – Pasaulio lietuvių architektų-inžinierių s-gos pirmininkas, archit. GEDIMINAS BARAVYKAS – Vilniaus miesto vyriausiasis architektas, svečias archit. EDMUNDAS ARBAS ir archit. JUOZAS VAŠKEVIČIUS – Lietuvos architektų s-gos pirmininkas

Century 21 OFFORD
REALTY LTD.

Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės i
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Sveikiname su šv. Kalėdomis
gimines, draugus ir
pažįstamus, linkime
sveikų bei sėkmingų
naujų metų –
Vaclovas ir Adelė Karauskai

ŠV. KALĖDŲ
ir Naujų Metų

proga sveikiname mielus mūsų
gimines, draugus ir pažįstamus,
linkėdami kalėdinio džiaugsmo ir
didžios sėkmės bei Dievo palaimos
naujaisiais metais –

Algis, Viltė Valiuliai,
dukrelės Daina, Aurelia ir
sūneliai Pauliukas ir Algiukas

Sveikiname
visus savo gimines,
draugus, pažįstamus
šv. Kalėdų
proga ir linkime
laimingų 1991 metų –
Alina, Kazys Žilvyčiai

**Šv. Kalėdų ir
Naujų metų**
proga sveikinu
gimines, draugus,
pažįstamus ir linkiu
daug džiaugsmo –
Arvydas Blauzdžiūnas

**Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų proga**
SVEIKINAME savo draugus
ir pažįstamus, linkėdami
daug laimės bei džiaugsmo –
Angelė ir Jonas Šulcai

Džiugių KALĖDŲ
švenčių ir sėkmingų
bei laimingų
NAUJŲ METŲ
bičiuliams ir artimiesiems
nuoširdžiai linki –
Sofija Tumosienė
ir vaikai

**LINKSMŲ
ŠV. KALĖDŲ**
ir laimingų bei sėkmingų
naujų metų
linkime visiems savo giminėms,
draugams ir pažįstamiems –
Aldona, Algis Vaičiūnai

Lietuvos prezidentas VYTAUTAS LANDSBERGIS gruodžio 8 d. sutinkamas su gėlėmis Toronto Maironio mokykloje. Matyti PLB vicepirm. GABIJA PETRAUSKIENE (kairėje), mokyklos vedėjos pavaduotoja RŪTA RUSI-NIENĖ, tėvų komiteto pirm. BIRUTĖ BATRAKS

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Vytautas Landsbergis
Vašingtone

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis gruodžio 9-11 d.d. lankėsi Vašingtone, kaip praneša Lietuvos informacijos centras. Jis susitiko su JAV prezidentu G. Bushu ir viceprezidentu D. Quayle, Valstybės departamento pareigūnais.

"Lufthansos" lėktuvu AT pirmininkas gruodžio 11, antradienio, vakare išskrido į Maskvą, kur gruodžio 14 d. turėjo dalyvauti pasitarime su sovietų delegacija. Gauta žinia iš Lietuvos, kad Sov. Sąjunga konsultacinius pasitarimus atidėjo vėlesniam laikui.

Lietuvos Eltos korespondentas R. Barysas taip apibūdina V. Landsbergio lankymąsi Vašingtone:

Gruodžio 10, pirmadienio rytą, Baltųjų rūmų spaudos atstovas M. Fitzwater pareiškė, kad V. Landsbergis buvo išrinktas Lietuvos žmonių ir yra šios šalies vadovas. Kaip tokį priims prezidentas G. Bushas.

Antrą valandą po pietų limuzinas su Lietuvos vėliavėle privažiavo prie Baltųjų rūmų. Prie durų V. Landsbergį pasitiko protokolo šefas ambasadorius J. Reed. Svečias pasirašė svečių knygoje. Po to buvo palydėtas į prezidento kabinetą, kur jį pasitiko G. Bushas. Keletas minučių buvo skirta fotografavimui. Pokalbis truko 40 minučių. Po jo V. Landsbergis Baltųjų rūmų kieme padarė pranešimą spaudai.

Susitikimas su prezidentu G. Bushu suteikė daugiau pasitikėjimo Jungtinėmis Amerikos valstybėmis, – pareiškė Lietuvos vadovas. Šiuo metu Lietuva yra puolama ir grasoma Sov. Sąjungos. Ji bauginama ekonomine nelaime, kariniais veiksmais. AT pirmininko tikslas buvo paprašyti kokios nors politinės apsaugos iš JAV. Prezidentas G. Bushas pažadėjo – apsvartysiąs galimas paramos priemones su savo patarėjais.

Atsakydamas į žurnalistų klausimus, AT pirmininkas sakė, kad pageidauja, jog JAV aiškiau pasisakytų dėl kai kurių Kremliaus pretenzijų. 1920 m. sovietai atsisakė bet kokių suvereniteto teisių į Lietuvą. O prievartos veiksmai nesukuria teisių į suverenitetą. V. Landsbergis 1940 m. Lietuvą

palygino su 1990 m. Kuveitu, nelinkėdamas šiai mažai šaliai kėsti 50 metų priespaudą. Sovietų imperija keičiasi. Tai nėra desintegracija, kaip kas bando teigti, bet daugiau dekolonizacija. Vietoj Sov. Sąjungos bus nauja valstybių bendrija.

V. Landsbergiui išvažiavus, Baltųjų rūmų kieme pasirodė vienas G. Busho patarėjų ir teigiamai įvertino patį Lietuvos vadovą ir jo pokalbį su prezidentu.

Tą patį vakarą Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone atstovas Stasys Lozoraitis surengė priėmimą, kur dalyvavo užsienio valstybių ambasadoriai, remią Lietuvos dalyvavimą Helsinkio procese, JAV valdžios pareigūnai, kongresmenai ir senatoriai.

Veiklą bendrinant

Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. V. Landsbergis 1990 m. gruodžio 10 d. Lietuvos pasiuntinybėje, Vašingtone, susitiko su VLIKo pirm. dr. K. Bobeliu ir dr. D. Krivicku. Pasitarime paliesti bendros veiklos būdai ir Lietuvoje atgimstančių politinių partijų bei organizacijų susijungimas į VLIKą. Paliestas VLIKo pozicijų apibūdinantis pareiškimas po Kovo 11-tosios. Šio susitikimo proga Lietuvos demokratizacijos proceso vykdymui įteikti papildomi \$5,000, naujas kompiuteris ir elektrosinis spausdintuvas.

Po Kuveito – Baltijos valstybės

JAV valstybės departamente, Vašingtone, 1990 m. gruodžio 10 d. įvyko Žmogaus teisių deklaracijos ir Pilietinių teisių įstatymo paminėjimas, kuriame dalyvavo VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, ALTO pirm. G. Lazauskas ir kiti veikėjai. Kalbėta apie žmogaus teisių, tautų teisių ir bendros JAV užsienio politikos reikšmę ir ryšius. Apžvalgą apie tarptautinę politiką padarė gen. Brent Scowcroft, prezidento patarėjas valstybės saugumo reikalams. Į klausimą, kodėl JAV gina Kuveitą, o tyli dėl Baltijos kraštų, jis atsakė, kad išsprendus Kuveito klausimą, bus sprendžiamas Baltijos valstybių reikalas.

Žmogaus teisių deklaracijos paminėjimas

Gruodžio 10 d. Valstybės departamente Vašingtone įvyko

Žmogaus teisių deklaracijos ir Pilietinių teisių įstatymo paminėjimas. Jame dalyvavo VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, ALTO pirm. G. Lazauskas, taipogi dr. J. Genys ir J. Bobelis.

Minėjime buvo iškelta reikšmė ir ryšys tarp žmogaus ir tautų teisių bei bendros JAV užsienio politikos. Dr. P. Bratinka, Čekoslovakijos demokratinio piliečių susivienijimo pirmininkas, kalbėjo apie demokratizacijos judėjimą Čekoslovakijoje. Buvo ir daugiau pasisakymų. Pabaigai kalbėjo buvęs Aukščiausiojo JAV teismo pirmininkas W. Burger, apibūdindamas piliečių teises ir laisves. (ELTA)

Nedalyvaus

Lietuvos aukščiausioji taryba gruodžio 13 d. paskelbė AT pirmininko V. Landsbergio pasirašytą pareiškimą, kad atstovai iš Lietuvos nedalyvaus IV-me TSRS liaudies deputatų suvažiavime. 1990 m. kovo 13 d. Lietuvos respublikos aukščiausioji taryba nutarė: "Nustatyti, kad Lietuvos respublikos piliečiai be specialaus Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos sprendimo neturi teisės dalyvauti kitų valstybių, tarp jų ir TSRS, aukščiausiųjų valdžios organų darbe". Šiai pozicijai pakeisti, sakoma pareiškime, nėra atsiradę jokio naujo konstitucinio pagrindo. Jei Lietuvos respublika manys, kad ji turi ką pridėti prie anksčiau siųstų geros valios pareiškimų, ji nusiųs į IV TSRS deputatų suvažiavimą savo igaliotinius su specialiu pareiškimu.

Baltiečių kreipimasis

Estijos, Latvijos ir Lietuvos ministrai pirmininkai E. Savissar, I. Godmanis, K. Prunksienė, susirinkę Taline, nutarė kreiptis į Europos ekonominės bendruomenės (EEC) konferenciją Romoje, prašydami technologinės pagalbos reformuoti savo kraštų ūkius, kurie galėtų įsijungti į bendrą Europos ekonomiką. Baltijos kraštai nestokoja maisto produktų, bet jiems reikia technikos priemonių. Baltiečiai įsitikinę – gavę paramą įrodytų, jog jie yra verti Europos valstybių pasitikėjimo. J.A.

• Kas neremia lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos.

LAIMĖS ir SĖKMĖS

nuoširdžiai linkime
mieliems
kooperatyvo nariams ir
visiems tautiečiams

ŠV. KALĖDŲ ir Naujų Metų

proga –

Toronto Prisikėlimo parapijos kredo kooperatyvas

**ANAPILIO
KNYGYNAS**
sveikina
lietuviško
žodžio ir dvasios

bičiulius, linki **Linksmų**
ŠV. KALĖDŲ

ir viltingų **NAUJŲ METŲ!**

Džiugių šv. Kalėdų

ir sėkmingų
naujų metų

visiems klientams ir
pažįstamiems linki –

ED. KONDRATAS ir šeima

ŠV. KALĖDŲ

ir naujų 1991 metų

proga sveikiname gimines,
draugus, pažįstamus ir
linkime Dievo palaimos bei
tyro džiaugsmo –

Irena ir Petras Lukoševičiai

Sveikinu

visus bičiulius,
draugus bei pažįstamus,
gyvenančius Toronte ir kitur

ŠV. KALĖDŲ bei

Naujų Metų
proga –

Jonas Maniūška

Sveikiname
mielus gimines,
draugus bei pažįstamus
Kristaus gimimo
švenčių proga ir
linkime geriausios
sėkmės naujaisiais
1991 metais –

Rimas, Gražina Strimaičiai ir dukros

Sveikiname

visus draugus ir
pažįstamus iš arti ir toli su
šv. Kalėdomis
ir **Naujais metais**
su geriausiais linkėjimais –

Jurgis, Petronėlė Ivanauskai
ir dukra Elvyra su šeima

**Malonių
Kalėdų švenčių**
ir sveikatos pilnų naujų
1991 metų

visiems klubo nariams ir
"Vilnius Manor" gyventojams
nuoširdžiai linki

Toronto lietuvių pensininkų
klubo valdyba

Chretienas grįžo parlamentan

Kanados parlamentan grįžo liberalų veteranas J. Chretienas, iš jo ir iš politikos pasitraukęs 1986 m. vasario mėnesį. Politiniame gyvenime jis buvo palikęs ryškius savo pėdsakus 1963-86 m. kaip liberalų parlamentaras ir anuometinio ministerio pirm. P.E. Trudeau ilgametis ministerių kabineto narys. 1984 m. J. Chretienas buvo laikomas pensijon išeišančio P.E. Trudeau įpėdiniu, bet Kanados liberalų partija naujuoju vadu išsirinko politikon susigražintą J. Turnerį. Tai buvo skaudus smūgis J. Chretienui, norėjusiam tapti liberalų vadu ir Kanados ministru pirmininku.

J. Chretienas nusivylimą politiką sustiprino Kanados ministru pirmininku tapusio J. Turnerio staiga paskelbti parlamento rinkimai, skaudžiai pralaimėti konservatoriams su jų naujuoju vadu B. Mulroniu. Tad nenuostabu, kad J. Chretienas, pasitraukęs iš parlamento, įsijungė pelningon advokatūron, sekdamas ankstesniu J. Turnerio pavyzdžiu. J. Chretienas politines viltis atgaivino opozicijos vado J. Turnerio su liberalais 1988 m. lapkričio 21 d. antrą kartą pralaimėti Kanados parlamento rinkimaii ministeriui pirm. B. Mulroniui ir jo konservatoriams. Rinkimus tada paankstino daugumą senate turintys liberalai, sustabdė jau priimtos laisvos prekybos sutarties su JAV patvirtinimą. Šis pralaimėjimas suskaldė liberalus ir užbaigė politinę liberalų vado J. Turnerio karjerą.

J. Chretienas šį kartą lengvai laimėjo naujo Kanados liberalų vado rinkimus 1990 m. birželio 23 d. Kalgaryje. Problema jam tapo tą pačią dieną įvykęs Kanados ministerio pirm. B. Mulronio pirštos Meech Lake sutarties atmetimas. Ši sutartis turėjo tapti oficialiu Kvebeko įjungimu Kanados konstitucijon, atnešančiu sa-

vitumo pripažinimą prancūziskai provincijai. Meech Lake sutartį sustabdė jos nustatytu laiku iki birželio 23 d. nepatvirtinę Manitobos ir Niufaundlandijos parlamentai.

Sutarties nebandė ginti ir gelbėti J. Chretienas, nenumatydamas jos politinės įtakos prancūzių kilmės kvebekiečiams. Jis vis dar laikėsi P.E. Trudeau taktikos, kad Kvebekas ir be specialių konstitucinių teisių liks Kanados federacijoje. Meech Lake sutarties atmetimas uždegė tautines liepsnas net ir J. Chretieną rėmusių liberalų širdyse. Staiga krito ten jo kadaise turėtas populiarumas, labai svarbus naujam liberalų vadui, kai jis nėra išrinktas Kanados parlamentan. Tokiam vadui nedelsiant sudaroma galimybė laimėti papildomus parlamento rinkimus jo partijai saugioje rinkiminėje apylinkėje.

Papildomus rinkimus J. Chretienas atidėjo beveik pusę metų, nebūdamas tikras, kad juos galės laimėti savo buvusio ar kurioj kitoj Kvebeko apylinkėj. Mat ten pirmuoju smuiku pradėjo groti Kanados parlamente nuo konservatorių atsiskyrusio Lucieno Bouchardo tautinis Kvebeko blokas. Kvebekietis J. Chretienas, vengdamas pavojingo pralaimėjimo savoje provincijoje, pasirinko New Brunswicką. Ten jam saugią rinkiminę Beausejour apylinkę pasiūlė liberalas Fernandas Robichaud, Kanados parlamentan išrinktas net su 12.000 balsų dauguma.

Gruodžio 10 d. įvykusius rinkimus laimėjo J. Chretienas, pagrindiniu varžovu tapusį NDP socialistą Guy Cormierį įveikęs ne 12.000 balsų, o tik 4.741. Remiantis beveik pilnais duomenimis, už J. Chretieną balsavo 17.317 rinkėjai, už vietinį žveją G. Cormierį — 12.576. Keturi kitų grupių kandidatai nusinešė 3.586 balsus. Jų eilėse nebuvo konservatorių kandidato, ministeriui pirm. B. Mulroniui nutarus nekiludyti liberalų vadui J. Chretienui įsijungimo parlamentan. Iš tikrųjų konservatorių vadui B. Mulroniui turbūt rūpėjo antroji medalio pusė — galimas jo kandidato nukritimas paskutinėn vieton.

Tokios nemalonios staigmenos Kanados ministeris pirm. B. Mulrony gruodžio 10 d. susilaukė rinkiminėje York North apylinkėje prie Toronto. Ten parlamento rinkimus 1988 m. labai menka balsų dauguma laimėjo konservatorius Mi-

Ontario premjeras BOB RAE kalba Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio priėmimo gruodžio 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje Toronte
Nuotr. R. Puterio

chael O'Brien. Jis ir liberalas Maurizio Bevilacqua turėjo ilgai trukusius balsų perskaičiavimus, kol pagaliau teismas ginčą įsakė užbaigti papildomais rinkimais. Juos laimėjo liberalas M. Bevilacqua, apie 7.000 balsų nugalėjęs antron vieton iškopusių NDP socialistų P. DeVitą. Jiedu konservatorių M. O'Brieną paliko paskutinėje vietoje.

Liberalų vadui J. Chretienui gali daug žalos padaryti beveik pusmečiu suvėlintas grįžimas į Kanados parlamentą, kur tik po Naujų metų jis tegalės atskleisti savo planus ekonominio sulėtėjimo slegiamai Kanadai. Šį kartą ten neužteks tuščių žodžių ir ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybės puldinėjimo be konkrečių pasiūlymų geresnei Kanados atečiai. Teisinga yra kritikų pastaba, kad kanadiečiai spėjo nusivilti abiem pagrindinėm partijom — ir GST mokesčių reformą atnešančiais konservatoriais, ir lig šiol nieko naujo nepasiūlančiais liberalais.

Nusivylimo dėka viliojančiai skamba net ir Kanados NDP socialistų vadovės Audrey McLaughlin finansiskai neįgyvendinami pasiūlymai, kurių negalima pavadinti konkrečiais planais. Ir vis dėlto rinkėjai savo balsus pradedta atiduoti NDP socialistams. Vakary Kanadoje ima kilti Prestono Manningo vadovaujama reformos partija, o Kvebeke — Lucieno Bouchardo tautinis Kvebeko blokas.

V. Kst.

Džiaugsmingų ŠV. KALĖDŲ švenčių ir laimingų naujų metų

savo giminėms, draugams
ir pažįstamiems linki —

Ona ir Antanas Baltrūnai

Sveikiname
gimines, draugus ir
pažįstamus sulaukus
šv. Kalėdų ir
1991 naujų metų
bei linkime sveikatos ir
Dievo palaimos —

Adelė, Danutė,
Raimundas Stulgai

Sveikiname

mielus savo gimines,
bičiulius ir pažįstamus,
linkėdami malonių
bei džiugių

šv. Kalėdų ir sėkmingų
naujų metų —

Levutė ir Vladas Pevcevičiai

Džiugių
šv. Kalėdų
bei laimingų
naujų metų
linkime giminėms, draugams
ir pažįstamiems —

Česė, Antanas Pažerūnai ir šeima

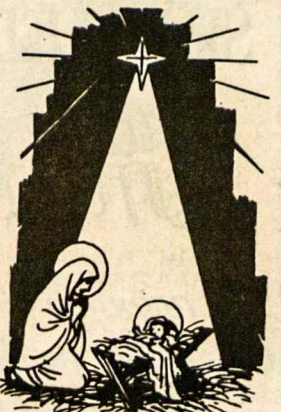

ŠV. KALĖDŲ

ir
Naujų Metų

proga sveikiname
visus gimines, draugus
ir pažįstamus —

Onutė Skrebūnienė ir sūnūs

Mielus gimines, draugus ir
pažįstamus sveikiname su
šv. Kalėdomis,
linkėdami daug laimės
ir sėkmės
naujaisiais metais —

Onutė ir Edis Adomuskai,
Hamilton, Ont.

šv. Kalėdų

IR
NAUJŲ METŲ

proga sveikiname visus savo
gimines, draugus ir
pažįstamus —

Ona ir Juozas
GATAVECKAI

Kristaus gimimo
švenčių ir Naujų metų

proga sveikiname mielus savo
gimines, draugus ir pažįstamus,
linkėdami šventinio džiaugsmo
ir geriausios sėkmės
naujaisiais metais —

Lionė ir Vladas Kybartai,
Hamilton, Ont.

Mielus gimines,
draugus ir artimus
sveikinu su

šv. Kalėdomis,

linkėdama daug laimės ir sėkmės

naujaisiais 1991-iais metais —

Delhi, Ontario

Verutė Treigienė

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO

UNIA

LITAS

valdyba ir tarnautojai

sveikina

visus "Lito" narius ir nares

švenčių proga ir linki

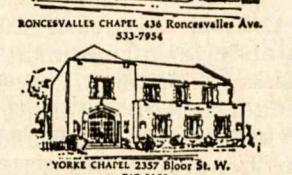
laimingų bei

džiaugsmingų

1991-jų metų

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter
PILNŲ LAIDOJIMŲ NAMAI

ŠV. KALĖDŲ švenčių

proga sveikiname visus savo gimines, draugus, pažįstamus ir linkime džiugių bei laimingų naujų metų –

Danutė ir Petras Petrauskai
Anastazija Petkevičienė

SVEIKINAME

draugus,
pažįstamus

bei visus artimuosius,
linkėdami jaukių Kalėdų švenčių ir laimingų naujų metų –

Anelė ir Jonas Gelažiai,
Phepston, Ont., R.R.I

Artimiesiems, pažįstamiems
ir bendradarbiams

linksmų šv. Kalėdų ir
laimingų naujų metų

linki – Angelė ir Vytas Kulniai
Rūta ir Myron Douglas

Kalėdų ir
Naujų metų

švenčių proga gimines,
draugus ir pažįstamus
Kanadoje bei Amerikoje

sveikina –

Ona ir Andrius Petrašiūnai,
London, Ont.

Linksmų Kalėdų švenčių

ir sėkmės pilnų

NAUJŲ METŲ

giminėms, draugams ir
pažįstamiems linki –

Edvardas Valeška

KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir
naujų metų

proga sveikiname visus gimines, draugus, pažįstamus, linkėdami daug tyro džiaugsmo ir laimės.

PIJUS ir ALEŠĖ GRIGAI

Sveikiname

mielus savo gimines, bičiulius ir
pažįstamus, linkėdami malonių
bei džiugių

Kalėdų

ir sėkmingų

Naujų
Metų –

ANGELĖ ir SIGITAS KAZLAUSKAI

Rudeninis “Į laisvę”

1990 m. lapkričio vidury skaičiuojant pasiekė Lietuvos fronto bičiulių (LFB) “rezistencinės minties ir politikos žurnalas” *Į laisvę* (toliau IL). Tai 109 (146) nr., datuotas ne diena ar mėnesiu, o metų laiku – “1990 ruduo”. Žurnalas išleina tris kartus metuose, vis dar 80 puslapių apimties. Redaguoja Juozas Baužys, šiuo metu talkinamas Česlovo Grincevičiaus ir Kazio Ambrozaičio.

Vertinti pradėjime nuo 5-tą puslapį įdėto redaktoriaus pasiaiškinimo (*Nuo redaktoriaus stalo*). Jis teisinasi universaliu temų stoka, nes jaučiamas bendradarbių trūkumas, ir redaktoriui sunku jų susirasti. Užtat turinio nugarkauj darandis tik dvi temas: viena daugiau filosofinė, skatinanti tiesos ieškojimą ir jos skleidimą, kita praktinė, gvil-denanti ekonominius klausimus. Užkulisius, kaip rašiniai buvo sužejęti, skaitytojas gali tik nujauti. Bet vis dėlto žurnalas išėjo laiku ir visi puslapiai liko pripildyti. Patogu- mui dėlei per tuos puslapius brisime pradėję nuo pirmojo lapo.

Dviejų autorių du trumpi ve-damieji turiniai labai panašūs. Pirmajame primename, kaip Lietuva, 1941 m. paskelbusi atstatanti nepriklausomybę, buvo palikta viena kovoti ir kentėti. Klausiam, ar istorija nesikartos po 1990 m. kovo 11-sios. Kad nesikartotų, visų pirma siūloma rezistencinė santūra (“Laisvė plepėti, ne-patikrinus faktų, skelbti savo išitkinimus, nerespektuojant kitų, gali tapti tos pačios laisvės išdavimu”). Patariama ne-pasitikėti komunistų partijai, kol ji geros valios bei lojalumo Lietuvos nepriklausomybei neįrodė darbais. Galimybų nepasilikti vienų vieniems esą, bet jų siekiant reikia “kie-to darbo ir tautinio solidarumo Lietuvoje bei (...) energingo pagalbos šauksmo ir draugų verbavimo išeivijoje”.

Antro vedamojo autorius ap-gaili vieni kitų niekinimąsi Lietuvos spaudoje bei nesutarimų išeivijos veikloje. Mano nuomone, vedamieji turėjo bū-ti sukeisti vietomis.

Editos Nazaraitytės komenta-ras (*Kultūros vizijos nepriklausomai Lietuvai*) kimba į plaukus Lietuvos intelektualuose plintančiam mitui apie lietuvišką “Šiaurės Atėnų” kūrimą. Tačiau atėniečiai ne tik nau-doję vergų darbą, bet ir moterų buvusios vergių padėtyje. Ji skeptiška ir pažadams, jog valstybė rems meną, kai tai da-ryti net turtingos šalys, kaip JAV, labai šykščios.

Marcelijaus Martinaičio rašiny apie lietuvių literatūrą tėvynėje bei išeivijoje (*Tiesos angelo globoje*) skaitytoją pri-riša nuo pirmos iki paskutinės eilutės. Tai rašytojo, poeto-intelektualo, literatūros do-cento liudijimas, kaip žiauriausioje vergijoje, prie absur-diškiausios cenzūros literatū-ra buvo kuriama ir kodėl. Kū-ryboje meluodami ir visai ap-gaudinėdami pavergėją, rašy-tojai rizikavo patys ir į riziką vėlė skaitytojus.

Viktoras Makoveckas, rašy-damas apie politinę diferen-ciaciją, apžvelgia Lietuvos po-litinių partijų praeitį nuo XIX šimtmečio, dabartinį jų persi-

formavimą, naujų kūrimą, gru-pavimąsi ir numato netolimą ateitį. Autorius yra naujo poli-tikos bei kultūros žurnalo Lie-tuvoje “Žaltvykslė” red. pava-duotojas.

Dešimt puslapių paskirta 10-sioms rašytojo Aloyzo Baro-no mirties metinėms paminėti (mirė 1980.IX.7, 63-iusius be-baigdamas). Čia apie jį objek-tyviai rašo jo kolega ir asmeni-nis draugas Vytautas Voler-tas, trumpai paliesdamas ve-lionies biografiją apskritai, daugiau išskeldamas rašytojišką veiklą. Pateikiama beveik pusantrų puslapio jo raštų bibliografija. Duodama trumpu-tė ištrauka iš jo romano “Mirti visada suspėsi”. Gaila, kad to-čia trumpu-tė – tik puslapis. O reikėjo bent 10-ties pusla-pių. Manding, tai vienas ženklų, kad IL redaktoriui medžia-gos dar netrūksta...

Viktoro Nako rašinys *Tiesas išlaisvins nušviečia* Lie-tuvių katalikų religinės šalpos įsteigto Lietuvos informacijos centro (LIC) darbą. Sužinoma, kad bešališka, patikima, skubi LIC'o informacija, teikiama visiems ir visur pasaulyje, įgi-jo didelį prestižą.

Arūnas E. Gudaitis trumpai supažindina su adv. Povilo Žumbakio knyga *Lithuanian Independence: the reestablishment of the Rule of Law* ir teigiamai ją vertina.

Dėmesio vertas, populiaria forma parašytas Zenono Pruso str. *Mūsų kaimynai gudai – sąjungininkai ar priešai?* Te-ma ypač svarbi Vilniaus krašto ateities atžvilgiu.

Vytautas Skuodis patikslina ankstesnį teigimą (“IL” nr. 106): ne 1975 m. Lietuvoje sužinota apie Molotovo-Ribbentropo protokolus, kaip ten rašyta, bet 1972 m.

Ekonominiais atsikuriančios Lietuvos klausimais rašo Juozas Šaltenis (jo rašinio tęsinys bus kitame numeryje). Jonas Pabedinskas, Indrė Baužaitė-Šemogienė ir Ofelija Baršketytė. Surašius jų daugiažodės rašinių antraštes ir dar pridėti po vieną kitą sakinį komentarų, susidarytų beveik ištisas mašinraščio pus-lapis. Galia tik apie visus bendrai pasakyti, kad trumpi referatai visi savaip įdomūs, visi skirtingų temų. Tai iš anksto sutarti simpoziumo dalyvių pa-sisakymai. Beje, J. Šaltenis net devynis kartus pavartoja žodį *gerbūvis*, kurį redaktorių tu-rėjo ištaisyti į *gerovę*.

Tarp daugiau kaip tuzino skaitytojų laiškų keletas yra labai įdomių. Bene pats įdo-miausias A. Sabalio: “IL” skai-

ALFONSAS NAKAS

tytojus jis skatina ateity pre-numeruoti po tris žurnalo eg-zempliorius, kurių po du pa-siusti į Lietuvą.

Nors bet kokiai beletristikai “IL” redaktorių mažai teskiri-a vietos, vis dėlto du pusla-pius davė Julijos Švabaitės-Gylienės dviem eilėraščiui. Gal todėl, kad jie iš “sibirinio ciklo”.

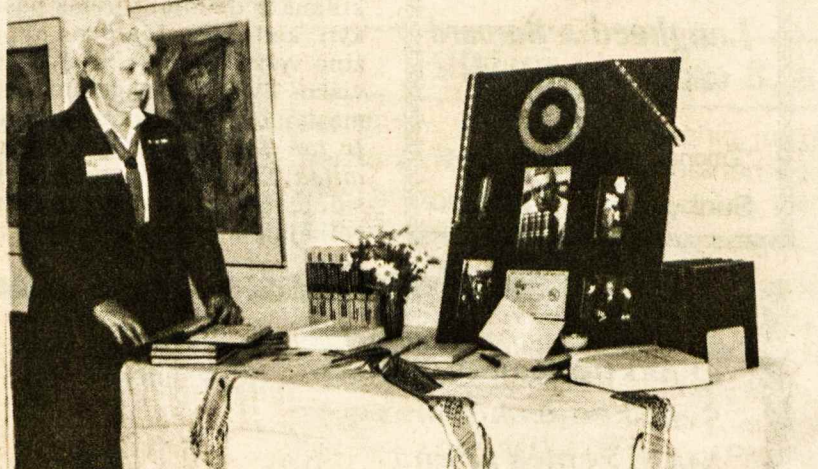
Besidairydamas kalbos klai-dų, ši kartą jų nedaug tesužve-jojau: du kartu užšalęs, neuž-šalęs (ant a nereikia nosinės), kad Pabedinskas dirbęs expor-to (t.b. eksporto) srityje, dar keletą spaustuvės riktų, dėl kurių redaktorių niekuo dė-tas. Bet va, žurnalo gale prisi-nenamas tik ką miręs Bronius Kviklys. Ir štai biografinės užuominos pradžia:

“Velionis buvo gimęs (m.p., A.N.) 1913 (...) Kol Viktoras Mariūnas prieš bene porą me-tų neatvėrė akių, buvo gimęs daugelis susigundydavom ra-šyti, įskaitant ir šios apžvalgė-lės autorių. Deja, žmogus gi-mė, gimęs, yra gimęs visiems laikams, nes liko jo nemirtin-ga siela. Lietuvos prestižiniuo-se žurnaluose, net ir tada, kai redaktoriai “netikėjo”, ar nu-davė netikį į amžinybę, niekur nerašydavo buvo gimęs. Po V. Mariūno pastabų (nepamenu, Drauge, ar Dirvoje), buvo gi-męs gerokai sumažėjo. Bet tik laikinai. Dabar vėl nekrologai bei mirties sukakčių paminė-jimai buvo gimęs fraze mirgėte mirga. Liaudies neišmokys, bet redaktoriai neturėtų šios frazės praleisti. Atsiprašau I laisvę redaktorių, kad jį pa-dariau atpirkimo ožiu, nes čia man pasitaikė geriausia pro-ga visiems redaktoriams pri-minti tai, ką kitas yra teisingai patares.

BRANGŪS KUNIGAI,
TAUTIEČIAI IŠEIVIJOJE!

Nuoširdžiai sveikinu visus su šv. KALĖDOM! Jėzaus ma-lonė visada telydi jūsų sei-mas, darbus, vargus ir džiaugs-mus. Visada, miela prisiminti jūsų nepaprastą uolumą Baž-nyčios ir Tėvynės reikalams. Šios šventos Kalėdos dar la-biau mus tesuvienija, tesustip-rina mūsų meilę KŪNU tapu-siam ŽODŽIUI, kad visą savo gyvenimą skirtume Tėvynės ir Dangaus karalystės kūrimui.

Su pagarba ir meile –
Kun. Edmundas Atkočiūnas, OFM
Roma, Italija

Lietuvių skautų sąjungos brolijos is seserijos suvažiavime buvo prisimin-tas a.a. fil. v.s. Bronius Kviklys. Vėlionies darbų parodėlė suruošė v.s. S. Jelionienė
Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Sveikinu

mielus savo gimines, draugus ir
pažįstamus, linkėdamas daug
laimės bei sveikatos

Kalėdų

šventėse ir laimingų
bei sėkmingų

Naujų Metų –

Antanas Krakauskas

Windsor, Ontario

“Airport Hotel” savininkas

Sveikiname
visus
lietuvius su
šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais
Metais

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS
“PARAMA”

1573 Bloor St. West, Toronto
Telefonas 532-1149

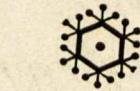
Sveikinam

visus lietuvius su

šv. Kalėdomis
ir Naujais metais,

linkėdami daug džiaugsmo
ir geriausios sėkmės.

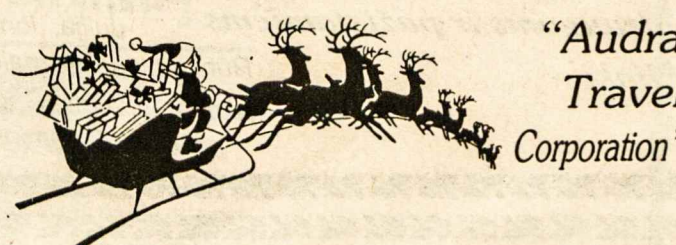
Dainos vienetas “Sutartinė”

Džiugių švenčių ir
turtingų naujų metų
linki visiems lietuviams

MASKEL INSURANCE
BROKERS LTD.

(BALYS MASKELIŪNAS)
Telefonas 251-4864-
2405 Lakeshore Blvd. West,
suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C5

sveikina visus lietuvius su

šv. Kalėdomis

ir linki

visiems geros sveikatos,

laimingų naujų metų

ir smagių kelionių

Džiugių

sv. Kalėdų
ir laimingų
NAUJŲ METŲ

linkime visiems lietuviams –

TURNER & PORTER

Džiugių šventų Kalėdų

ir laimingų bei pilnų
geros nuotaikos
naujų metų
linki visiems giminėms,
draugams bei pacientams –

dr. Gina J. Ginčauskaitė,
optometristė

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų bei sėkmingų naujų metų

linkime giminėms,
draugams ir pažįstamiems –

Jonas ir Elena Bukšaičiai

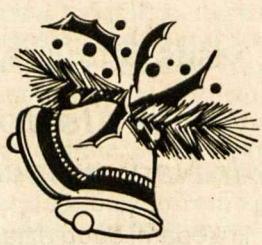
Sveikinu

gimines, draugus,
pažįstamus su

Šv. Kalėdomis

ir Naujaisiais Metais –

Augustinas Navickas

Linksmų šv. KALĖDŲ

ir
laimingų bei sėkmingų
naujų metų linkime
giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Ona ir Stasys Žvirbliai,
Hamilton, Ont.

Džiugių šv. Kalėdų ir laimingų naujų metų

visiems giminėms,
draugams ir pažįstamiems
linki –

Julija, Jonas,
Rūta ir Linas Kamaičiai
Ona, Algimantas, Algis, Gedas,
Kristina Dziemionai

Sveikiname su šv. Kalėdomis ir Naujais metais

savo mielus gimines,
draugus ir pažįstamus,
linkėdami sveikatos bei
sėkmės –

Lilė ir Vladas Nakrošiai

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir laimingų naujųjų

1991 metų
giminėms, draugams
ir pažįstamiems

linki –

Jūra,
Darius,
Dalia ir
Rimas
Sondos

“Šiapus ir anapus saulės”

Septintoji Alfonso Tyruolio poezijos knyga

E. NAZARAITE

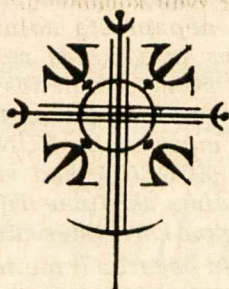
A. Tyruolis į lietuvių kalbą yra išvertęs daug pasaulinės poezijos: Goethe's, Schiller'io, Dantė's, Eliot'o ir kitų poetų kūrybos. Vertimams parinktų autorių kūryba tam tikra prasme atspindi paties vertėjo poetinį skonį, jo palankumą klasišikams. Tad nenuostabu, kad naujame Tyruolio eilėraščių rinkinyje “Šiapus ir anapus saulės” jaučiama stipri klasiškinės poezijos įtaka. Ramus visos knygos eilėraščių tonas, kai kur gal kiek egzaltuotas, nesivaikoma modernių formų, nesiekikiama skaitytoją sukrešti ar nustebinti.

“Euterpe, o mūza pašlovinta. / Ką man šioj pakrantėj patartumei? / Minėk savo tėviškę brangiąją / Kartu su Teogniu beliūdinčiu”. Mūzos priesaką A. Tyruolis laikosi, eilėraščiuose iš tikrųjų daug tylaus susikaupimo, praradimo skausmo, būdingo išeivio jausenai.

Poeto knygoje “Šiapus ir anapus saulės” dažni yra apmąstymai apie mirtį: “Skubiai prabėga mūsų metai trapūs, / Šiūsti kaip dovana aukštesnės Valios. / Greit blunka žemės kilimas, tas žalias, / Šaltos žiemos skaudžiu grobiu jam tapus.” (Po vieno requiem, p.48).

Naujuose A. Tyruolio eilėraščiuose liečiamos laisvės, laiko amžinumo, istorinės temos, kurios glaudžiai persipina su giliai išgyventais religiniais motyvais. “Dabar subrendo jau kviečiai / Agapei, šventai meilės duonai – / Pareina derlius Viešpačiui / Į begalinį amžių klūona.” (Agapės duona, p.65). Arba dar viena eilutė: “Nors numirė Kūnas, nemiršta Tiesa, / Nors numirė Saulės, nemiršta Šviesa, / Nors

● Tragiška mūsų istorija, kaip tragiškas teisybės susidūrimas su neteisybe, kuriame neteisybė laimi prieš teisybę vien dėlto, kad ana fiziškai galingesnė. DR. J. GIRNIUS

“Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda”

The
Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

“Žmonės, kurie atjaučia kitus”
Sudbury, Ontario

numirė Žemė — gyva ji visa.” (Prisikėlimo varpai, p.67).

Prarastai tėvynei skirtuose eilėraščiuose gausu liūdno melancholijos: “Dar, rodos, sėdžiu vis prie lango / miejoj, senojoj tėviškėj, / kartkartėmis žvelgdamas pro jį: / ant plyno išaketo lauko / neliko nieko” (Tėviškės vizija, p.24).

A. Tyruolio poetinėje atmintyje gimtinės spalvos beveik siejamos su pastelinėmis prabėgusios vaikystės ir jaunystės spalvomis. Kartais įterpiami nostalgiški pastoriai, bet pigoko sentimentalumo pavojus, regis, negresia, jo išvengiama. Tačiau retsykiais eilėraščiuose užkliūna ganėtinai pabodę įvaizdžiai, kaip pvz.: “žydras lino žiedas” arba “kaip lino žiedą meilę tyrą”. Atrodo, kad publicistinių motyvų įvedimas poetui nelabai sekasi: “Bet ne Potsdamai, Jaltos, Ženevos / Neišsprendė, ką nutarė Dievas / Konferencijoj savo Trejybės.” (Dangaus konferen-

Sovietinės vergijos pakeista...

(Atkelta iš 15-to psl.)

venančių žmonių gyvenimo kokybės pagerinimui. Pakilę reikalavimai vertė dalį personaalo pakeisti geriau pasiruošusiu ir tiksliau žmonių poreikius suprantančiais. Nuostabu, kad vienoji institucijų sudarė net eilę laukiančių vietos ten dirbti.

Smagu buvo pabendrauti su jaunų žmonių grupėm, kurios steigia pagalbos židinius viešiesiems ir apkeistiesiems. Jos taip pat išugdo savitarpio supratimo ir pagalbos dvasią, padeda vieni kitiems buitiniuose rūpesčiuose, būtų ir namų remontuose. Čia jau reikia atiduoti dalį savęs, ne tik mažai vertus “popierėlius”. Taip ir prasideda dvasingumo konkretizavimas, kūrimas, skleidimas.

Kovotojų suvažiavime

Buvau giliai sujaudinta partizanų, politikinių ir tremtinių metinėje konferencijoje Vytauto D. universiteto salėje. Pamačius minią tikrų kovos liudininkų, nešančių bunkeryje išsaugotą skylėtą Trispalvę, pasidarė apmaudu ir nesuprantama, kodėl jų dalia mūsų rūpesčiuose neturi pirmąją vietą. Teisingai pabrėžė Vytautas Landsbergis savo kalboje, kad jų darbas ir auka nėra praėjusi, kad jie dar labai reikalingi ir šiandien, ir rytoj, kol Lietuva pasieks pilną nepriklausomybę. Gera buvo sveikinant ir dėkojant jiems pasakyti, kad mūsų Lietuvos nepažinę vaikai sėmėsi iš jų lietuviškos dvasios, rengdami susimastymo ir partizanų vakarus. Ir tai jiems nebuvo nerealaus mitas. Tada norėjosi, kad toje salėje būtų buvę mūsų jauni veikėjai, kurie jau tampa vi-

cija, p.73). Toks “mišrios technikos” derinys įveda bereikalingo komizmo, kuris prie bendro knygos “Šiapus ir anapus saulės” kalbėjimo tono nesisiderina.

Geriau atrodo A. Tyruolio istorinėmis temomis parašyti posmai, sudėti paskutiniame knygos skyriuje “Aidai iš laiko gelmių”. Tai proginiai eilėraščiai, parašyti įvairioms sukaitymams paminėti: 200 metų Amerikos nepriklausomybei, 600 metų Lietuvos krikštui, Vilniaus universiteto jubiliejui bei kiti eilėraščiai, skirti Lietuvos istorijai ir iškilimams žmonoms pagerbti. Proginiai eilėraščių rašymas turi savo specifiką, juos ir nagrinėti reikėtų iš kito atspirties taško.

Naują A. Tyruolio eilėraščių knygą “Šiapus ir anapus saulės” sudaro keturi skyriai: “Prarastoji diena”, “Pasikeitimų metas”, “Nemarumo pėdsakai” ir “Aidai iš laiko gelmių”.

Alfonso Tyruolis, ŠIAPUS IR ANAPUS SAULĖS. Eilės – lyrinės ir epinės. Leidėjas – M. Morkūnas. Viršelis – dail. P. Aleksos. Čikaga, 1989 m., 109 psl.

suomeninio darbo ekspertais ir ypač reikalingi profesinio atlyginimo, kad būtų verta dirbti lietuviybei ir Lietuvai. O šie žmonės savo laiku paliko šeimas, profesijas ir išėjo į mirties pavojų. Jie dar ir šiandien turi būti “reabilituoti”, kad gautų padidintas pensijas! Tenka ne juokais susimąstyti!

Ryšiai su užsieniu

Šiandien yra labai svarbu Lietuvos atskirų sričių organizacijom ir sąjungom užmegzti ryšius su Vakarų pasaulio panašiom draugijom (invalidų, aklųjų ir kitomis). Visokiais būdais reikėtų ieškoti Lietuvai pagalbos iš tarptautinių ar savo krašto labdarinių organizacijų.

Iš išeivijos Lietuva laukia pagalbos žmonių-darbo-atkūrų sričių profesionalų. Tai nereikia nuvažiuoti ir duoti nurodymų kaip ir ką daryti, nors tokių klausimų būna daug. Pagalba reikalinga dirbant kartu, ieškant išeičių, struktūrų ir sistemų pagerinimo ar naujų sukūrimo, derinant su gyvenimo sąlygom, poreikiais, paruošimu ir gyvenamo momento dvasia.

Baigdamą noriu padėkoti Kauno Medicinos akademijai, mane iškvietusiai ir sudariusiai sąlygas pasidalinti savo profesinėm žiniom bei patirtimi. Dėkoju gausiems įvairių grupių klausytojams, institucijų, ministerijų darbuotojams, kultūrininkams ir menininkams, Aukšč. tarybos ir vyriausybės vadovams, kardinolui V. Sladkevičiui, dvasiškiams, rezistentams, tremtiniams ir visiems, kurie savo rūpesčiu, nuoširdumu ir globa sudarė sąlygas bei padėjo naudingai išgyventi dešimt savaičių Lietuvoje.

Sveikiname visus gimines,
draugus ir pažįstamus su
šv. Kalėdomis ir linkime
sėkmingų bei laimingų

naujų metų –

Kazys ir Adelė Ivanauskai

Su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais

sveikiname
gimines, draugus ir

pažįstamus, linkėdami laimės, džiaugsmo ir
sveikatos –

Monika Vaškevičienė,
sūnus Juozas ir marti Nijolė

Sveikiname su šv. Kalėdomis

visus gimines, draugus
ir pacientus, linkėdami
linksmų bei sėkmingų

naujų metų –

Dr. Eimutis ir Rita Birgiolai
su šeima

Sveikinu su
šv. Kalėdomis,
linkėdama visiems geros
nuotaikos, sveikatos
bei sėkmės naujuose
metuose –

Marija Mickevičienė,
Vienna, Ont.

Giminėms,
draugams ir
pažįstamiems
linkime

linksmų šv.
Kalėdų ir

laimingų bei sėkmingų naujų metų –

Irena, Leonas, Aras Baziliauskai

Linksmų

šv. Kalėdų

ir laimingų bei sėkmingų naujų metų
linkime giminėms, draugams ir
pažįstamiems –

Tusė ir Zigmąs Zaleskiai

Mielus savo draugus
ir pažįstamus sveikinu su
šv. Kalėdomis,
linkėdamas daug laimės
naujaisiais
1991-taisiais
metais –

Ignas Urbonas
Toronto, Ont.

O naktie Kalėdų,
Švieski mūs keliams –
Mūsų žemės Dieną
Te Dangus nulems!

Bernardas Brazdžionis

Linksmų
Kalėdų

švenčių ir sėkmingų
bei laimingų

Naujų Metų

nuoširdžiai visiems
lietuviams linki –

Sudbury, Ontario

The Lougheed ir Barnard šeimos
bei tarnautojai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 psl., naujiem skaitytojams

tik \$25.00 metams (JAV-se amerikietiška),

reguliari metinė prenumerata – \$30.00,

rėmėjo – \$40.00, garbės – \$50.00

(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" išėjus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburių" siunčiamai nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresas.

ADMINISTRACIJA

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- Pervežam palaikus, palikimus • Prižiūrim kapus • Perduodam paramą giminiams • Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus • Pristatom gėles • Per trumpiausią laiką išrūpinam išskvietimus apsilankyti Lietuvoje. • Išskviečiam gimines (Kanadą)
- Parūpinam jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio
- "Aeroflote" patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į Stefą ar Algį Medelį, vakarais tel. 1-416-434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

Algis Medelis sausio viduryje važiuoja į Lietuvą. Klientai reikalingi paslaugų Lietuvoje prašomi nedelsdami kreiptis.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Tel. 1-416-593-0600 Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA

(Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiektis su Lietuva. Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėjumėt. Žiemos sezono bilieto kaina – \$1093. Norintiems parūpinam išskvietimus, vizas, apsigyvenimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose).

Besidomintieji prašomi kreiptis į ALGĮ MEDELĮ asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliaviene

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1

(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000

Fax (416) 767-0382

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

SKAITYTOJAI PASISAKO

LAISKAS REDAKCIJAI

Pastarieji mano trys straipsniai Pagalbos Lietuvai vajuos Kanadoje reikalais ("TŽ" nr. 44, 46 ir 48) laikraštyje pasirodė taip pertvarkyti – ištais išleistos ir netiksliai perrašytos mano mintys, pridėti savi samprotavimai – kad negaliu prisiimti jų, iš tikrųjų jau pačiai redakcijai priklausantis, autorystės.

Algimantas Banelis
Red. pastaba. Redakcija taiso rankraščius savo nuožūra (žiūr. metriką). Šiuo atveju piniginiu vajuos straipsniai buvo paruošti atsižvelgiant į KLB krašto valdybos ir vajuos komiteto pageidavimus.

VISKAS SU KORTELEM

Kaišiadorių vyskupijoje yra statomos keturios naujos šventovės. Labai sunku – nėra medžiagų. Žmonės dar nebaudžia, stovi ant ribos. Viskas perkama pagal korteles. Tik duona ir piešiniai gaminiai be kortelių. Visas kitas maistas su kortelėmis. Gerai, nenutuksime! Parduotuvės tuščios. Senovėje knygnešiai apūpindavo tautiečius dvasiniu maistu, šandien spekuliantai mus aprenčia, parūpina popirus, avalynę. Spekuliacija žydi!

Jonas, Lietuva

BRANGUS PRAGYVENIMAS

Laiške iš Lietuvos rašoma: "Maisto šiek tiek dar yra: duonos, sviesto, siūrio ir pan. Labai pabrango vaisiai bei daržovės ir valdiškoje parduotuvėje, ir turguje. Obuoliai 1 rub. už kilogramą, bulvės – 50-60 kap., morkos – 1 rub., svogūnai – 1 rub., pomidorai rugsejo pradžioje – 3 rub., agurkai 2 rub. ir t.t.

Kitokio maisto perkam pagal talonus mėnesiui – po 1 kg cukraus (80 kap.), 1 kg kruopų (16-80 kap.), 1 kg miltų (41 kap.). Mėsa žada pabrangti nuo 2 rub. už kg. iki 6 rub.

Kaip gyventi žmogui, jei gauna pensijos 70 rub. ar atlyginimo 100 rub.?

J.B.

VAISTŲ SIUNTOS

Labai pritariu A. M. Balašaitienės straipsnio "Atsakymas be atsakymo" mintims, kad reikia skelbti adresus tu, kuriems yra siunčiamos siuntos, o ypač vaistai. Ir pas jus išseivijoje, ir pas mus tėvynėje kyla ir ginčai. Žmonės nežino kam skiriami vaistai. Eina gandai, kad dalis jų nubyra valdžiai, kiti patenka į spekuliantų rankas. Todėl būtina informacija ir jums, ir mums. Taip išvengime nesupratimų, ir nekils bereikalingi ginčai. Tam juk nereikia nei didelių lėšų, nei darbo – paskelbti informaciją apie siunčiamas siuntas konkrečioms asmenims ar organizacijoms.

Antanas Dubeckas, Lietuva

"TEVIŠKĖS ŽIBURIAI" ARGENTINOJE

Jau keletas metų gaunu savaitraštį "Tėviškės žiburius", vis praleidamas daug progų išreikšti raštiškai savo padėką už neperstojamą siuntinėjimą. Tuo prašau priimti mano nuodirdžią padėką, o taipogi asmeniui, padengusiam prenumeratos išlaidas.

Nors siuntą gaunu 2-3 mėn. pavėluotai, bet "TŽ" medžiaga man buvo ir yra labai pravartanti lietuviškos akcijos puoselėjimui, ypač argentiniečių tarpe, ruošiant jiems pasikaitas, pasikalbėjimus...

Per savo 60-ties veiklos metų teko nemažai viešai kalbėti, demonstruoti, išlaikyti 23 metus radijo valandėlę, redaguoti ir versti straipsnius "Revista Baltica" ir "Eltos" biuleteniui ispanų kalba ir paskutiniu laiku išversti ispanų kalbon "L.K.B. kronikos" 4-is tomus.

Dirbau nesitiekdamas, kad savo amžiaus gale teks sužinoti, jog Lietuva vėl atgimsta, žengia laisvę ir nepriklausomybę. Ačiū Aukščiausiam, kurio galioj yra pilna Tėvynės nepriklausomybė. Tos Tėvynės, kurios nesu matęs. Deja, neteks jos pamatyti man, glumiam, augusiam ir jau pasenusiam šioje mylimoje Argentinoje.

Z. Juknevičius

VENGIAMA PASAKYTI KAIP BUVO

Anais laikais atvykdavo pas mus Kanados menininkai, solistai iš Lietuvos. Tačiau išėjimai nerodavo jiems didesnio entuziazmo. Mat buvo įsitikinimas, kad už visų jų pasirodymų stovi "globėjai", kurie nematomi, tačiau stropiai prižiūri, kad viskas vyktų pagal jų "planą". Jie turėjo savo tikslus.

Tada koncertavo Hamiltono sol. V. Noreika. Po koncerto sklido gandai dėl mūsų tautinės vėliavos pašalinimo. Po daugelio metų jis vėl koncertavo Hamiltono šiemet ir rado reikala pasiteisinti dėl anų įvykių. Bent taip rašoma "TŽ" 1990.XI.6. Tik keistas pasiteisinimas: "... tada keistai scenos dekoracija (mano pabrūkta) nebuvo į "išmislas", bet pačių koncerto rengėjų". Tai mūsų tautinė vėliava liko tik šalies dekoruoti. Bi-jota pasakyti tiesą. Tuo pačiu suverčiama kaltė koncerto rengėjams. Kad nepakenktų solistui, jie

tas "dekoracijas" nuėmė. Galėjo ir nenuimti. Gal tada ir koncertas nebūtų įvykęs? Be abejonės, rengėjai žinojo, kad tokie "papuošimai" gali nepatikti. Tai kodėl rengėjai pirma papuošė, o vėliau patys nuėmė? Čia nėra logikos.

Bent išseivijoje, kai rengiami tautos švenčių minėjimai, įnešamos mūsų tautinės vėliavos į sceną, publikai pagerbiant atsistojimu. Ar kas išdrįstų sakyti, jog įnešamos vėliavos scenai papuošti?

Šia proga – ir apie Lietuvos valstybinę herbą – Vyti. Kaip kas išmano, taip jį piešia. Ar kitos valstybės taip daro? Gal jėjo į madą piešti Vyti stilizuotą. Atrodo, kaip vaikų žaisliukas, pasmeigtas ant iermo. Kiti piešia žirgą be gūnios arba su gūnia, bet be makšties. Kad ir su pilna apranga, tai žirgas ne zovada joja, o tupinėja ant užpakalinių kojų.

Nenustebkimi, kad net garsioji Lietuvos krepšinio rinktinė 1938 m. dėvėjo sporto marškinukus su Vyciu ant krūtinės. Deja, Vytis jojo į priešingą pusę. Gal grįžtantis iš žygio?

Kol Lietuva nesukūrė naujo herbo, turėtume vartoti nepriklausomos Lietuvos pripažintą ir mone-tose iškaltą Vyti.

A. Paulius, Hamilton, Ont.

KLAIDINANTI INFORMACIJA

1990 m. vasarą "TŽ" buvo rašyta apie prancūzų dienraštįje "Le Droit" Otavoje išspausdintą pokalbį su E. Vareikiu iš Lietuvos. Jame buvo pastebėta visa eilė klaidų. Į tai buvo atkreiptas dėmesys E. Vareikio, gyvenančio Kan-

nos. Pastarasis laišku kreipėsi į "Le Droit" redakciją ir jos bendradarbi Guy Marchessault. Iš jo gavo paaiškinimą, iš kurio matyti, kad klaidinančios informacijos atsirado dėl minėto bendradarbio kaltės. Apie Lietuvą esą turėjo labai mažai informaciją, jo panaudoti išsireiškimai nebuvo tikslūs, tačiau straipsnis visuomenę buvęs pozityvus bei iškeltantis Lietuvos nepriklausomybės siekius. Štai ištrauka iš jo laiško (vertimas iš anglų k.):

"Turiu pasakyti, kad aš tą straipsnį rašiau laikraščiu kaip religinės srities kronikininkas. Stengiausi kiek galima geriau atskleisti tai, kas dedasi jūsų krašto tikinčiųjų Bendrijoje. Jūs man paršėte, kad gerai padaryti. Nuo politinės perspektyvos laikiausi atokiai, gaibūt dėl to mano straipsnyje trūko niuansų, kurie jums buvo labai svarbūs jūsų šalyje. Jie betgi čia turi mažai reikšmės. Už tai aš atsiprašu. Tikiuosi, kad už tai nebūsitė 'nubautas'. Tai būtų apgalvėtina."

Laiške nepažymėta, ar klaidinanti informacija "Le Droit" dienraštįje buvo atitaisyta. "TŽ" red.

KNYGNEŠIŲ KELIAIS...

Brido mūsų prosenėliai per balas, kemsynus, miškus ir plaukė per platųjį Nemuną, nešdami knygas į savąjį kraštą. Šandien tai svarbų žygį vykdo šviesuoliai, kurie suprantą spausdinto žodžio reikšmę savam kraštui. Kaip įdomu, kad knygnešio rolėje labai gerai pasitarnauja Amerikos paštas. Jau nuo šių metų pradžios Stasys Balzekas, apsilankęs Lietuvoje ir susitikęs su bibliotekų direktoriais, pamatė didelį trūkumą knygų. Knygų, kurios ruošiant specialius ir tam tikrų profesijų žmones, padėtų pagilinti ir praplėsti žinias. Mūsų garsusis Iliuojaus valstybės advokatas Antanas Valukas padovanojo Balzeko lietuvių kultūros muziejui savo teisės mokslo knygas. Tai didelis turtas studijuojantiems teisės mokslus. Lietuvos bibliotekos Vilniuje teisės skyrius, praturtės šios specialybės knygomis.

Bandoma užpildyti spragą ir kitoms mokslo šakoms. Gauname laiskus iš Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos, knygų rūmų, ir Lietuvos tautinės bibliotekos. Laiškai džiaugsmingi, pilni padėkos ir kiekviena gauta knyga suskaičiuota ir išvardinta. Tai įrodymas, kad šis didelis darbas ir išlaidos nelieka veltui, bet pasiekia adresatus. Norintieji prisidėti prie mūsų darbo, esate kviečiami apsilankyti muziejuje.

Gailutė Valiulienė

LIETUVOS KANČIOS – KAIP HIMALAJAI

Aš Jums atsiųsiu keletą knygų, kurios yra parašytos žmonių, praeusių pragariškas lagerių, kalėjimų kančias Sibiro platybėse. Aš einu į "Kalinų-tremtinių" klubo chorą dainuoti; kai jas parveža, aš gaunu. Išleidžia mažu tiražu dėl popieriaus trūkumo ir parduoda nėra. Mūsų Lietuvėly yra mažai, bet kančios yra didesnės už Himalajų kalnus.

Vokietija jau seniai likvidavo karo padarytas žaizdas, o Lietuvoje dar nesibaigė Antrasis pasaulinis karas, nes Lietuva dar tebėra prijungta prie lenininės Sąjungos. Vakarų valstybių vyriausybės antrą kartą, pasinaudodamos Hitlerio ir Stalino teisėmis, pardavė Sovietų Sąjungai. Sako – jūs tiek laiko gyvenote su rusais, gyvenkit ir toliau, nepripažįsta

mūsų atkurtos nepriklausomybės. Nors šandien mūsų delegacija jau išvažiuo į Maskvą dėl derybų, bet politikai spėja, kad derybos gero gali neduoti. Maskva vilkina laiką, norėdama iš Vakarų gauti paskolą, tuo pratesti lenininės Sąjungos gyvavimą. Sąjunga stovi prie pat bado bedugnės. Visos valstybės, kurios draugavo su Sov. Sąjunga, gyvena žemiau skurdo.

Pokario metais Lietuvoje vien partizanuose žuvo apie 30.000 vyrų, o tiksliau žuvo arti 50.000. Grįžę iš Sibiro žmonės pasakoja, kaip jie kentėjo – tai tik Dievo stebuklo dėka jie liko gyvi, ir Lietuvėly mūs dar gyva. Grįžta tikybės pamokos į mokyklas. Iš paverstų sandėlių grįžta, virsta bažnyčios vėl į Dievo namus. Atgimsta kunigų seminarijos, atgijo jau Kretingos vienuolynas. Tai tikrai Dievo stebuklai. Išsipildė Dievo duotasis laikas. Nors užkietėję komunistai, kiek išgali, dar kiša metalinius virbus į Lietuvos nepriklausomybės vežimo ratus. O Lietuvą šaukia: "Aš čia, aš gyva!" Lietuvą gaivina ir laiko jos sūnų ir dukrų į Dievą maldą.

Rusijoje žmonės yra nualinti, išsekę ir dvasiškai, ir morališkai, ir ekonomiškai. Jiems badas žiūrį į akis. Mes tai dėl maisto galime gyventi. Mum blogina padėtį vargšai kaimynai – lenkai, gudai, rusai. O Kaliningrado (Karaliaučiaus) sritis visiškai suvargusi. Lietuvos spekuliantai, kurie neturi sąžinės, o nori pralobti, viską tempia, veža iš Lietuvos. Bet jau naujoji Lietuvos vyriausybė išleido sienų įstatymą, pradės tvarkyti.

Jonas, Lietuva

"KAI TIESA NERŪPI"

Antanas Musteikis polemizuoja kuris laikas su Dov Levinu Lietuvos žydų klausimu. Paskutinis A. M. straipsnis – "TŽ" 1990 m. 47 nr.

Pirmiausia: kiek žydų buvo Lietuvos komunistų partijoje? Kai Sov. Sąjunga prijungė Lietuvą, paprasti žmonės matė, kad žydai užėmė labai daug aukštesnių valdžios vietų, įskaitant NKVD. Jie gavo tas vietas dėl to, kad priklausė komunistų partijai. Visi viršininkai turėjo būti komunistų partijos nariai. 1988 m. atvažiavęs brolis iš Lietuvos pasakojo, kad kartais paskirdavę viršininku nekomunistą, bet jeigu atsirasdavę komunistas, nekomunistą tuojau atleisdavę iš pareigų.

Kai 1945 m. gegužės mėn. karas baigėsi, tūkstančiai demobilizuotų rusų karininkų liko Lietuvoje ir užėmė viršininkų vietas, nes tuomet nebuvo užtenkamai lietuvių ar žydų komunistų. Tie rusai įvedė savo kalbą į Lietuvos valstybines įstaigas. Kai rusai išėdavo į pensiją, kiti atvykdavo iš Rusijos.

1990 m. gruodžio 2 d. girdėjau per Vilniaus radiją, kad patys komunistai pripažįsta, jog ir pokaryje Lietuvos komunistų partija buvo perdmė nelietuviška.

Kitas ginčas tarp A. Musteikio ir D. Levino, kiek žydų buvo išvežta 1941 m. birželio 14-15 d.d. Kiek aš žinau, iš Rokiškio išvežė dvi žydų šeimas: didmenų prekybininką Charnacą ir kitą didmenų prekybininką Klingmaną. Abu dar turėjo po viešbutį: Charnacas "Europą", Klingmanas – "Londoną".

Charnaco du sūnūs lankė gimnaziją, ir tėvas iki rusų atėjimo buvo gimnazijos tėvų komitete. Klingmano viena duklė lankė gimnaziją. Aš buvau toje pačioje gimnazijos klasėje. Be jos dar kitos 9 žydaitės buvo toje pačioje klasėje.

Mokslo metai baigėsi ir tą pačią išvežimų dieną aš parvažiuavau namo – 26 km. nuo Rokiškio. Kelyje sutikome daug tremiamųjų į Sibirą. Tarp jų buvo ir buvęs prieš rusų atėjimą seimo atstovas Kalpokas su didele šeima.

Rokiškis turėjo apie 5,000 gyventojų, įskaitant geležinkelio stotį, kuri buvo atokiau. Žydų galėjo būti apie 1,500. Jie čia turėjo apie 15 krautuvų ir vaistinę, porą restoranų, kepyklą, dvi kirpyklas, grožio salioną, saldinių gamyklą, vaisvandenių įmonę, ūkio padargų fabriką "Plūgas". Daug jų amatininkų turėjo savo verslamones. Veikė žydų pradžios mokykla, pora sinagogų. Žydai turėjo ir banką. Rokiškio gimnazijoje žydų rabinas mokytojavo kartu su katalikų kapelionu.

Iš Pandėlio, kiek aš žinau, nebuvo išvežta nė viena žydų šeima. Ten gyveno apie 500 ar 600 žydų. Išskyrus vartotojų kooperatyvą, visa smulkioji prekyba, restoranai ir amatų verslai buvo žydų rankose. Čia irgi buvo žydų pradžios mokykla bei sinagogos.

Todėl aš sutinku su A. Musteikio išvedžiojimais, kad žydų tremtinių per 1941 m. birželio tremimus galėjo būti 465 asmenys, ypač jeigu jie išvežė po tiek pat žmonių iš kitų miestų ir miestelių, kiek iš Rokiškio.

Zinoma, jeigu priskaitysime pabėgusius, karui prasidėjus su Vokietija, į Rusiją, tai gali būti 15,000 ar daugiau. Bet tai jokie tremtiniai. Lietuvių ir rusų komunistų pabėgo irgi ke-liolika tūkstančių, bet jie ne-laikė savęs tremtinių.

R. Bulovas, Hagersville, Ont.

Tėviškės žiburiai • 1990.XII.18 – Nr.51-52 (2130-2131) • psl. 21

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išseivijoje!"

Tik per Angliją greičiau ir taupiau

Pasinaudokite patarnavimu mūsų išplėstu ir įvairiapusišku ekonominiu bendradarbiavimu su LIETUVA.

VAISTAI – galime pasiūsti visus naujausius vaistus, gamina-mus VAKARŲ EUROPOJE.

MEDŽIAGOS – siunčiame angliškas ir kitokias medžiagas, gata-vus drabužius, sportinius kostiumus, sportinius batus ir t.t., elektronines prekes.

SIUNČIAME iš Anglijos arba nuperkame Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų gamybos automobilius.
Lada – nuo \$8,900 Samara – nuo \$10,900

PALIKIMAI pervedami į Lietuvą arba kitus kraštus, kliento pageidaujama valiuta.

Visos finansinės ir banko operacijos atliekamos aukščiausiu kursu • Specialus rublio kursas • Priimamos įvairių terminų investicijos

BALTIC STORES & CO.,

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592

Canadian European

Export Import Co.

Siunčiame siuntinius

į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą

Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg.

Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštą siuntinių. Parduodame automobilius visoje Rusijoje. Persiunčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams). Parūpiname išskvietimus norintiems aplankyti Kanadą. Parūpiname vaizdažuotes iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtų aukščiausių).

404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v., šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai

Kazan Overseas Parcels
83 Shanley St., Kitchener, Ont.
Tel. (519) 743-7653

Silesia Co.

37 Helles Ave.,

Welland, Ont.

Tel. (416) 734-4487

R & R Interpostmir

1055 Broadway, Buffalo,

NY 14212, USA

Tel. 1-716-894-9880

Big Win Center

760 Brant St., Burlington, Ont.

Tel. (416) 639-7547

Imports-Exports Gifts

11758 Mitchell, Hamtramck,

MI 48212, USA

Tel. 1-313-892-6563

Arka

680 Dundas St.E.,

London, Ont.

Tel. 1-519-438-5271

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES Į

BALTIJOS VALSTYBES

— Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje

— Siunčiame iš eilės

— Siunčiame dideles ir mažas siuntas

— Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME

220 VOLTŲ/50HZ ELEKTRINIUS REIKMENIS

NAUDOJIMUI EUROPOJE-LIETUVOJE

SONY

NATIONAL PANASONIC

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 %
1 metų term. indėlius	10 %
2 metų term. indėlius	9 1/2 %
3 metų term. indėlius	9 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 %
2 metų GIC-met. palūk.	10 3/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	10 1/2 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10 3/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo 13 1/2 %
Sutarties paskolas	nuo 13 1/2 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	1 metų 12 1/4 %
2 metų 12 3/4 %	
3 metų 12 1/4 %	
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų 12 1/4 %
Draudžiamie asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kurio turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI virš 46 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairius kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų bei sėkmingų
Naujų metų
giminėms, klientams ir visiems
lietuviams linki –
Antanas Genys su šeima

RE/MAX an independent member broker
professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTOVĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juožas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

VI PLS žaidynių Lietuvoje 1991 m. liepos 27-rugpjūčio 4 d.d.organizacinis komitetas. Iš kairės: A. Kusta, P. Statuta, J. Grinbergas - pirmininkas, A. Kukšta, A. Muraška, G. Tarvydas. Jau atspausdintas pirmasis būsimų žaidynių plakatas (dail. J. Galkus) ir apvažiutos visos varžybų vietovės – visur ruošiamasi... Nuotr. G. Talučio

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

*Gerbiamus sporto skyriaus skaitytojus ir bendradarbius
šv. Kalėdų ir 1991 Naujųjų metų progą
nuoširdžiai sveikinu, linkėdamas sveikatos ir sėkmės –
Sigitas Krašauskas*

IV PLS ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

Sporto šakos, miestai, kuriuose varžybos vyks, ir datos:
IV-jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių iškilmingas atidarymas įvyks Kaune 1991 m. liepos 27 d. Žaidynių iškilmingas uždarymas vyks Vilniuje 1991 m. rugpjūčio 4 d.

Krepšinis, Kaunas, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Tinklinis, Šiauliai – Panevėžys, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Futbolas, Klaipėda – liepos 28 iki rugpjūčio 3. Tenisas, Palanga-Klaipėda-Kaunas, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Šachmatai, Marijampolė, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Buriavimas, Nida, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Stalo tenisas, Alytus, liepos 28 iki rugpjūčio 31. Beisbolas, Vilnius, liepos 28 iki rugpjūčio 30. Aviacijos sportas, Vilnius-Kaunas-Prienai, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Alpinizmas, Everestas, liepos 28 iki rugpjūčio 3. Ledo ritulys, Elektrėnai, liepos 29 iki rugpjūčio 3. Biljardas, Panevėžys, liepos 29 iki rugpjūčio 2. Plaukimas, Vilnius, liepos 30 iki rugpjūčio 3. Šaudymas, Kaunas, liepos 30 iki rugpjūčio 3. Badmintonas, Kėdainiai, liepos 30 iki rugpjūčio 2. Sport. šokiai, Palanga-Klaipėda, liepos 30 iki rugpjūčio 1. Jėjimas, Raseiniai, liepos 31 iki rugpjūčio 2. Fekhtavimas, Vilnius, liepos 31 iki rugpjūčio 2. Lengvoji atletika, Vilnius, rugpjūčio 1 iki rugpjūčio 3. Dviratis, Šiauliai, rugpjūčio 2 ir 3. Kalnu slidinėjimas, Kaukazas, liepos 28 iki rugpjūčio 3.

ČIKAGOS FUTBOLININKŲ BALIUS

Lapkričio 17 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, apie 220 svečių buvo susirinkę į Čikagos "Lituanicos" futbolo klubo 40 metų sukakčiai paminėti balių. Programai vadovavo veteranas futbolininkas Jonas Žukauskas. Svečius sveikino klubo pirmininkas A. Glavinskis. Taip pat žodžiu sveikino pora vietinių amerikiečių, žymiųjų futbolo pareigūnų. Raštu – Čikagos burmistras Richard Daley. ŠALFAS-gos pirm. Valdas Adamkus, gen. konsulas Vaeļovs Kleiza ir kt. Jų sveikinimai įdėti į Ed. Šulaičio redakciją.

Kanados sporto apygardos suvažiavimo dalyviai: iš kairės – K. Šapočkinas, R. Sonda, A. Šileika, R. Bumelis, R. Kulias, G. Sendžikas, E. Stravinskis – apygardos vadovas, R. Miečius ir E. Šlekys. Nuotraukoje trūksta suvažiavime dalyvavusių: J. Balsio, Pr. Bernecko, J. Nešukaičio, L. Kirilijo ir Sig. Krašausko. Suvažiavime buvo aptarti Kanados, Amerikos ir Lietuvos sportinių gyvenimų liečiantys ir Kanados lietuviams sportininkams rūpimi klausimai. Nuotr. Sig. Krašausko

Toronto miestas

PRANEŠIMAS

Toronto mieste atmatos nebus išvežamos

Kalėdų diena,
gruodžio 25, antradienį ir
Naujų metų dieną,
1991 m. sausio 1, antradienį

Vietoje tų dienų atmatų išvežimas bus gruodžio 28, penktadienį ir 1991 m. sausio 4, penktadienį.

Nebus išvežamos mėlynos dėžės Kalėdų antrą dieną, gruodžio 26, trečiadienį.

Mėlynos dėžės bus išvežamos 1991 m. sausio 2, trečiadienį.

Padėkite išlaikyti Toronto miestą švarų, išnešdami atmatas išvežimo dieną. Niekados nedėkite sudaužytų stiklų arba kitų aštrių daiktų į plastikinius atmatų maišus.

Nicholas Vardin, P.Eng.,
miesto inžinierius ir viešųjų darbų
bei aplinkos viršininkas

pralaimėjo 103:88 ir iš varžybų iškrito. Gi "Aušrai" laimėjus prieš "Kovą" 119:109, baigė teko žaisti su "Range" komanda. "Range" be vargo 117:90 laimėjo šias rungtynes ir tapo turnyro laimėtojai, "Aušrą" palikdami antroje vietoje. Gaila, ir sunku suprasti, kai pradinės rungtynės "Aušros" ir "Vyčio" krepšininkai gerai žaidė, jau sekančios dienos varžybose jie pasireiškė žemiau savo lygio...?

FUTBOLININKŲ IŠVYKA LIETUVA

Čikagos futbolo klubas "Lituanica" planuoja suorganizuoti ir pasiūlyti net 3 komandas – vyrų, veteranų ir jaunių (16-14 metų amžiaus) dalyvauti IV Pasaulio lietuvių žaidynėse, vykstančiose Lietuvoje 1991 m. liepos 27 – rugpjūčio 4 d.

Minėto amžiaus lietuviai žaidėjai, nežinint kur jie JAV ar Kanadoje begyventų, kviečiami dalyvauti išvykoje "Lituanicos" atstinkamų komandų sudėtyje. Ypač pageidaujami jaunių 16-14 metų amžiaus futbolininkai.

Susidomėjusieji kelione į žaidynes, prašomi nedelsiant kreiptis pas išvykos organizatorių Gediminą Bielskų tel. 1-708-422-8376 arba raštu: 9832 S. Kenneth, Oak Lawn, IL 60453 USA.

Skautų veikla

• Šv. Kalėdų džiazasmas tępėsi pilno širdis Lietuvos tikruojai laisvės prisikėlimu. 1991-ji metai testiprina mūsų pasiryžimus visomis jėgomis prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės pilno atstatymo, uoliai atliekant savo pareigas Dievui, tėvynei ir artimui. Jėzaus užgimimas tegul suartina mūsų visus ir šviesi viltis telydi mūsų dienas, o laimė darbus ir troškimus. M.

• Šventų Kalėdų progą visi skautai-tės atlieka gerą darbą.

Alpenbitter

GALIMA GAUTI VIŠOSE LCBO PARDUOTUVĖSE
100 mlg, 375 mlg ir 750 mlg
JŪSŲ PATOGUMUI

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
10 % už 90 dienų term. indėlius		už asmenines paskolas nuo	13 1/2 %
10 % už 6 mėnesių term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
10 % už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuosimčiu	
9 1/4 % už 2 m. term. indėlius		1 metų	12 1/4 %
9 1/4 % už 3 m. term. indėlius		2 metų	12 1/4 %
10 1/2 % už 1 m. GIC mėn. palūk.		3 metų	12 1/4 %
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
10 3/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuosimčiu	
10 3/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	12 1/4 %
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		(variable rate)	
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.		Asmeninės paskolas	
10 3/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.		duodame iki \$65,000 ir	
10 3/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.		mortgičius iki 75% (kainoto	
9 1/2 % už namų planą - OHOSP		turto. Kitos paskolos: (Line	
(variable rate)		of Credit) ir antrieji mortgičiai.	
8 1/2 % už taupymo sąskaitą			
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000			
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.			

AKTYVAI virš 80 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

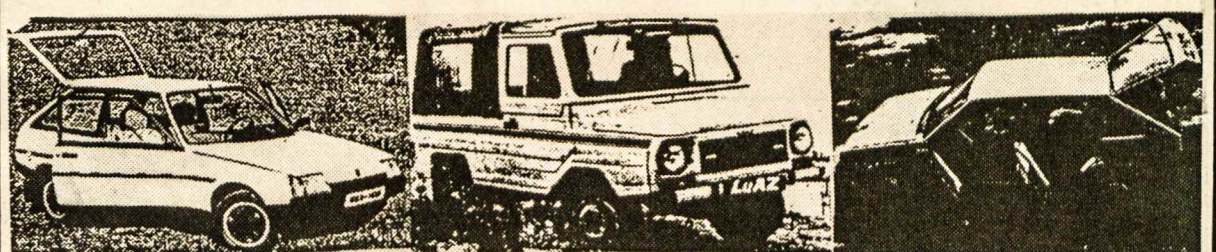
T. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

